

การประเมินผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตะทาย
อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ

นางจิริติกานต์ แสงทอง

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาบริหารรัฐกิจ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2554

**A Performance Evaluation of La-tai Sub District Administrative Organization,
Kantararom District, Sisaket Province**

Mrs. Jiratikan Sangthong

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Public Administration
School of Management Science
Sukhothai Thammathirat Open University

2011

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การประเมินผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วน
ตำบลละทาย อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ
ชื่อและนามสกุล นางจิริติกานต์ แสงทอง
แขนงวิชา บริหารรัฐกิจ
สาขาวิชา วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. จีระ ประทีป

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2555

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. จีระ ประทีป)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ปลาวดี มนตรีวัต)

(รองศาสตราจารย์ ดร. เฉลิมพงษ์ มีสมนัย)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาวิทยาการจัดการ

ชื่อการศึกษา **ค้นคว้าอิสระ** การประเมินผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลละทาย อำเภอกันทรารมย์

จังหวัดศรีสะเกษ

ผู้ศึกษา นางจิรติกานต์ แสงทอง รหัสนักศึกษา 2533004863

ปริญญา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. จีระ ประทีป ปีการศึกษา 2554

บทคัดย่อ

ในการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อศึกษาปัญหาการให้บริการด้านการท่องเที่ยวขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครสวรรค์ (2) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการให้บริการด้านการท่องเที่ยวขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครสวรรค์

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ นักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวและได้รับการบริการจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 260 คน โดยใช้วิธีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า (1) ระดับปัญหาการให้บริการด้านการท่องเที่ยวขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครสวรรค์ ที่สำคัญ 3 ด้าน คือ ปัญหาด้านบุคลากร คือ ปัญหาเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานยังขาดความรู้ ประสบการณ์ ในด้านการท่องเที่ยวโดยตรง ปัญหาด้านสถานที่ให้บริการ คือ การจราจรภายในพื้นที่ไม่สะดวกมีดินโคลนบนผิวการจราจร และปัญหาด้านกระบวนการให้บริการ คือ การรับจองห้องพักไม่สะดวกแก่บุคคลภายนอก เนื่องจากสัญญาณโทรศัพท์ ขัดข้องบ่อย (2) แนวทางการพัฒนาการให้บริการด้านการท่องเที่ยวขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครสวรรค์ ที่สำคัญ 3 ด้าน คือ ด้านบุคลากร ควรส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการให้บริการประชาชนหรือนักท่องเที่ยวได้เข้ารับการอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ และประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยวอย่างน้อยคนละ 1-2 ครั้งต่อปี ด้านสถานที่ให้บริการ ควรทำความสะอาดพื้นผิวจราจรให้อย่างสม่ำเสมอและกำหนดเวลาให้รถบรรทุกขนดินใช้เส้นทางในเวลา 18.00 น. ที่ปิดให้บริการแก่นักท่องเที่ยว และด้านกระบวนการ ควรเรียกผู้ดูแลระบบสัญญาณโทรศัพท์มาตรวจสอบให้รัดกุมและเพิ่มช่องการติดต่อรับจองห้องพักให้มากขึ้น เช่น ทางอินเตอร์เน็ต เป็นต้น

คำสำคัญ การบริการ การท่องเที่ยว องค์การบริหารส่วนจังหวัด จังหวัดนครสวรรค์

Independent Study title: A Performance Evaluation of La-tai Sub District Administrative Organization, Kantararom District, Sisaket Province

Author : Mrs. Jiratikan Sangthong; **ID :** 2533004863; **Degree :** Master of Public Administration;

Independent Study advisor : Dr. Chira Prateep, Associate Professor; **Academic year :** 2011

Abstract

This study aimed to study (1) problems of tourism services in responsibility of Nakhonsawan Provincial Administrative Organization and (2) guidelines for the development of tourism services in responsibility of Nakhonsawan Provincial Administrative Organization.

Sample consisted of visitors to the city who received the tourism services, 260 samples were derived via Taro Yamane formula. Instrument used was questionnaire. Statistical tools employed were percentage, mean and standard deviation.

Research results found the followings (1) problems of tourism services in three major areas were: personnel issue, lack of knowledge worker who had direct experience in the field of tourism; local area issue, traffic problem due to excess of mud on the road surface; process issue, room reservation problem due to communication breakdown from inefficient telephone lines (2) guidelines for the development of tourism services in responsibility of Nakhonsawan provincial administrative organization were : on personnel, the organization should encourage each official responsible for tourism services to attend training on tourism for at least 1-2 times a year; on local area, road surface should be constantly cleaned up, trucks carrying soil clod should be allowed on route only after 18.00 hours; on process, there should be a thoroughly check on telephone system signal to enhance telephone connection, moreover more communication channel, for example the internet, should be provided to facilitate tourists' rooms reservation.

Keywords: Tourism Services, Nakhonsawan Provincial Administrative

Organization

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาครั้งนี้สำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาจากคณาจารย์ผู้สอนของสาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และได้รับคำแนะนำอย่างดียิ่งจากอาจารย์ที่ปรึกษา ตลอดจนได้รับคำแนะนำช่วยเหลือจากเพื่อนร่วมสาขาวิชากลุ่มนักศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ

ขอขอบคุณคณะผู้บริหารและพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลละทาย อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ ที่ให้ความอนุเคราะห์ ด้านข้อมูลของหน่วยงาน และด้านการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัย

ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่ได้เปิดโอกาสให้ผู้วิจัยได้มีโอกาสศึกษาเล่าเรียน เพื่อประโยชน์แห่งตนและสังคม

ประโยชน์และคุณค่าที่เกิดจากการทำวิจัยในครั้งนี้ ผู้ศึกษาวิจัยขอน้อมระลึกถึงพระคุณของบิดา มารดา และผู้ใกล้ชิดที่คอยให้กำลังใจและให้การสนับสนุน จนทำให้การศึกษาครั้งนี้ อีสรณ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

จิรติกานต์ แสงทอง

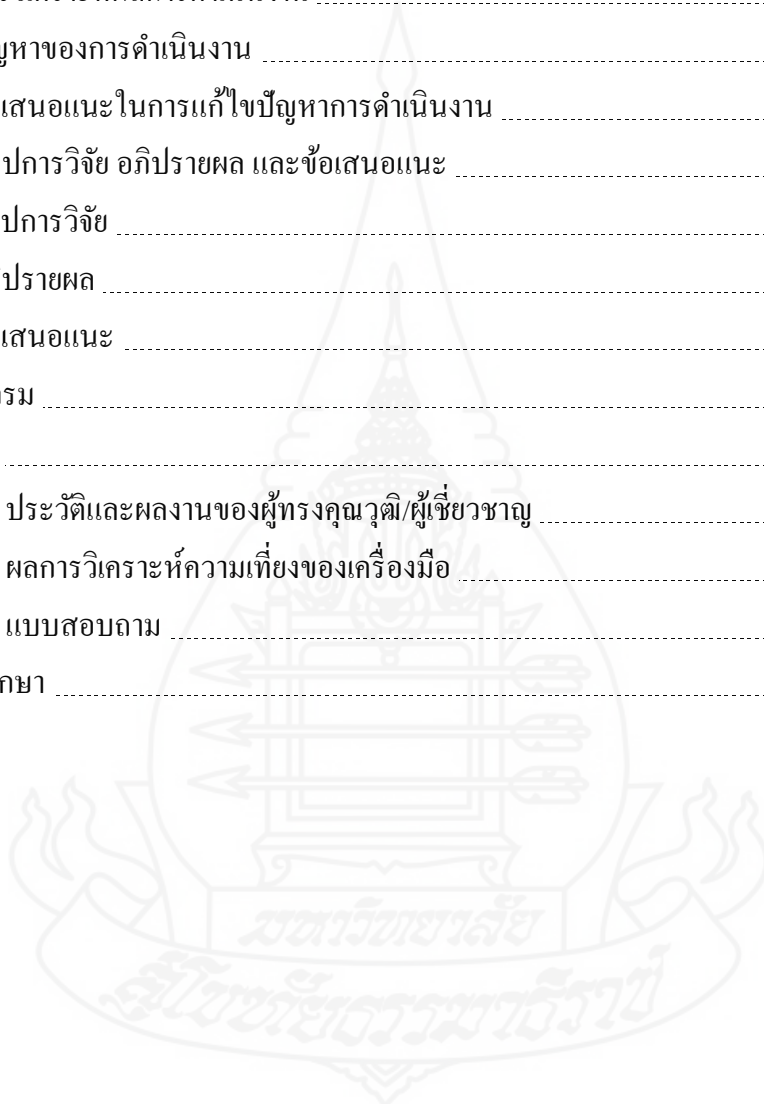
กรกฎาคม 2555

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
กรอบแนวคิดการวิจัย	5
ขอบเขตการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	9
แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินผล	9
แนวคิดเกี่ยวกับ Balanced Scorecard	15
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานท้องถิ่น	22
แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล	34
สภาทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลละทาย อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ	48
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	53
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	59
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	60
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	62
การเก็บรวบรวมข้อมูล	64
การประมวลผลการวิเคราะห์ข้อมูล	65
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	67

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	68
การวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน	69
ปัญหาของการดำเนินงาน	92
ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาการดำเนินงาน	94
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	97
สรุปการวิจัย	97
อภิปรายผล	105
ข้อเสนอแนะ	108
บรรณานุกรม	110
ภาคผนวก	114
ก ประวัติและผลงานของผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญ	115
ข ผลการวิเคราะห์ความเที่ยงของเครื่องมือ	120
ค แบบสอบถาม	126
ประวัติผู้ศึกษา	156

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 แสดงข้อมูลจำนวนประชาชนและครัวเรือน	49
ตารางที่ 2.2 แสดงรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล	52
ตารางที่ 2.3 แสดงรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบล	52
ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งตำบลละทาย อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ	60
ตารางที่ 3.2 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ตำบลละทาย อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ	62
ตารางที่ 3.3 แสดงรายละเอียดประเด็นตัวชี้วัดผลการดำเนินงานของ อบต.ละทาย	66
ตารางที่ 4.1 ตารางแสดงฐานะทางการเงินขององค์การบริหารส่วนตำบลละทาย	69
ตารางที่ 4.2 บัญชีรายรับ ประจำปีงบประมาณ 2552-2554	70
ตารางที่ 4.3 บัญชีรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ 2552-2554	71
ตารางที่ 4.4 เปรียบเทียบรายรับและรายจ่าย ปีงบประมาณ 2552-2554	72
ตารางที่ 4.5 เปรียบเทียบรายรับและรายจ่าย ปีงบประมาณ 2552-2553	73
ตารางที่ 4.6 เปรียบเทียบรายรับและรายจ่าย ปีงบประมาณ 2553-2554	73
ตารางที่ 4.7 แสดงหัวข้อการประเมิน ด้านกระบวนการภายในองค์กร	75
ตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน การบริหารภารกิจเพื่อให้เกิด ประโยชน์สุขแก่ประชาชน	76
ตารางที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน การบริหารงานเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ ต่อภารกิจขององค์การบริหารส่วนตำบล	78
ตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน การบริหารภารกิจอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจ	79
ตารางที่ 4.11 ผลการวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน	80
ตารางที่ 4.12 ผลการวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน การอำนวยความสะดวกและ การตอบสนองความต้องการของประชาชน	81
ตารางที่ 4.13 สรุปคะแนนที่ได้ตามหัวข้อประเมิน	82
ตารางที่ 4.14 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง	83

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.15 ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงาน ด้านให้บริการ	85
ตารางที่ 4.16 ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงาน ด้านการเปิดโอกาส ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรม	86
ตารางที่ 4.17 ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงาน ด้านสถานที่	87
ตารางที่ 4.18 ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงาน ด้านบุคลากรและ ภาพรวมขององค์การบริหารส่วนตำบล	88
ตารางที่ 4.19 สรุปความพึงพอใจของประชาชนทั้ง 4 ด้าน	89
ตารางที่ 4.20 ผลการประเมินผลการปฏิบัติงาน ด้านการเรียนรู้และการพัฒนา องค์การ	90
ตารางที่ 5.1 สรุปการประเมินผลด้านประชาชนผู้รับบริการ	100

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวความคิดการวิจัย	5
ภาพที่ 2.1 โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล ตาม พ.ร.บ.สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546	37
ภาพที่ 2.2 โครงสร้างการแบ่งหน่วยงานขององค์การบริหารส่วนตำบล	45
ภาพที่ 2.3 โครงสร้างผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล	51

บทที่ 1

บทนำ

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศ ได้บัญญัติไว้ว่า ประเทศไทยเป็นราชอาณาจักรอันหนึ่งอันเดียว จะแบ่งแยกไม่ได้ ประกอบกับพระราชบัญญัติว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งเป็นกฎหมายหลักในการปกครองและการบริหารประเทศได้จัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดินออกเป็น 3 ส่วน คือ ราชการบริหารส่วนกลาง ราชการบริหารส่วนภูมิภาค และราชการบริหารส่วนท้องถิ่น โดยการบริหารราชการต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ความมีประสิทธิภาพ ความคุ้มค่าในเชิงภารกิจแห่งรัฐ การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน การลดภารกิจและยุบเลิกหน่วยงานที่ไม่จำเป็น การกระจายภารกิจและทรัพยากรให้แก่ท้องถิ่น การกระจายอำนาจตัดสินใจ การอำนวยความสะดวก และการตอบสนองความต้องการของประชาชน กล่าวคือ

ราชการบริหารส่วนกลาง เป็นการจัดระเบียบการปกครองตามหลักการรวมอำนาจ (Centralization) ได้แก่ สำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง ทบวง กรม ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ขึ้นกับรัฐบาล โดยตรงทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบายการบริหารประเทศด้านต่างๆ

ราชการบริหารส่วนภูมิภาค เป็นการจัดระเบียบการปกครองตามหลักการแบ่งอำนาจ (Deconcentration) ได้แก่ จังหวัด อำเภอ กิ่งอำเภอ และรวมถึงตำบล หมู่บ้าน ซึ่งเป็นการปกครองท้องถิ่น แต่ก็คือว่าเป็นหน่วยย่อยของระบบการปกครองส่วนภูมิภาค

ราชการบริหารส่วนท้องถิ่น เป็นการจัดระเบียบการปกครองตามหลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) ได้แก่ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบต่างๆ ประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 หมวด 14 ได้บัญญัติเรื่องการปกครองส่วนท้องถิ่น ตั้งแต่มาตรา 281 ถึงมาตรา 290 โดยมีสาระสำคัญในเรื่องดังกล่าว ดังนี้

รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเข้มแข็งในการบริหารงานได้อย่างอิสระ ทั้งนี้ต้องเป็นไปตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นนั้น โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาในพื้นที่ เพื่อให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นรากฐานของการปกครองระบบประชาธิปไตยระดับประเทศต่อไป โดยการกำหนดให้

(1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบาย การบริหาร การจัดบริการสาธารณะ การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเอง โดยเฉพาะ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดความคุ้มค่าเป็นประโยชน์ และสามารถให้บริการประชาชนได้อย่างทั่วถึง โดยกำหนดให้มีการตรา กฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ เพื่อกระจายอำนาจหน้าที่และจัดสรรรายได้ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจัดให้มีบริการสาธารณะที่ครบถ้วนตามอำนาจหน้าที่ และกฎหมายรายได้ท้องถิ่น เพื่อกำหนดอำนาจหน้าที่ในการจัดเก็บภาษีและรายได้ต่างๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (มาตรา 283)

(2) เน้นให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและกำกับการบริหารงาน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมตามวิธีการต่างๆ เช่น การรับฟังความคิดเห็น การออกเสียงประชามติ รวมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นเอง จะต้องรายงานผลการดำเนินงานต่อประชาชน ในเรื่องการจัดทำงบประมาณ การ ใช้จ่าย และผลการดำเนินงานในรอบปี (มาตรา 287) นอกจากนี้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขต องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังสามารถลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่น คณะ ผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นให้พ้นจากตำแหน่งได้ หากเห็นว่าผู้นั้นไม่สมควรที่จะดำรง ตำแหน่งต่อไป (มาตรา 285)

(3) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีโครงสร้างการบริหารที่ประกอบด้วยสภาท้องถิ่น และคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนใน ท้องถิ่น (มาตรา 284) ในส่วนของการบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคลากร จะมีสถานะเป็นข้าราชการเช่นเดียวกับข้าราชการพลเรือนระดับประเทศ ในเรื่องการโยกย้าย การ เลื่อนตำแหน่ง การเลื่อนเงินเดือน และการลงโทษ จะเป็นไปตามกฎหมายการบริหารงานบุคคล ส่วนท้องถิ่น โดยให้มีคณะกรรมการข้าราชการส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรกลางในการบริหารงาน บุคคลส่วนท้องถิ่นที่เป็นอิสระจากส่วนกลาง รวมทั้งการให้มีคณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรม ของข้าราชการส่วนท้องถิ่นด้วย (มาตรา 288)

(4) ในการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และ เงื่อนไข ที่เป็นมาตรฐานกลางเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถเลือกปฏิบัติได้เอง โดย คำนึงถึงความเหมาะสมและความแตกต่างในระดับของการพัฒนาและประสิทธิภาพในการบริหาร ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละรูปแบบ และต้องเป็นไปเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของ ประชาชนในท้องถิ่นหรือประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม รวมทั้งจัดให้มีกลไกการตรวจสอบ การดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยประชาชนเป็นหลัก (มาตรา 282)

ปัจจุบันแนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจลงสู่ชุมชนท้องถิ่นในระดับตำบลได้รับความสนใจเป็นอย่างมาก โดยที่รัฐบาลให้อำนาจการบริหารจัดการแก่หน่วยงานปกครองท้องถิ่นให้มีบทบาทในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นด้วยตนเอง ซึ่งแนวคิดนี้ได้กลายเป็นกระแสนิยมไปทั่วโลก สำหรับประเทศไทยในสมัยนายกรัฐมนตรีนายชวน หลีกภัย ได้กำหนดนโยบายการกระจายอำนาจการปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการปรับปรุงฐานะของสภาตำบล เดิมให้มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีการจัดระเบียบการบริหาร การพัฒนาให้มีประสิทธิภาพ ให้เกิดความคล่องตัวมากยิ่งขึ้น และต่อมาได้ผ่านกฎหมายที่เป็นกฎหมายท้องถิ่นโดยเฉพาะ ได้แก่ พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ในปี พ.ศ. 2537 ซึ่งถือเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญของวงการปกครองส่วนท้องถิ่นไทย

องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นรูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งของประเทศไทย เริ่มก่อตั้งขึ้นตั้งแต่ พ.ศ. 2538 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 โดยมีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น และได้กำหนดโครงสร้างและองค์ประกอบขององค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วย สภาองค์การบริหารส่วนตำบล (ฝ่ายนิติบัญญัติ) และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล (ฝ่ายบริหาร) โดยมีพนักงานส่วนตำบลและลูกจ้าง (ฝ่ายประจำ) เป็นผู้ปฏิบัติราชการประจำ องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล 9 ประการ ได้แก่ 1) จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก 2) รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล 3) ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ 4) ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย 5) ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 6) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ 7) คุ้มครอง ดูแล และบำรุงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 8) บำรุงรักษาศิลปะ จารีต ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น 9) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมายโดยจัดสรรงบประมาณหรือบุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร

องค์การบริหารส่วนตำบลละทาย เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตั้งอยู่ในพื้นที่อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ มีจำนวนหมู่บ้านในพื้นที่ตามการแบ่งเขตการปกครองทั้งหมด 9 หมู่บ้าน มีเนื้อที่โดยประมาณ 25.6 ตารางกิโลเมตร และมีจำนวนประชากรในเขตพื้นที่เป็นจำนวนมาก องค์การบริหารส่วนตำบลละทาย มีภารกิจในการให้บริการประชาชนภายในเขตพื้นที่ โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างความพึงพอใจให้แก่ประชาชน และตอบสนองความประสงค์ของประชาชนด้วยความเป็นธรรม เสมอภาค ทันสมัย สะดวก รวดเร็ว และได้มาตรฐาน พร้อมกันนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลละทาย ได้มีการพัฒนาการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ เพื่อสร้างความพึงพอใจให้กับประชาชนอย่างเต็มที่ และมีการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง ผู้ศึกษาในฐานะที่เป็น

ข้าราชการ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหลาย ได้เห็นปัญหาในการบริหารจัดการด้านการให้บริการประชาชนหลายประการ ที่สำคัญเช่น (1) ปัญหาด้านการเงิน คือ องค์การบริหารส่วนตำบลหลาย มีการใช้จ่ายงบประมาณที่ขาดความเหมาะสม (2) ปัญหาด้านกระบวนการภายใน พบว่า การปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหลายไม่สามารถตอบสนองความต้องการของชุมชน (3) ปัญหาด้านประชาชนผู้รับบริการ พบว่า ประชาชนขาดการมีส่วนร่วมในกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลหลาย และ (4) ปัญหาด้านการเรียนรู้และพัฒนาองค์กร พบว่า บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลหลายยังขาดทักษะในการปฏิบัติงาน เหล่านี้เป็นต้น

การประเมินผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหลาย นับว่ามีความสำคัญยิ่ง การประเมินผลจะทำให้ทราบและเข้าใจถึงกระบวนการตรวจสอบและการวัดผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหลายอย่างเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่าง ผลการประเมินจะมีประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับการพัฒนาการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหลายให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

จากความเป็นมา อำนาจหน้าที่ในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหลาย รวมทั้งตัวอย่างปัญหาการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหลาย และความสำคัญของการประเมินผลดังกล่าว ประกอบกับผู้ศึกษาได้ปฏิบัติงานอยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบลหลายด้วย จึงทำให้ผู้ศึกษาสนใจที่จะศึกษา เรื่อง "การประเมินผลการดำเนินงานด้านการให้บริการประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบลหลาย อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ" ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้นำแนวคิด Balanced Scorecard มาเป็นกรอบแนวคิดหลักในการศึกษา ผลการศึกษานี้จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานของรัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตลอดจนประชาชนโดยส่วนรวมต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

(1) เพื่อประเมินผลการดำเนินงานของ องค์การบริหารส่วนตำบลหลาย อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ ในด้านการเงิน ด้านกระบวนการภายใน ด้านประชาชนผู้รับบริการ และด้านการเรียนรู้และการพัฒนา

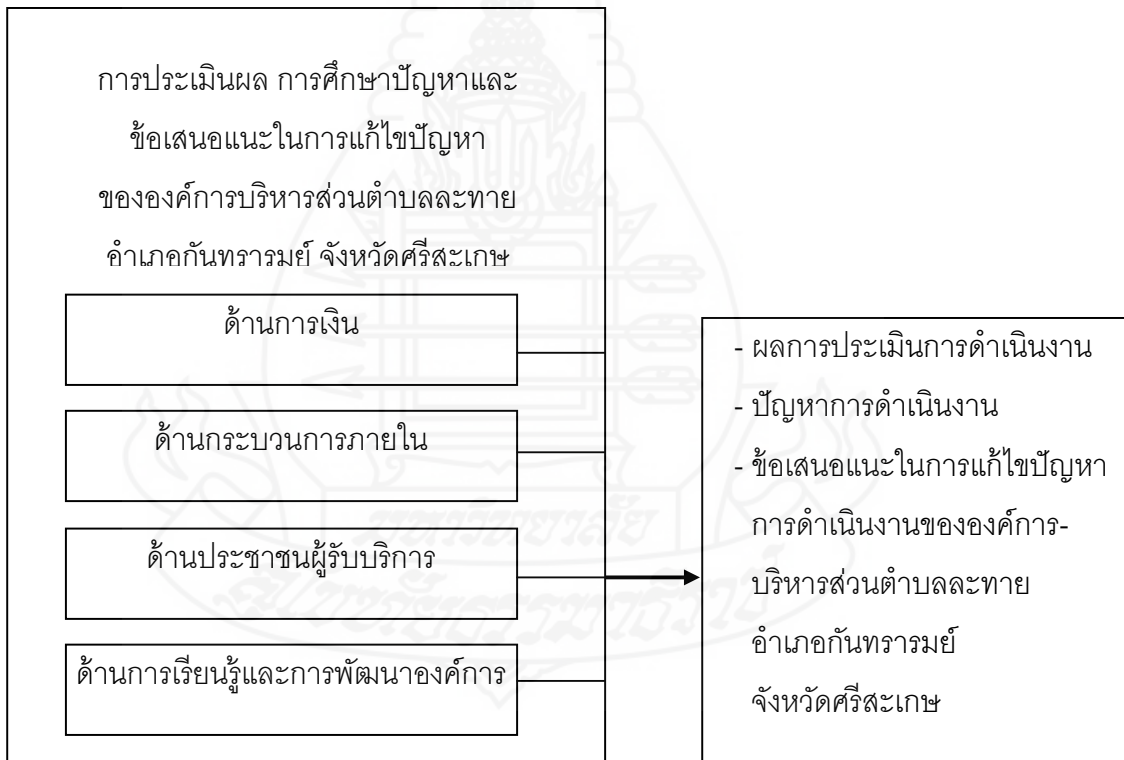
(2) เพื่อศึกษาปัญหาในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหลาย อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ

(3) เพื่อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหลาย อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

การประเมินผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลละทาย อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ จะเป็นการประเมินโดยใช้แนวคิดการประเมินผลหน่วยงานแบบสมดุล (Balanced Scorecard) ซึ่งได้กำหนดมิติในการประเมินผลองค์กรออกเป็น 4 มิติ คือ

- (1) มิติด้านการเงิน
- (2) มิติด้านกระบวนการภายใน
- (3) มิติด้านประชาชนผู้รับบริการ
- (4) มิติด้านการเรียนรู้และการพัฒนา

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ ศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลละทาย อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ โดยมีจำนวนหมู่บ้าน 9 หมู่บ้าน จำนวนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง 4,703 คน โดยการศึกษาเอกสารรายงานการปฏิบัติราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลละทาย และการทำแบบสัมภาษณ์ เพื่อทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะผู้บริหารและพนักงานในสำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลละทาย และแบบสอบถามประชาชนผู้รับบริการ โดยสอบถามจากประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งบางส่วน โดยการสุ่มตัวอย่างตามจำนวนตัวอย่างของแต่ละหมู่บ้าน

4.1. ขอบเขตในด้านเนื้อหา

การศึกษาครั้งนี้ ศึกษาการดำเนินการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลละทาย ตามแนวคิด Balanced Scorecard โดยจำแนกเป็น 4 มิติ ดังนี้

มิติที่ 1 ด้านการเงิน

- ศึกษาถึงขีดความสามารถในการจัดหาเงินงบประมาณ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินโครงการพัฒนาในตำบลที่หน่วยงานรับผิดชอบอยู่ ตลอดจนความเหมาะสมในการใช้เงินงบประมาณของหน่วยงาน

มิติที่ 2 ด้านกระบวนการภายในองค์กร

- ศึกษาการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลละทาย ด้านการบริหารงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจ อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่า ในการอำนวยความสะดวกและตอบสนองความต้องการของประชาชน

มิติที่ 3 ด้านประชาชนผู้รับบริการ

- ศึกษาถึงความพึงพอใจของประชาชนในด้านการให้บริการ การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรม และสถานที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลละทาย รวมทั้งศึกษาความคิดเห็นต่อปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาลักษณะเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านประชาชนผู้รับบริการ

มิติที่ 4 ด้านการเรียนรู้และพัฒนาองค์กร

- ศึกษาถึงแนวทางในการพัฒนาบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลละทาย การเพิ่มทักษะในการปฏิบัติงาน การเพิ่มความรู้ความสามารถของนายก อบต.ละทาย รองนายก อบต.ละทาย เลขานุการนายก อบต.ละทาย พนักงานส่วนตำบล ลูกจ้างประจำ และพนักงานจ้าง

4.2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

4.2.1 ประชากร คือ จำนวนคณะผู้บริหารและพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลละทาย และประชาชนเป้าหมายทั้งหมดที่ศึกษา จำนวน 4,737 คน ได้แก่

1) คณะผู้บริหารและพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลทยาย ได้แก่ นายกองค้การบริหารส่วนตำบลทยาย รองนายกองค้การบริหารส่วนตำบลทยาย และเลขานุการ นายกองค้การบริหารส่วนตำบลทยาย จำนวน 4 คน พนักงานส่วนตำบล ลูกจ้างประจำ และ พนักงานจ้าง จำนวน 30 คน รวมเป็น 34 คน

2) ประชาชน ที่เป็นตัวแทนของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งของทั้ง 9 หมู่บ้าน จำนวน 4,703 คน

4.2.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ จำนวนคณะผู้บริหารและพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลทยาย และประชาชนที่เป็นตัวแทนของประชากร จำนวน 403 คน ได้แก่

1) คณะผู้บริหารและพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลทยาย ได้แก่ นายกองค้การบริหารส่วนตำบลทยาย, รองนายกองค้การบริหารส่วนตำบลทยาย และเลขานุการ นายกองค้การบริหารส่วนตำบลทยาย จำนวน 4 คน พนักงานส่วนตำบล, ลูกจ้างประจำ และ พนักงานจ้าง จำนวน 30 คน รวมเป็น 34 คน

2) ประชาชน ที่เป็นตัวแทนของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งของทั้ง 9 หมู่บ้าน จำนวน 369 คน ได้มาจากการคำนวณโดยใช้สูตรของ Taro Yamane

4.3. ขอบเขตด้านพื้นที่

การศึกษาครั้งนี้ ทำการศึกษาประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่เป็นคณะผู้บริหารและพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลทยาย อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ และประชาชนทั้งหมด จำนวน 9 หมู่บ้าน ของตำบลทยาย อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทยาย อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 การประเมินผล หมายถึง กระบวนการในการวิเคราะห์และการให้คุณค่าอย่างเป็นระบบ โดยจะเกี่ยวข้องกับการวัด ซึ่งจะต้องมีตัวบ่งชี้ที่ชัดเจนมีเกณฑ์การเปรียบเทียบเพื่อให้คุณค่า

5.2 องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ซึ่งปัจจุบันแบ่งกลุ่มเป็น 3 ขนาด คือ องค์การบริหารส่วนตำบลขนาดใหญ่ หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลที่มีเงินรายได้ไม่รวมเงินอุดหนุนทั่วไปที่ได้รับจากรัฐบาลตั้งแต่ 20 ล้านบาทขึ้นไป องค์การบริหาร

ส่วนตำบลขนาดกลาง คือ องค์กรบริหารส่วนตำบลที่มีเงินรายได้ไม่รวมเงินอุดหนุนทั่วไปที่ได้รับจากรัฐบาลตั้งแต่ 6 ล้านบาทขึ้นไป และองค์กรบริหารส่วนตำบลขนาดเล็ก คือ องค์กรบริหารส่วนตำบลที่ยังไม่ได้รับการยกฐานะเป็นองค์กรบริหารส่วนตำบลขนาดกลาง

5.3 การวัดผลการปฏิบัติงาน หมายถึง การวัดความสำเร็จของการทำงานตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ขององค์กร

5.4 ประสิทธิภาพในการบริหาร หมายถึง ความสามารถในการบริหารจัดการให้ก้าวถึงเป้าหมายที่ตั้งไว้ขององค์กร โดยนำหลักการต่างๆ มาปรับใช้ เช่น หลักความคุ้มค่า หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม และหลักความรับผิดชอบ

5.5 ประสิทธิภาพในการบริหาร หมายถึง ความสามารถในการบริหารจัดการให้บรรลุถึงเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยครอบคลุมถึงผลสำเร็จของแผนงานที่บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

5.6 Balanced Scorecard หมายถึง เครื่องมือวัดประสิทธิภาพ ในการทำงานขององค์กรช่วยในการนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติโดยอาศัยการวัด หรือประเมินที่จะช่วยให้องค์กรเกิดความสอดคล้องเป็นอันหนึ่งเดียวกัน และมุ่งเน้นในสิ่งที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จขององค์กร

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

(1) ผลการศึกษาจะทำให้ทราบผลการดำเนินงาน เพื่อเป็นข้อมูล และแนวทางในการปรับปรุง และพัฒนาการดำเนินงานขององค์กรบริหารส่วนตำบลละทาย ในด้านต่างๆ ให้มีความก้าวหน้าต่อไป

(2) ได้ทราบปัญหา และอุปสรรคของการดำเนินงานขององค์กรบริหารส่วนตำบลละทาย อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ

(3) ได้สารสนเทศ เป็นแนวทางการดำเนินงานขององค์กรบริหารส่วนตำบลละทาย และองค์กรบริหารส่วนตำบลอื่น

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยเรื่อง "การประเมินผลดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลละทาย อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ" ผู้ศึกษา ได้ค้นคว้าเอกสารที่เป็นสาระความรู้ในเรื่องต่างๆ ที่เป็นสาระสำคัญตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแยกเป็นประเด็นสำคัญได้ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินผล
2. แนวคิดเกี่ยวกับ Balanced Scorecard
3. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารท้องถิ่น
4. แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล
5. สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลละทาย อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
สาระสำคัญทั้ง 6 หัวข้อนี้ ผู้ศึกษา รวบรวมรายละเอียดในแต่ละเรื่องไว้ในประเด็นสำคัญ ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินผล

พัฒนาการของการประเมิน

พิชญ์ พงศ์ศรี (2549: 17-19) กล่าวว่า ศาสตร์ทุกศาสตร์ย่อมมีการพัฒนาการความเป็นมา การประเมินก็เช่นกันมีพัฒนาการมาเป็นลำดับ โดยกูบาและลินคอล์น (Guba & Lincoln 1989: 21-40 อ้างถึงใน พิชญ์ พงศ์ศรี, 2549: 17) ได้แบ่งยุคพัฒนาการของการประเมิน ออกเป็น 4 ยุค และต่อมาสมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2545: 26-36 อ้างถึงใน พิชญ์ พงศ์ศรี, 2549: 17-19) ได้แบ่งยุคการประเมินเชิงสาเหตุหรือกระบวนการบนทัศนเชิงทฤษฎีเพิ่มอีกหนึ่งยุค เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน รวมเป็น 5 ยุค ดังนี้

1. ยุคการวัดผล (Measurement) เป็นยุคแรกซึ่งเริ่มจากการประเมินด้านการศึกษา โดยในยุคนี้การวัดผลกับการประเมินมีความหมายเหมือนกัน ถือว่าเป็นสิ่งเดียวกันในทางการศึกษา เป็น

ยุคของการทดสอบ ด้วยการวัดคุณลักษณะต่างๆ ของผู้เรียน เช่น ผลสัมฤทธิ์เชิงวิปัญญานุภาพ บุคลิกภาพ และความถนัด เป็นต้น ซึ่งก่อให้เกิดการสร้างแบบทดสอบและแบบวัดต่างๆ มากมายจนกลายเป็นยุคของการวัดผล

2. ยุคการบรรยายลักษณะ (Description) จะเน้นการบรรยายลักษณะ เพื่อมุ่งแก้ไข จุดอ่อนของยุคแรก การประเมินในยุคนี้เป็นการอธิบายลักษณะ โดยพรรณนาถึงจุดแข็งและจุดอ่อนของสิ่งที่ประเมิน โดยพิจารณาถึงวัตถุประสงค์ที่กำหนดขึ้น คือ พรรณนาลักษณะตามขอบเขตของวัตถุประสงค์ นักประเมินจะต้องมีความรู้เทคนิควิธี แต่การวัดผลไม่ใช่ส่งกันหรือเทียบเท่ากับการประเมิน

3. ยุคการตัดสิน (Judgment) เป็นยุคของการเรียกร้องให้นักประเมินทำหน้าที่ในลักษณะผู้พิพากษา โดยตัดสินคุณค่าของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง นักประเมินยุคนี้ต้องรักษาเอกลักษณ์ของนักเทคนิควิธี นักบรรยายหรือพรรณนาลักษณะตามวัตถุประสงค์ และจะต้องทำหน้าที่ตัดสินด้วย นักประเมินจะต้องใช้ดุลยพินิจพิจารณาอย่างรอบคอบ โดยใช้ข้อมูลจากการวัดและใช้เกณฑ์ภายนอกที่เชื่อถือได้ ประกอบการใช้วิจารณ์คุณค่าของสิ่งต่างๆ ด้วยความเป็นกลาง ส่งผลให้การตัดสินหรือการใช้ดุลยพินิจกลายเป็นสัญลักษณ์ของนักประเมินในยุคนี้

4. ยุคการตอบสนอง (Responsive) เป็นยุคของการสนองเงื่อนไขสำคัญ 2 ประการ คือ สอดคล้องความต้องการข้อเรียกร้องและปัญหาของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อให้ทุกฝ่ายยอมรับในประเด็นที่ตกลงกันไม่ได้ บทบาทของผู้ประเมินต้องเปลี่ยนแปลงไปเป็นผู้ประสาน โดยมองว่าการประเมินเป็นกระบวนการทาง "สังคมการเมือง" (Sociopolitical) ปัจจัยทางสังคม การเมือง และวัฒนธรรม เป็นสิ่งสำคัญที่ส่งผลต่อความถูกต้องและมีความหมายต่อการประเมิน

5. ยุคการประเมินเชิงสาเหตุ (Causation) การประเมินในยุคนี้ยังใช้แนวคิดจากการประเมินในยุคที่ 4 แต่เพิ่มการศึกษาเชิงสาเหตุ (Causation) โดยใช้การวิจัยมาร่วมด้วย มีลักษณะผสมผสานระหว่างการวิจัยกับการประเมิน คือ นอกจากได้ทราบผลการประเมินแล้ว ยังทำให้ได้สารสนเทศในเชิงเหตุผลด้วยว่าเพราะเหตุใดจึงได้ผลเช่นนั้น ทำให้สามารถควบคุมปัจจัยต่างๆ ในเชิงสาเหตุอันจะเพิ่มประสิทธิภาพประสิทธิผลของสิ่งที่จะประเมินได้ด้วย

จากพัฒนาการของการประเมิน จะเห็นได้ว่าการประเมินได้เริ่มพัฒนาจากสาขาทางการศึกษาและจิตวิทยา ซึ่งเห็นได้จากคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้อง โดย สุวิมล ว่องวาณิช (2542: 3) เห็นว่ามีอย่างน้อย 2 คำ ที่ควรนำมาพิจารณา คือ คำว่า "Assessment" กับ "Evaluation" เนื่องจากทั้ง 2 คำ มีความหมายใกล้เคียงกันมาก โดยทั่วไปแล้ว คำว่า "Assessment" มีรากศัพท์เดิมมาจากคำว่า "Assess" ซึ่งมีความหมายตามตัวอักษรว่า "to sit beside" หรือ "to assist the judge" นักประเมินจึงได้ให้ความหมายของคำว่า "Assessment" ใหม่ โดยกล่าวว่า "Assessment" หมายถึง กระบวนการ

รวบรวมข้อมูลให้อยู่ในรูปที่สามารถตีความได้ เพื่อใช้เป็นฐานสำหรับนำไปสู่การตัดสินใจในขั้นประเมินผล (Evaluation) ต่อไป (Anderson, Ball & Murphy, 1975: 26-27 อ้างถึงใน เยาวดี ราชชัยกุล วิทยุศาสตร์, 2542: 4) ตามความหมายข้างต้น “Assessment” จึงเป็นเพียงกระบวนการส่วนหนึ่งของ “Evaluation” เท่านั้น

ความหมายของการประเมิน

สำหรับคำว่า “Evaluation” ได้มีนักวิชาการให้ความหมายไว้หลากหลาย เช่น

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2542: 664) อธิบายไว้ว่า ประเมินผล หมายความว่า พิจารณาและวัดคุณค่าของกิจการใดๆ ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เช่น ประเมินผลการสัมมนา ประเมินผลการปฏิบัติงานในรอบปีของบริษัท

Brown (1983: 14 อ้างถึงใน เยาวดี ราชชัยกุล วิทยุศาสตร์, 2542:6) อธิบายไว้ว่า Evaluation หมายถึง การตีความหมายในเชิงปฏิบัติการของบุคคลโดยตีค่าตราค่าในสิ่งนั้น เพื่อตอบคำถามว่าดีแค่ไหน

Mehrens & Lehman (1984: 5 อ้างถึงใน เยาวดี ราชชัยกุล วิทยุศาสตร์, 2542: 6) กล่าวว่า Evaluation หมายถึง การตัดสินโดยผู้เชี่ยวชาญ หรือกระบวนการที่คนคนหนึ่งตัดสินความพึงพอใจหรือคุณค่าของบางสิ่งบางอย่าง

พิชญ์ ฟองศรี (2549: 4) ได้กล่าวถึงความหมายของการประเมิน (Evaluation) ที่หมายถึงกระบวนการตัดสินคุณค่าของสิ่งหนึ่งสิ่งใด โดยนำสารสนเทศหรือผลจากการวัดมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้

จากความหมายต่างๆ ข้างต้น จะเห็นว่า “Evaluation” เกี่ยวข้องกับการตัดสินคุณค่าของสิ่งใดสิ่งหนึ่งอยู่เสมอ จึงอาจสรุปได้ว่า “Evaluation” เป็นคำที่ใช้ในการอธิบายและตัดสินคุณสมบัติบางอย่างของบุคคลหรือกลุ่มบุคคล รวมทั้งกระบวนการและโครงการต่างๆ

ลักษณะของการประเมิน

การประเมินเป็นการร่วมระหว่างสาขาต่างๆ ทางสังคมศาสตร์เข้าด้วยกัน ทั้งจิตวิทยา มานุษยวิทยา สถิติ และวิจัยมากกว่าจะเป็นสาขาหนึ่งสาขาใดเพียงสาขาเดียว ซึ่งในการร่วมศาสตร์ดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของสคริฟเวน (Scriven, 1994 อ้างถึงใน สุวิมล ว่องวานิช, 2541: 162-164) ที่กล่าวว่า การประเมินถือเป็นวิทยาการหนึ่งที่เรียกว่า Transdiscipline เนื่องจากเป็นวิทยาการที่เป็นเครื่องมือ (Tool Discipline) เหมือนกับวิทยาการด้านสถิติหรือวัดผล ที่สามารถนำไปใช้ในสาขาหรือศาสตร์อื่นๆ ได้ ในขณะที่นำความรู้จากสาขาหรือศาสตร์อื่นๆ มาใช้ในการประเมินเช่นกัน

ลักษณะของ Transdiscipline จะประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นแกน (Core

Discipline) ซึ่งเป็นแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมิน และส่วนที่เป็นการประยุกต์ (Applied Discipline) ซึ่งเป็นการนำเนื้อหาไปใช้กับวิทยาการสาขาอื่นๆ ที่เรียกว่า Big Six คือ การประเมินบุคคล (Personnel Evaluation) การประเมินผลการดำเนินงาน (Performance Evaluation) การประเมินผลิตภัณฑ์ (Product Evaluation) การประเมินข้อเสนอ หรือเค้าโครง (Proposal Evaluation) การประเมินนโยบาย (Policy Evaluation) และการประเมินโครงการ (Program Evaluation) (Scriven, 1994 อ้างถึงใน สุวิมล ว่องวานิช, 2541: 163)

การประเมินนอกจากจะเป็นการตัดสินคุณค่าของสิ่งที่ประเมินแล้ว ยังช่วยพัฒนาสิ่งที่จะประเมินหรือโครงการที่ประเมินให้บรรลุจุดมุ่งหมายได้ด้วย ดังนั้น ถ้าจะให้การประเมินมีความสมบูรณ์และอยู่ในวิสัยที่ทำได้ นักประเมินก็ควรจะทำกำหนดเกณฑ์การประเมิน เพื่อตัดสินคุณค่าของสิ่งที่ประเมินหรือโครงการที่ประเมิน และทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) รวมทั้งเป็นนักพัฒนา พัฒนาโครงการที่จะประเมินไปในตัวด้วย (สุวิมล ว่องวานิช, 2541: 162)

จากความหมายและลักษณะของการประเมินข้างต้น จะเห็นว่ามีคำสำคัญที่เข้ามาเกี่ยวข้อง คือ การตัดสิน ดังนั้น การประเมินจะต้องมีการตัดสินเพื่อให้ได้ข้อสรุป ซึ่งจะตัดสินด้วยผู้ประเมินเอง หรือโดยผู้ที่มีอำนาจที่เกี่ยวข้องก็ได้ ส่วนคำสำคัญอีก 2 คำ คือ การวัด และเกณฑ์ สามารถสรุปสาระสำคัญเพื่อให้เข้าใจถึงความหมายของการประเมินมากยิ่งขึ้น ดังนี้

การวัด (Measurement) หมายถึง การกำหนดค่าเป็นตัวเลขให้กับสิ่งหนึ่งสิ่งใดตามวิธีการหรือเครื่องมือที่กำหนดขึ้น ทั้งในเชิงปริมาณโดยตรง เช่น การนับจำนวนและความถี่ของสิ่งหนึ่งสิ่งใด และการใช้เครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ เช่น ดัลบิเมตร เครื่องชั่งน้ำหนัก เทอร์โมมิเตอร์ วัด ส่วนสูง น้ำหนัก อุณหภูมิ ฯลฯ ไปเก็บข้อมูลจากแหล่งหรือกลุ่มเป้าหมายให้ออกมาเป็นตัวเลข

เกณฑ์ (Criteria) หมายถึง ระดับที่กำหนดไว้หรือมาตรฐานที่ควรจะเป็น เพื่อใช้ตัดสินสิ่งหนึ่งสิ่งใด เช่น ระดับส่วนสูง น้ำหนักตามวัยต่างๆ รายได้ขั้นต่ำของแรงงานไร้ฝีมือ ระดับพฤติกรรมของนักเรียน และระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา เป็นต้น ซึ่งในกระบวนการประเมินนั้น การกำหนดเกณฑ์ถือว่าเป็นเรื่องยุ่งยากมาก เนื่องจากเกณฑ์มาตรฐานสากลซึ่งเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปยังมีน้อย โดยเฉพาะเกณฑ์ทางสังคมศาสตร์หรือการประเมินโครงการต่างๆ เมื่อกำหนดแล้วจะประสบปัญหาและข้อโต้แย้งเสมอ เพราะถ้ากำหนดเกณฑ์สูงเกินไปก็ยากที่จะบรรลุจุดมุ่งหมายได้ ถ้ากำหนดไว้ต่ำก็อาจมีปัญหาเรื่องคุณภาพแม้ว่าจะผ่านเกณฑ์

ในการประเมินสิ่งใดๆ นั้น โดยรวมแบ่งเกณฑ์ออกได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ เกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria) เป็นเกณฑ์มาตรฐานที่ได้รับการพัฒนาขึ้นจนเป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้อง อีกประเภทหนึ่ง คือ เกณฑ์สัมพัทธ์ (Relative Criteria) เป็นเกณฑ์ของตนเองหรือของกลุ่มในสิ่งที่จะประเมิน ในการประเมินสิ่งใดหรือประเมินโครงการสามารถใช้เกณฑ์จากแหล่ง

ต่างๆ ได้ไม่น้อยกว่า 6 แห่ง โดยแหล่งที่ 1 เป็นเกณฑ์สัมบูรณ์ ส่วนแหล่งที่ 2-6 เป็นเกณฑ์สัมพัทธ์ ดังนี้

1. มาตรฐานที่เป็นสากล (Standard) ในเรื่องที่จะประเมิน (ถ้ามี) เช่น เกณฑ์มาตรฐาน น้ำหนักส่วนสูงของกรมอนามัย เกณฑ์มาตรฐานสมรรถภาพทางกายของหน่วยงานด้านพลศึกษา เกณฑ์มาตรฐานระยะเวลาในการให้บริการทำอากาศยาน เป็นต้น

2. เป้าหมายที่กำหนดไว้ (Target) เป้าหมายที่กำหนดไว้อาจเป็นเป้าหมายในแผนหรือโครงการต่างๆ เช่น จำนวนนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการฝึกอบรมต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของนักเรียนทั้งหมด ผ่านการพัฒนาหรือสำเร็จตามหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 ผู้ร่วมโครงการมีความพึงพอใจไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 เป็นต้น

3. การเปรียบเทียบเชิงพัฒนาการ (Growth) เช่น การได้คะแนนเพิ่มขึ้นตามที่กำหนด หรือมีพัฒนาการเพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับของเดิม เข้าลักษณะค่อยเป็นค่อยไป เช่น ผลผลิตที่ได้มาตรฐานระดับ 4-5 ดาว ในโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ของจังหวัดปีแรกๆ อาจกำหนดไว้เพียง 10 ผลผลิต เพื่อเป็นการจูงใจในการเข้าร่วมโครงการ ครั้งต่อไปอาจเพิ่มเป็น 15 ผลผลิตแล้วค่อยๆ เพิ่มขึ้น โดยในช่วงแรกๆ อาจจะต่ำกว่ามาตรฐานทั่วไปก็ได้

4. การเปรียบเทียบกลุ่ม (Norm) โดยอาจเปรียบเทียบกันเองภายในกลุ่มหรือระหว่างกลุ่มที่มีคุณลักษณะใกล้เคียงกัน หรือถ้ามีความมุ่งมั่นทะเยอทะยานมาก อาจเปรียบเทียบกับกลุ่มที่ดีที่สุดก็ได้ เช่น คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนในห้อง หรือห้องที่เรียนเก่งที่สุดหรือถ้าเป็น โครงการที่จัดในระดับอำเภอทั่วประเทศ ก็อาจเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของจังหวัดกับอำเภอหรืออำเภอที่ดีที่สุด เป็นต้น

5. การเปรียบเทียบกับสิ่งที่ดีที่สุด (Benchmarking) เกณฑ์ในข้อนี้คล้ายกับข้อ 4 บางส่วน แต่นิยมใช้กันมากในการประเมินหรือบริหารองค์การ โดยใช้องค์การประเภทเดียวกันหรือใกล้เคียงกันที่ดีที่สุดเป็นเกณฑ์ แล้วบริหารจัดการให้ถึงเกณฑ์นั้น ซึ่งในการประเมินโครงการก็สามารถใช้ได้โดยเปรียบเทียบกับโครงการที่ดีที่สุดได้ ถ้าโครงการมีลักษณะใกล้เคียงหรือเหมือนกันโดยอาจดำเนินการในหลายพื้นที่

6. การพิจารณาร่วมกันของผู้เกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Clients/ Stakeholders) ในกรณีที่ไม่ว่าจะใช้แนวทางจากที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว อาจจำเป็นต้องใช้วิธีการให้ผู้ที่เกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียร่วมกันพิจารณากำหนดเกณฑ์ที่เหมาะสม เพื่อให้เป็นที่ยอมรับร่วมกัน เมื่อได้ผลการประเมินแล้วจะเกิดการยอมรับผลการประเมินและนำไปใช้ประโยชน์ ทำให้เกิดการพัฒนาได้ตามปรัชญาของการประเมินต่อไป เช่น ผู้ที่เกี่ยวข้องเห็นว่าโครงการกองทุนหมู่บ้านฯ มีหนี้สูญไม่เกินร้อยละ 3 หรือนักเรียนขาดเรียนไม่เกินร้อยละ 5 เป็นต้น

การประเมินโดยใช้เกณฑ์ข้างต้น ไม่มีข้อกำหนดตายตัวว่าจะใช้เกณฑ์ใดเกณฑ์หนึ่ง หรือในการประเมินครั้งหนึ่งๆ อาจใช้หลายเกณฑ์ร่วมกันได้ ขึ้นอยู่กับสิ่งที่ประเมินประเด็นการประเมิน และตัวชี้วัด โดยเฉพาะตัวชี้วัดแต่ละตัวชี้วัดอาจใช้แนวทางต่างๆ ได้ตามความเหมาะสม

จากแนวทางในการกำหนดเกณฑ์ดังกล่าว เมื่อทำเป็นระดับอาจกำหนดไว้เพียง 2 ระดับ เช่น ผ่าน-ไม่ผ่าน ได้-ตก และ พอใจ-ไม่พอใจ เป็นต้น หรือถ้าจะให้ละเอียดขึ้นก็อาจกำหนดไว้มากกว่า 2 ระดับ เช่น เก่ง-ปานกลาง-อ่อน หรือ ดีเยี่ยม-ดี-ผ่าน-ตก หรืออาจกำหนดเป็นมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด เป็นต้น การประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรที่ผ่านมาและในปัจจุบันก็ใช้ระดับต่างๆ ดังกล่าวหลายแบบประกอบกัน เช่น ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การประเมินสาระการเรียนรู้ใช้ 5 และ 8 ระดับ ส่วนกิจกรรมชุมนุมต่างๆ ใช้ 2 ระดับ เป็นต้น

ในการเลือกแนวทางการกำหนดเกณฑ์และระดับของเกณฑ์ว่ามีที่ระดับนั้น ย่อมอยู่ในดุลยพินิจและบริบทของผู้เกี่ยวข้องกับการประเมินนั้นๆ เป็นหลักว่าแนวทางและระดับเกณฑ์ใดที่จะเอื้อให้นำผลการประเมินกระตุ้นไปสู่การพัฒนาสิ่งที่ประเมินได้ยากที่สุด ถ้าสิ่งที่ประเมินมีมาตรฐานที่กำหนดไว้แล้วหรือต้องการมาตรฐาน เพราะถ้าไม่ผ่านมาตรฐานแล้วจะไม่ได้รับการยอมรับ หรือเป็นอันตรายก็ต้องใช้เกณฑ์มาตรฐาน เช่น เกรดเฉลี่ยของผู้เข้ารับการศึกษา น้ำหนักของนักเรียน และระดับของสารตะกั่วในอาหาร เป็นต้น ถ้าสิ่งที่ประเมินยังเป็นช่วงเริ่มต้นดำเนินการ ก็อาจกำหนดเกณฑ์ในเชิงพัฒนาการ เช่น การจัดโครงการแสดงสินค้าและผลิตภัณฑ์ของนักเรียนในปีแรกๆ มีผู้สนใจเข้าชมและซื้อสินค้าไม่มากนัก เมื่อจัดในปีต่อไปจึงค่อยๆ เพิ่มเกณฑ์ขึ้นเป็นต้น ส่วนระดับของเกณฑ์ถ้าต้องการความละเอียดหรือแบ่งกลุ่มของสิ่งที่ประเมิน ก็อาจกำหนดหลายระดับได้ เช่น ต้องการทราบว่าโครงการนาร่องที่จัดทำขึ้นของสิ่งที่ประเมิน ก็อาจกำหนดหลายระดับได้ เช่น ต้องการทราบว่าโครงการนาร่องที่จัดทำขึ้น มีความสำเร็จในระดับใด ควรจะขยายผลกว้างขวางแค่ไหน ตามระดับความสำเร็จก็อาจแบ่งเป็น 3 ระดับ หรือ 5 ระดับ เป็นต้น

แนวคิดของการประเมิน

การประเมินมีปรัชญาสำคัญเพื่อพัฒนาสิ่งที่ประเมิน การประเมินจึงเป็นกลไกสำคัญที่จะนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนา ไม่ใช่เป็นการตรวจสอบที่เน้นการจับผิด ดังคำกล่าวที่ว่า “Evaluation's most important purpose is not to prove, but to improve.” (Stufflebeam, 2004: 247) อ้างถึงใน พิษณุ พงศ์ศรี, 2549: 1) ทำให้ในปัจจุบันทุกฝ่ายเห็นประโยชน์ของการประเมิน โดยเข้ามาเกี่ยวข้องและมีส่วนร่วมกันมากขึ้น

การเข้ามาเกี่ยวข้องและมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในการประเมินนั้น เป็นไปตามแนวคิดพื้นฐานของระบอบประชาธิปไตย ที่เน้นความสำคัญของประชาชนหรือผู้รับบริการซึ่งถือว่าอำนาจ

การปกครองเป็นของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน ซึ่งการประเมินก็ยึดแนวคิดนี้ เช่นเดียวกัน คือ ผู้จะได้ประโยชน์จากการประเมินที่สำคัญ คือ ประชาชน ดังคำกล่าวที่ว่า “There are five key variables that are absolutely critical in evaluation use. They are, in order of importance: people, people, people, people and people.” (Patton, 2004: 291 อ้างถึงใน พิษณุ พงศ์ศรี, 2549:1)

จะเห็นได้ว่าการประเมินมีแนวคิดพื้นฐานมาจากระบบเสรีประชาธิปไตย ที่ว่าทุกสิ่งสามารถตรวจสอบและปรับปรุงได้ เพื่อเป็นการสร้างสรรค์และพัฒนาสังคมที่สอดคล้องกับหลักประชาธิปไตย ซึ่งในปัจจุบันการดำเนินการหรือบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล ต้องมีความรับผิดชอบ โปร่งใส พร้อมให้ตรวจสอบได้โดยอาศัยการประเมินเป็นกลไกสำคัญ

ในปัจจุบันการประเมินเข้ามามีบทบาทในทุกภาคส่วนของสังคม โดยเฉพาะสังคมประชาธิปไตย เนื่องจากได้รับการยอมรับกันมากขึ้นว่าเป็นกลไกสำคัญในการที่จะพัฒนาสิ่งที่จะประเมินได้ จึงอาจกล่าวได้ว่าไม่มีบุคคลหรือองค์การใดหลีกเลี่ยงการประเมินได้ ทุกคนทุกแห่งต้องอยู่กลางแจ้งหรือในที่สว่าง พร้อมให้ผู้เกี่ยวข้องตรวจสอบประเมินได้เสมอ แม้แต่องค์กรที่ทำหน้าที่ประเมินผู้อื่นซึ่งเป็นองค์การอิสระหรือองค์การมหาชน เช่น สำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. ก็ต้องได้รับการประเมินจากบุคคล หรือองค์การอื่นๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เช่น การประเมินโดยคณะกรรมการการศึกษา สภาผู้แทนราษฎร หรือ คณะกรรมการของวุฒิสภา และรับการประเมินจากบริษัททริส (TRIS) เป็นต้น

2.แนวคิดเกี่ยวกับ **Balanced Scorecard**

Balanced Scorecard เป็นเครื่องมือทางการบริหารที่เป็นที่ยอมรับและมีการนำไปใช้ในการบริหารงานอย่างแพร่หลายทั้งในองค์กรภาครัฐและภาคเอกชน โดยได้มีการนำไปใช้อย่างมากในการประเมินผลองค์กร ซึ่งได้มีการกำหนดมุมมองในการประเมินผลองค์กรออกเป็น 4 มุมมอง คือ (1) มุมมองด้านการเงิน (2) มุมมองด้านลูกค้า (3) มุมมองด้านกระบวนการภายใน และ (4) มุมมองด้านการเรียนรู้ และการพัฒนา

ความหมายของ Balanced Scorecard

คำว่า “Balanced Scorecard” ได้มีผู้รู้และนักวิชาการหลายท่านได้แปลเป็นคำในภาษาไทยไว้หลากหลาย อาทิ ลิขิตสมคุณ การวัดผลแบบสมดุล และการประเมินผลเชิงคุณภาพ การประเมินผลแบบสมดุล ซึ่งก็ยังหาข้อสรุปที่เป็นคำกลางสำหรับใช้กันโดยทั่วไปอย่างเป็นทางการไม่ได้ (จิระ ประทีป, 2547) ในที่นี้จึงขอใช้คำว่า “Balanced Scorecard” หรือ “บาลานซ์สกอร์การ์ด”

สำหรับความหมายของ Balanced Scorecard อาจอธิบายเพื่อความเข้าใจในเบื้องต้นได้ ดังนี้

Balanced หมายถึง ความสมดุลของจำนวนตัวชี้วัดหรือเกณฑ์ที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์หรือประเมินผลหน่วยหน่วยงาน เพื่อให้การวิเคราะห์หรือการประเมินผลเป็นไปอย่างครอบคลุมครบถ้วนไม่หนักไปด้านใดด้านหนึ่ง เช่น การกำหนดจำนวนตัวชี้วัดด้านการเงินและตัวชี้วัดที่ไม่ใช่ด้านการเงินไว้เท่ากันหรือใกล้เคียงกัน

Scorecard คือ บัตรคะแนน หมายถึง ในการวิเคราะห์หรือการประเมินผลการปฏิบัติงาน มีระบบการเก็บรวบรวมข้อมูลหรือมีการบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อแสดงให้เห็นว่าตัว

ชี้วัดแต่ละด้านนั้นได้นำไปใช้ปฏิบัติจริง ระบบข้อมูลการเก็บรวบรวมข้อมูลหรือบัตรคะแนนจะแสดงถึงข้อมูลทั้งหลายอย่างชัดเจน พร้อมกับมีการรายงานสรุปผลสำเร็จของหน่วยงาน เพื่อให้ผู้บริหารสามารถติดตามความก้าวหน้าของการวิเคราะห์หรือผลการปฏิบัติงานนั้นว่า หน่วยงานได้บริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพหรือบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงานมากน้อยเพียงใด

ความเป็นมาของ Balanced Scorecard

Balanced Scorecard เป็นเครื่องมือทางการบริหารที่พัฒนาขึ้นโดย โรเบิร์ต เอส แคปแพลน (Robert S. Kaplan) ศาสตราจารย์ด้านการบัญชีจากมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด และเดวิด พี นอร์ตัน (David P. Norton) ประธานเจ้าหน้าที่บริหารสถาบันโนแลน นอร์ตัน โดยทั้งสองคนได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการวัดผลการปฏิบัติงานขององค์กรต่างๆ ในอเมริกา ในปี 2533 และพบว่าองค์กรส่วนใหญ่ในอเมริกานิยมใช้ตัวชี้วัดทางการเงินเป็นหลัก โดยไม่ได้ให้ความสำคัญกับตัวชี้วัดด้านอื่นๆ เท่าที่ควร ซึ่งแคปแพลนและนอร์ตันเห็นว่า ไม่น่าจะเหมาะสม ทั้งสองคนจึงได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินผลองค์กรที่เรียกว่า “Balanced Scorecard” โดยเสนอว่าองค์กรควรพิจารณาตัวชี้วัดใน 4 มุมมอง ได้แก่ (1) มุมมองด้านการเงิน (Financial Perspectives) (2) มุมมองด้านลูกค้า (Customer Perspectives) (3) มุมมองด้านกระบวนการภายใน (Internal Process Perspectives) และ (4) มุมมองด้านการเรียนรู้และการพัฒนา (Learning and Growth Perspectives) และเหตุที่เรียกว่า Balanced Scorecard ก็เนื่องจากการวัดผลการปฏิบัติงานขององค์กร จะต้องพิจารณาให้มีความสมดุลกันระหว่างวัตถุประสงค์ขององค์กรทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ให้มีความสมดุลระหว่างตัวชี้วัดทางการเงินและตัวชี้วัดด้านอื่นที่ไม่ใช่ด้านการเงิน และให้มีความสมดุลระหว่างมุมมองภายในองค์กร และมุมมองภายนอกองค์กร

แคปแพลนและนอร์ตัน ได้สรุปผลการศึกษากการวัดผลการปฏิบัติงานขององค์กรตามแนวคิดของ Balanced Scorecard เป็นครั้งแรกในบทความชื่อ “The Balanced Scorecard Measures

That Drive Perspectives” ซึ่งตีพิมพ์ในวารสาร Harvard Business Review ฉบับเดือนมกราคม-กุมภาพันธ์ 2535 หลังจากนั้นแนวคิดเรื่อง Balanced Scorecard ก็ได้เป็นที่นิยม และนำไปใช้กันอย่างแพร่หลายในองค์กรต่างๆ ทั่วโลก และวารสาร Harvard Business Review ได้ยกย่องให้ Balanced Scorecard เป็นหนึ่งในเครื่องมือทางด้าน การจัดการที่มีผลกระทบต่อองค์กรธุรกิจมากที่สุดเครื่องมือหนึ่งในรอบ 75 ปี

ในปี 2536 แคปเพลนและนอร์ตัน ได้พัฒนาแนวคิดเกี่ยวกับ Balanced Scorecard เพื่อให้สามารถใช้เป็นเครื่องมือขององค์กรในการดำเนินกลยุทธ์ให้ประสบความสำเร็จ โดยได้ตีพิมพ์ในบทความชิ้นที่ 2 ชื่อ “Putting the Balanced Scorecard to Work” ในวารสาร Harvard Business Review ฉบับเดือน กันยายน - ตุลาคม 2536 (อ้างใน จิระ ประทีป, 2547)

แนวคิดเกี่ยวกับ Balanced Scorecard ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องโดย แคปเพลนและนอร์ตัน ได้พัฒนาแนวคิด Balanced Scorecard ให้สามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการจัดการเชิงกลยุทธ์ ตั้งแต่การกำหนดวัตถุประสงค์ การจ่ายค่าตอบแทน การจัดสรรทรัพยากร การจัดงบประมาณ และการวางแผนการดำเนินงาน แนวคิดที่ได้พัฒนาขึ้นนี้ได้ตีพิมพ์เป็นบทความชิ้นที่ 3 ชื่อ “Using the Balanced Scorecard as a Strategic Management System” ในวารสาร Harvard Business Review ฉบับเดือนมกราคม-กุมภาพันธ์ 2539 และจากการพัฒนาอย่างรวดเร็วของแนวคิด Balanced Scorecard ทำให้ในปี 2539 แคปเพลนและนอร์ตัน ได้ร่วมกันเขียนหนังสือชื่อ “The Balanced Scorecard” โดยมุ่งเน้นการใช้ Balanced Scorecard เป็นเครื่องมือในการจัดการกลยุทธ์ขององค์กร และหนังสือเล่มนี้ได้กลายเป็นหนังสือที่ขายดีที่สุดเล่มหนึ่ง และมีการแปลเป็นภาษาต่างๆ ถึง 18 ภาษา

ในปี 2543 แคปเพลนและนอร์ตันได้ร่วมกันเขียนหนังสืออีกเล่มชื่อ “The Strategy Focused Organization” โดยนำเสนอว่า Balanced Scorecard ไม่ได้เป็นเพียงเครื่องมือในการประเมินผลองค์กรเท่านั้น แต่ได้กลายเป็นเครื่องมือในการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติและเป็นเครื่องมือในการบริหารที่ช่วยทำให้องค์กรให้ความสำคัญกับกลยุทธ์มากขึ้น

สำหรับในภาคราชการของไทย สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ หรือสำนักงาน ก.พ.ร. ได้พยายามนำแนวคิด Balanced Scorecard มาประยุกต์ใช้กับหน่วยราชการทุกหน่วย โดยออกมาอยู่ในรูปของคำรับรองการปฏิบัติราชการ ซึ่ง Balanced Scorecard ในภาคราชการไทยนั้นประกอบด้วยสี่มิติเช่นเดียวกัน เพียงแต่เปลี่ยนจากด้านการเงิน ลูกค้า กระบวนการภายใน และการเรียนรู้และพัฒนาเป็นประสิทธิผลตามแผนยุทธศาสตร์ (หรือประสิทธิผลตามแผนปฏิบัติราชการ) คุณภาพการให้บริการ ประสิทธิภาพการปฏิบัติราชการ และการพัฒนาองค์กร โดยมีรายละเอียดดังนี้

มิติที่ 1 : มิติด้านประสิทธิผล เทียบได้กับมิติทางด้านการเงิน (Financial Perspective) ของ Balanced Scorecard โดยกำหนดให้ส่วนราชการแสดงผลงานที่บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ตามที่ได้รับงบประมาณมาดำเนินการ เพื่อให้เกิดประโยชน์สุขต่อประชาชน ตามแผนยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด/จังหวัด กล่าวคือ ในยุทธศาสตร์นั้น ส่วนราชการ/จังหวัดต้องเน้นว่าต้องการที่จะบรรลุวัตถุประสงค์อะไร เช่น ต้องการให้ความยากจนลดลงเป็นกี่เปอร์เซ็นต์ หรือต้องการทำให้จังหวัดเศรษฐกิจดีขึ้นกี่เปอร์เซ็นต์ เป็นต้น

มิติที่ 2 : มิติด้านประสิทธิภาพของการปฏิบัติราชการ เทียบได้กับมิติทางด้านการกระบวนการดำเนินงาน (Internal Work Process Perspective) ของ Balanced Scorecard โดยกำหนดให้ส่วนราชการแสดงความสามารถในการปฏิบัติราชการ เช่น การลดค่าใช้จ่าย และการลดระยะเวลาการให้บริการ เป็นต้น

มิติที่ 3 : มิติด้านคุณภาพการให้บริการ เทียบได้กับมิติทางด้านลูกค้า (Customer Perspective) ของ Balanced Scorecard โดยกำหนดให้ส่วนราชการแสดงการให้ความสำคัญกับผู้รับบริการในการให้บริการที่มีคุณภาพสร้างความพึงพอใจแก่ผู้รับบริการ รวมทั้งเรื่องของความโปร่งใสในการทำงานด้วย

มิติที่ 4 : มิติด้านการพัฒนาองค์กร เทียบได้กับมิติด้านการเรียนรู้และการเติบโตขององค์กร (Learning & Growth Perspective) ของ Balanced Scorecard โดยกำหนดให้ส่วนราชการแสดงความสามารถในการเตรียมพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงขององค์กร เช่น การพัฒนาระบบฐานข้อมูล การบริหารคนและความรู้ในองค์กร เป็นต้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ก็ได้นำแนวคิด Balanced Scorecard มาประยุกต์ใช้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ทั่วประเทศ ซึ่งออกมาในรูปแบบของแบบตรวจรับรองมาตรฐานการปฏิบัติราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วยการประเมินใน 4 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการบริหารจัดการ ประกอบด้วยหัวข้อการประเมิน ดังนี้
 - 1.1 การบริหารภารกิจเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน
 - 1.2 การบริหารงานเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของ อปท.
 - 1.3 การบริหารภารกิจอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจ
 - 1.4 การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน
 - 1.5 การปรับปรุงภารกิจของ อปท.
 - 1.6 การอำนวยความสะดวกและการตอบสนองความต้องการของประชาชน
 - 1.7 การประเมินผลการปฏิบัติงาน

2. ด้านการบริหารงานบุคคลและกิจการสภา ประกอบด้วยหัวข้อประเมิน ดังนี้
 - 2.1 การบริหารงานบุคคล
 - 2.2 การดำเนินการของสภาท้องถิ่น
3. ด้านการบริหารงานการเงินและการคลัง ประกอบด้วยหัวข้อประเมิน ดังนี้
 - 3.1 การจัดทำงบประมาณและการพัสดุ
 - 3.2 การจัดเก็บรายได้
 - 3.3 การบริหารการเงินและบัญชี
 - 3.4 การจัดส่งเงินสมทบกองทุนบำเหน็จบำนาญ
 - 3.5 การตรวจสอบภายใน
4. ด้านการบริการสาธารณะ ประกอบด้วยหัวข้อประเมิน ดังนี้
 - 4.1 ด้านถนน ทางเดิน และทางเท้า
 - 4.2 ด้านไฟฟ้าสาธารณะ
 - 4.3 ด้านระบบระบายน้ำ
 - 4.4 ด้านน้ำเพื่ออุปโภคบริโภค
 - 4.5 ด้านการพัฒนาเด็กและเยาวชน
 - 4.6 ด้านการส่งเสริมกีฬา
 - 4.7 ด้านการส่งเสริมผู้สูงอายุ
 - 4.8 ด้านการส่งเสริมผู้ด้อยโอกาส
 - 4.9 ด้านงานสาธารณสุข
 - 4.10 ด้านการส่งเสริมการพัฒนาสตรี
 - 4.11 ด้านการส่งเสริมอาชีพ
 - 4.12 ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
 - 4.13 ด้านการส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น
 - 4.14 ด้านส่งเสริมการท่องเที่ยว
 - 4.15 ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 - 4.16 ด้านการศึกษา

ความสำคัญของ **Balanced Scorecard** นับตั้งแต่ได้มีการนำแนวคิดเกี่ยวกับ Balanced Scorecard มาใช้อย่างจริงจังตั้งแต่ปี 2535 เป็นต้นมา Balanced Scorecard ได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องมาเป็นลำดับ จนเป็นที่ยอมรับและมีการนำไปใช้ในการบริหารงานอย่างแพร่หลายทั้งใน

องค์กรภาครัฐและภาคเอกชน ทั้งนี้เนื่องจาก Balanced Scorecard เป็นเครื่องมือที่อาจกล่าวได้ว่ามีความสำคัญต่อการบริหารงานขององค์กรในหลายประการ คือ

- 1) ความสำคัญในฐานะที่เป็นเครื่องมือในการประเมินผลองค์กร
- 2) แคลปเพลนและนอร์ตัน ได้พัฒนา Balanced Scorecard ขึ้นมาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเครื่องมือในการประเมินผลการดำเนินงานขององค์กรที่ครบถ้วนในมุมมองต่างๆ ที่มีใช้เฉพาะเพียงมุมมองทางการเงินเป็นหลักตามที่เป็นมาในอดีต Balanced Scorecard ที่นำมาใช้ในการประเมินผลองค์กร ได้มุ่งเน้นการกำหนดตัวชี้วัดและเป้าหมายที่ต้องการจะบรรลุในมุมมองต่างๆ โดยมุมมองพื้นฐานจะประกอบด้วยมุมมอง (Perspectives) 4 มุมมอง ได้แก่

- (1) มุมมองด้านการเงิน (Financial Perspectives)
- (2) มุมมองด้านลูกค้า (Customer Perspectives)
- (3) มุมมองด้านกระบวนการภายใน (Internal Perspectives)
- (4) มุมมองด้านการเรียนรู้และการพัฒนา (Learning and Growth Perspectives)

มุมมองในการประเมินผลตามแนวทางของ Balanced Scorecard ทั้ง 4 มุมมอง ได้มีการกำหนดขึ้น โดยให้มุมมองทั้ง 4 มีความสัมพันธ์ต่อกันในเชิงเหตุและผล (Cause and Effect) โดยองค์กรจะมีกำไรได้ ต้องมาจากลูกค้าที่เข้ามาใช้บริการและได้รับความพึงพอใจ ซึ่งการที่จะหาลูกค้าให้ได้มากและมีความพึงพอใจก็จะต้องมีกระบวนการดำเนินงานภายในที่ดีและการจะมีกระบวนการดำเนินการภายในที่ดีได้ พนักงานจะต้องได้รับการพัฒนาให้มีทักษะและความพร้อมในการทำงาน จากความสัมพันธ์ในเชิงเหตุและผล ตามที่ได้กล่าวมานี้ทำให้ Balanced Scorecard มีความสำคัญและมีความแตกต่างจากเครื่องมือในการประเมินผลทั่วไป

- 2) ความสำคัญในฐานะที่เป็นเครื่องมือที่ช่วยในการนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ

แนวคิดเกี่ยวกับ Balanced Scorecard ได้มีการพัฒนาขึ้นเป็นลำดับจากการเป็นเครื่องมือในการประเมินผลการดำเนินงานขององค์กร มาสู่การเป็นเครื่องมือที่ช่วยในการนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ โดยได้เริ่มมีการนำเทคนิคใหม่ๆ เกี่ยวกับ Balanced Scorecard มาใช้มากขึ้น อาทิ การจัดทำแผนที่ทางกลยุทธ์ (Strategy Map) ซึ่งจะแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ในเชิงเหตุและผลของวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ภายใต้มุมมองของ Balanced Scorecard โดยสอดคล้องและสนับสนุนต่อวิสัยทัศน์และกลยุทธ์หลักขององค์กร รวมถึงการมีการกำหนดตัวชี้วัด เป้าหมาย และกิจกรรมที่จะต้องกระทำสำหรับวัตถุประสงค์แต่ละประการ การดำเนินการตามแผนที่ทางกลยุทธ์นี้จะช่วยให้องค์กรสามารถสื่อสารและถ่ายทอดกลยุทธ์ไปสู่ผู้บริหารและพนักงานระดับต่าง ๆ ได้ดีขึ้น ทำให้ทุกคนเห็นภาพของกลยุทธ์ได้ชัดเจน และทราบว่าจะต้องทำอะไรเพื่อให้องค์กรสามารถดำเนินงานได้ตามกลยุทธ์ที่กำหนดไว้

3) ความสำคัญในฐานะที่เป็นระบบในการบริหารองค์กร

จากการที่ Balanced Scorecard ได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จึงได้มีการนำ Balanced Scorecard มาใช้ในการประเมินและทบทวนกลยุทธ์ที่ได้มีการดำเนินการไปแล้ว และพยายามหาแนวทางในการพัฒนาองค์กรให้ดีขึ้น โดยอาศัยวิธีการเรียนรู้และศึกษาจากข้อมูลย้อนกลับจากแหล่งต่าง ๆ Balanced Scorecard จึงเข้ามาช่วยเสริมระบบการบริหารภายในองค์กรให้เป็นลักษณะของวงจร (Loop) ที่มีความสมบูรณ์ในตัวเอง ทำให้ระบบการบริหารขององค์กรมีความชัดเจน สามารถวัดได้ และมีความเป็นระบบมากขึ้น

กระบวนการจัดทำ Balanced Scorecard

พสุ เดชะรินทร์ (2544: 47-49) ได้อธิบายกระบวนการจัดทำ Balanced Scorecard ที่ประกอบไปด้วยขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

1) การวิเคราะห์ทางกลยุทธ์ ซึ่งได้แก่การทำ SWOT Analysis ซึ่งเป็นที่นิยมและรู้จักกันอย่างแพร่หลาย เพื่อให้ได้ทิศทางและกลยุทธ์ขององค์กรที่ชัดเจน

2) กำหนดวิสัยทัศน์ และกลยุทธ์ขององค์กร โดยกำหนดเป็นกลยุทธ์หลัก (Strategic Themes) ที่สำคัญขององค์กร

3) วิเคราะห์และกำหนดว่า Balanced Scorecard ขององค์กรควรมีทั้งหมดกี่มุมมอง และมุมมองแต่ละมุมมองควรมีความสัมพันธ์กันอย่างไร

4) จัดทำแผนที่ทางกลยุทธ์ (Strategy Map) ระดับองค์กร โดยกำหนดวัตถุประสงค์ที่สำคัญภายใต้แต่ละมุมมอง โดยพิจารณาว่าในการที่องค์กรจะสามารถดำเนินงานและบรรลุวิสัยทัศน์ และกลยุทธ์ขององค์กรได้นั้น จะต้องบรรลุวัตถุประสงค์ในด้านใดบ้าง

4.1 ถ้าภายใต้แต่ละมุมมองประกอบด้วยวัตถุประสงค์จำนวนมาก ผู้บริหารจะต้องมีการจัดลำดับความสำคัญของวัตถุประสงค์แต่ละประการ โดยเทียบกับการที่วัตถุประสงค์นั้นจะช่วยให้องค์กรบรรลุวิสัยทัศน์ที่ต้องการหรือไม่

4.2 จะต้องมีการสร้างความเชื่อมโยงระหว่างวัตถุประสงค์ในแต่ละด้านอย่างชัดเจน ในลักษณะของความสัมพันธ์ในเชิงเหตุและผล

5) กลุ่มผู้บริหารระดับสูงจะต้องมีการประชุมร่วมกัน เพื่อยืนยันและเห็นชอบในแผนที่ทางกลยุทธ์ที่สร้างขึ้น

6) ภายใต้วัตถุประสงค์แต่ละประการ จะต้องกำหนดรายละเอียดของวัตถุประสงค์นั้นในด้านต่าง ๆ ทั้งในด้านของตัวชี้วัด ฐานข้อมูลในปัจจุบัน เป้าหมายที่ต้องบรรลุ รวมทั้งแผนงาน กิจกรรม หรือโครงการ (Initiatives) ที่จะต้องทำ ซึ่งภายใต้ขั้นตอนนี้สามารถที่จะแยกเป็นประเด็นต่าง ๆ ได้ดังนี้

6.1 การจัดทำตัวชี้วัด

6.2 การกำหนดเป้าหมาย โดยอาศัยข้อมูลในปัจจุบัน

6.3 การจัดทำแผนงาน โครงการและกิจกรรมที่จะต้องทำเพื่อช่วยให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดขึ้น

7) เมื่อจัดทำแผนงานหรือโครงการเสร็จแล้ว สามารถที่จะแปลง (Cascade) ตัวชี้วัดและเป้าหมายระดับองค์กรให้เป็นของผู้บริหารรองลงไป เพื่อให้ผู้บริหารระดับรอง ๆ ลงไปได้จัดทำแผนปฏิบัติการตามแผนงานหรือโครงการหลัก และกำหนดตัวชี้วัดให้กับผู้บริหารในระดับรอง ๆ ลงไป

3.แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารท้องถิ่น

ความหมายและลักษณะของการบริหารท้องถิ่น

รศ.ดร. รัตนา เสริมพงศ์ (2552: 58) ได้กล่าวถึงการบริหารท้องถิ่น (local administration) ที่มีสาระสำคัญ ดังนี้

การบริหารท้องถิ่น หมายถึง การบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นหน่วยการปกครองตนเองของประชาชนในท้องถิ่น ดำเนินการบริหารในระดับรองจากระดับชาติหรือระดับรัฐ

การบริหารท้องถิ่นเป็นผลมาจากการที่รัฐบาลซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบการบริหารประเทศ ได้กระจายอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นปกครองตนเองในรูปแบบของ การปกครองท้องถิ่น (local government) ประชาชนในท้องถิ่นซึ่งมีอำนาจปกครองตนเองที่ได้รับการกระจายอำนาจจากรัฐบาลจะดำเนินการปกครองท้องถิ่นของตนเองโดยจัดตั้งองค์กรขึ้นมาใช้อำนาจแทนประชาชน เรียกว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นตัวแทนของประชาชนในท้องถิ่นจะเป็นผู้ดำเนินการบริหารท้องถิ่นตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นอย่างเป็นอิสระภายใต้กรอบนโยบาย กฎหมาย และการกำกับดูแลของรัฐ

การบริหารท้องถิ่นเป็นการบริหารงานสาธารณะของหน่วยการปกครองที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด เนื่องจากการปกครองท้องถิ่นเป็นการปกครองตนเองของประชาชนในระดับล่างสุด กล่าวคือ ในประเทศประชาธิปไตย ประชาชนซึ่งเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยจะปกครองตนเองตั้งแต่ในระดับชาติซึ่งเป็นระดับสูงสุด ในกรณีที่ป็นรัฐเดี่ยว ประชาชนมักจะปกครองตนเอง 2 ระดับ คือ ระดับชาติและระดับท้องถิ่น ส่วนในรัฐรวมประชาชนจะปกครองตนเอง 3 ระดับ คือ ระดับชาติ ระดับมลรัฐ และระดับท้องถิ่น โดยการปกครองท้องถิ่นจะเป็นการปกครองตนเองของประชาชนในระดับล่างสุดของทุกประเทศ

ศาสตราจารย์ร็อบสัน (Prof. William A. Robson) ได้ให้คำนิยามของการปกครองท้องถิ่นที่เ็นที่ยอมรับและได้รับการอ้างถึงอย่างกว้างขวาง ไว้ดังนี้ (ประหยัด หงษ์ทองคำ, 2523: 10)

“การปกครองส่วนหนึ่งของประเทศ ซึ่งมีอำนาจอิสระ (autonomy) ในการปฏิบัติหน้าที่ตามสมควร อำนาจอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ จะต้องไม่มากจนมีผลกระทบต่ออำนาจอธิปไตยของรัฐ เพราะองค์การปกครองท้องถิ่นมิใช่ชุมชนที่มีอำนาจอธิปไตย องค์การปกครองท้องถิ่นมีสิทธิตามกฎหมาย (legal rights) และมีองค์การที่จำเป็น (necessary organizations) เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การปกครองท้องถิ่นนั่นเอง”

จากคำนิยามดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปลักษณะสำคัญของการปกครองท้องถิ่นได้ดังนี้

1. การปกครองท้องถิ่น เป็นการปกครองของชุมชนซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของรัฐหรือประเทศ (territorial community) จึงเป็นการปกครองในระดับรองจากระดับรัฐหรือระดับชาติ

2. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีอัตตาคณัติ (autonomy) หรืออำนาจอิสระในการปกครองตนเองเพียงพอที่จะบริหารท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่ไม่มากเกินไปจนกระทบต่ออำนาจรัฐ

3. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิตามกฎหมาย (legal rights) โดยมีฐานะเป็นนิติบุคคลได้รับการรับรองฐานะตามกฎหมาย มีอำนาจบัญญัติกฎหมายท้องถิ่นและกำหนดงบประมาณในการบริหารท้องถิ่น

4. มีการจัดตั้งองค์การที่จำเป็น (necessary organizations) ในการดำเนินการปกครองท้องถิ่น โดยอย่างน้อยต้องมีองค์การที่ทำหน้าที่ด้านนิติบัญญัติ และด้านบริหาร

5. ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วม (popular participation) ในการปกครองและบริหารท้องถิ่นอย่างกว้างขวาง ตามหลักการปกครองตนเองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตย

การบริหารท้องถิ่นเป็นภารกิจหลักขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเช่นเดียวกับการบริหารประเทศเป็นภารกิจหลักของรัฐบาล การบริหารท้องถิ่นมีลักษณะ โดยรวมเช่นเดียวกันกับการบริหารงานสาธารณะโดยทั่วไป แต่ก็มีลักษณะเฉพาะบางประการที่แตกต่างจากการบริหารงานภาครัฐในระดับชาติ

นอกจากนี้ คณะกรรมการปรับปรุงระบบการบริหารการปกครองท้องถิ่น โดยนายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี ได้มีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการดังกล่าว ตามคำสั่งที่ 262/2535 เมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2535 เพื่อศึกษากระบวนการบริหารการปกครองท้องถิ่นของไทยที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน ในทุกรูปแบบ หาแนวทางและข้อเสนอในการปรับปรุงโครงสร้าง อำนาจหน้าที่ การคลัง และงบประมาณ ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาล หน่วยงานส่วนกลาง และ

ส่วนภูมิภาค กับหน่วยการปกครองท้องถิ่นโดยกล่าวถึงองค์ประกอบการปกครองท้องถิ่นไว้ดังนี้

1. เป็นองค์กรที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล และทบวงการเมือง
2. มีสภาและผู้บริหารระดับท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้งตามหลักการที่บัญญัติไว้ใน

กฎหมายรัฐธรรมนูญ

3. มีอิสระในการปกครองตนเอง
4. มีเขตการปกครองที่ชัดเจนและเหมาะสม
5. มีงบประมาณรายได้เป็นของตนเองอย่างเพียงพอ
6. มีบุคลากรปฏิบัติงานของตนเอง
7. มีอำนาจหน้าที่ที่เหมาะสมต่อการให้บริการ
8. มีอำนาจออกข้อบังคับเป็นกฎหมายของท้องถิ่นภายใต้ขอบเขตของกฎหมายแม่บท
9. มีความสัมพันธ์กับส่วนกลางในฐานะเป็นหน่วยงานระดับรองของรัฐ

การปกครองท้องถิ่นกำหนดขึ้นบนพื้นฐานทฤษฎีการกระจายอำนาจและอุดมการณ์

ประชาธิปไตย ซึ่งมุ่งเปิดโอกาสและสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองและกิจกรรมการปกครองตนเองในระดับหนึ่ง ซึ่งจะเห็นได้จากลักษณะสำคัญของการปกครองท้องถิ่น ที่เน้นการมีอำนาจอิสระในการปกครองตนเอง มีการเลือกตั้ง มีองค์การหรือสถาบันที่จำเป็นในการปกครองตนเอง และที่สำคัญคือ ประชาชนในท้องถิ่นจะมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองอย่างกว้างขวาง

ความสำคัญของการบริหารท้องถิ่น

โกวิท พวงงาม (2550: 31-33) กล่าวว่า ในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่าการปกครองท้องถิ่นมีความสำคัญต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยทั้งในระดับท้องถิ่นและในระดับชาติโดยส่วนรวม ดังมีสาระสำคัญ ดังนี้

1. ความสำคัญต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่นและการพัฒนาท้องถิ่น การบริหารท้องถิ่นมีความสำคัญยิ่งต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่น ยิ่งรัฐบาลกระจายอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นปกครองตนเองมากเท่าใด การบริหารท้องถิ่นก็ยิ่งทวีความสำคัญมากขึ้นเท่านั้น ความสำคัญของการบริหารท้องถิ่นที่มีต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่นและการพัฒนาท้องถิ่นมีดังนี้

1.1 การบริหารท้องถิ่นทำให้ผู้คนในท้องถิ่นมีชีวิตความเป็นอยู่อย่างที่ดีเอง ต้องการ เนื่องจากการบริหารท้องถิ่นเป็นการนำเอานโยบายของท้องถิ่นซึ่งมีที่มาจากปัญหาและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นมาปฏิบัติ ทำให้การบริหารท้องถิ่นสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น

1.2 การบริหารท้องถิ่นทำให้ผู้คนในท้องถิ่นมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี เนื่องจากท้องถิ่นสามารถจัดบริการสาธารณะได้อย่างมีประสิทธิภาพ แก้ไขปัญหาต่างๆ ได้อย่างรวดเร็วทันเหตุการณ์ สนองความต้องการของท้องถิ่นได้ถูกต้องตรงจุด และยังสามารถจัดบริการได้อย่างทั่วถึง แตกต่างจากการจัดบริการสาธารณะโดยรัฐบาล

1.3 การบริหารท้องถิ่นทำให้ผู้คนในท้องถิ่นมีการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นกว่าเดิม เมื่อการบริหารกิจการต่างๆ ในท้องถิ่นสามารถทำได้โดยบุคคลในท้องถิ่นเอง ไม่ต้องรอหรือเรียกร้องขอให้ส่วนกลางมาจัดดำเนินการให้ คนในท้องถิ่นก็จะมีโอกาสที่จะพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของตนเองได้โดยการริเริ่มขึ้นเองในท้องถิ่น

2. ความสำคัญต่อการบริหารและการพัฒนาประเทศ การบริหารท้องถิ่น ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของประเทศย่อมส่งผลต่อการบริหารและพัฒนาประเทศในส่วนรวม การบริหารท้องถิ่นจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จของการบริหารและพัฒนาประเทศ ในสาระสำคัญ ดังนี้

2.1 การบริหารท้องถิ่นช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาลในการดำเนินการบริหารประเทศ การที่ประชาชนรับภาระจัดบริการสาธารณะในท้องถิ่นของตนเอง ทำให้รัฐบาลมีภาระลดลงและสามารถปฏิบัติการที่สำคัญในระดับชาติ อาทิ การรักษาความมั่นคงของประเทศ การดำเนินนโยบายทางด้านเศรษฐกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.2 การบริหารท้องถิ่นช่วยส่งเสริมการบริหารประเทศให้มีประสิทธิภาพ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นและสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ทำให้การบริการสาธารณะในท้องถิ่นดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารประเทศโดยส่วนรวม

2.3 การบริหารท้องถิ่นทำให้เกิดการพัฒนาในทุกพื้นที่ทั่วประเทศ การบริหารท้องถิ่นทำให้เกิดการพัฒนาท้องถิ่นขึ้นในพื้นที่ต่างๆ พร้อมๆ กันทั่วทั้งประเทศ โดยไม่ต้องรอให้รัฐบาลเข้ามาดำเนินการพัฒนาทีละพื้นที่ตามลำดับความสำคัญซึ่งจัดลำดับโดยรัฐบาล ส่งผลให้ทั้งประเทศได้รับการพัฒนาโดยส่วนรวม

3. ความสำคัญต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย และการพัฒนาประชาสังคมในท้องถิ่น การบริหารท้องถิ่นเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ใช้อำนาจปกครองตนเอง ทำให้เกิดการปกครองแบบประชาธิปไตยอย่างสมบูรณ์เต็มรูปแบบ ชำรงไว้ซึ่งสิทธิอันชอบธรรมในการปกครองตนเองของประชาชนและส่งเสริมให้เกิดประชาคมท้องถิ่นที่มีความเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้ ความสำคัญของการบริหารท้องถิ่นที่มีต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยและการพัฒนาประชาสังคม มีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

3.1 การบริหารท้องถิ่นทำให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นศรัทธาในการปกครอง

ระบอบประชาธิปไตย ความสำเร็จของการบริหารท้องถิ่นส่งผลให้ประชาชนเกิดความพึงพอใจ และมีความเชื่อมั่นในระบบบริหารบ้านเมืองทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ ตลอดจนทำให้ประชาชนมีความเลื่อมใสศรัทธาในการปกครองระบอบประชาธิปไตย

3.2 การบริหารท้องถิ่นสร้างเสริมความแข็งแกร่งของประชาคม การบริหารท้องถิ่นสร้างเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นมีคุณภาพ และมีความรับผิดชอบต่อสังคม ประชาคมท้องถิ่นมีความแข็งแกร่ง มั่นคง พึ่งตนเองได้ และมีการพัฒนาที่ยั่งยืน อันเป็นปัจจัยสำคัญของการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย

3.3 การบริหารท้องถิ่นเป็นกลไกสำคัญในการสร้างความรู้ความเข้าใจ และฝึกฝนพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย การมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นก่อให้เกิดการเรียนรู้และความเข้าใจในสิทธิ หน้าที่ และบทบาทของประชาชน ซึ่งนอกจากจะเป็นการสร้างพลเมืองที่ดีแล้วยังเป็นการสร้างผู้นำหรือผู้บริหารที่ดีด้วย

วัตถุประสงค์ของการบริหารท้องถิ่น

การบริหารงานภาครัฐหรือการบริหารงานสาธารณะ โดยทั่วไปมีวัตถุประสงค์หลักที่สำคัญ 2 ประการ คือ การทำให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดี (well-being) และการทำให้ประเทศชาติบ้านเมืองมีความมั่นคงปลอดภัย (national security) อันจะส่งผลให้ผู้คนในบ้านเมืองนั้นอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขและมีชีวิตที่ดี การบริหารท้องถิ่นซึ่งเป็นการบริหารงานสาธารณะก็มีวัตถุประสงค์หลักในลักษณะเดียวกัน แต่อาจมีรายละเอียดแตกต่างกันไปในแต่ละท้องถิ่น ทั้งนี้ เนื่องจากผู้คนในแต่ละสังคมอาจมีปัญหา ความต้องการ ทัศนคติ และค่านิยมที่แตกต่างกัน ซึ่งอาจสรุปวัตถุประสงค์ของการบริหารท้องถิ่นโดยทั่วไปในภาพรวมได้ 4 ประการ คือ

1. การตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น วัตถุประสงค์หลักของการบริหารท้องถิ่น คือ การตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น ตามหลักการประชาธิปไตย ประชาชนย่อมมีสิทธิที่จะกำหนดวิถีชีวิตของตนเอง และประชาชนในท้องถิ่นก็ย่อมมีสิทธิในการกำหนดวิถีทางของท้องถิ่นตนเองด้วย ดังนั้น ไม่ว่าประชาชนจะมีความต้องการอย่างไร วัตถุประสงค์ของการบริหารท้องถิ่นก็ต้องหันเหไปในทิศทางนั้น เพื่อให้เกิดการบริหารท้องถิ่นที่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของประชาชน โดยทั่วไป การบริหารท้องถิ่นมีวัตถุประสงค์เพื่อสนองความต้องการของประชาชนในด้านต่างๆ ดังนี้

1.1 การสนองความต้องการด้านความมั่นคงปลอดภัย เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นมีชีวิตอยู่อย่างปลอดภัย มีความมั่นคงในชีวิต ได้รับความคุ้มครองป้องกันจากภัยอันตรายในรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นภัยธรรมชาติ ภัยจากโจรผู้ร้าย หรือภัยอันตรายอื่นๆ ซึ่งอาจแตกต่างกันไปในแต่ละท้องถิ่น

1.2 การสนองความต้องการปัจจัยพื้นฐาน เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ ปัจจัยที่จำเป็นในการดำรงชีวิตในปัจจุบันนอกจากปัจจัยสี่ คือ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรคแล้ว ยังต้องคำนึงถึงอากาศและน้ำบริสุทธิ์ รวมทั้งพลังงานที่จำเป็นด้วย

1.3 การสนองความต้องการด้านศีลธรรม เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นมีชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างมีศีลธรรมและจริยธรรม ตามค่านิยมของคนในท้องถิ่นนั้นๆ ทั้งนี้ คุณค่าเชิงจริยธรรมของแต่ละท้องถิ่นอาจมีจุดเน้นที่แตกต่างกัน โดยทั่วไป ได้แก่ ความสามัคคี ความยุติธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต ความเสียสละ ความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นต้น

1.4 การสนองความต้องการที่จะมีชีวิตที่ดีกว่าเดิม เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นดำเนินชีวิตอย่างเป็นสุข ทั้งนี้ ชีวิตที่ดีในแต่ละท้องถิ่นจะมีลักษณะอย่างไร ต้องแล้วแต่ค่านิยมและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นนั้น อาจเน้นความสงบเรียบร้อย ความประณีตบรรจง ความสะอาดสบาย ความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยี เป็นต้น

2. การตอบสนองนโยบายแห่งรัฐ ในฐานะที่การบริหารท้องถิ่นเป็นการดำเนินการบริหารในระดับรองจากระดับชาติหรือระดับรัฐ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่แต่ละท้องถิ่นจะต้องมีแนวทางการบริหารงานที่อยู่ภายใต้กรอบนโยบายแห่งรัฐ และมีวัตถุประสงค์ในการตอบสนองนโยบายสาธารณะในระดับชาติหรือระดับรัฐ เพื่อให้การบริหารประเทศในทุกระดับเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ประสานสอดคล้องกัน เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในทางปฏิบัติ อันจะทำให้เกิดประโยชน์ร่วมกันของประชาชนในชาติ ดังนี้

2.1 การให้ความร่วมมือในการดำเนินนโยบายระดับรัฐ โดยท้องถิ่นกำหนดนโยบายการบริหารท้องถิ่นให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐ ความร่วมมือของท้องถิ่นในการดำเนินนโยบายสาธารณะในระดับรัฐจะทำให้เกิดการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นเครือข่ายทั่วทั้งประเทศ ส่งผลให้การดำเนินนโยบายของรัฐประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย

2.2 การแบ่งเบาภาระของรัฐบาล โดยดำเนินกิจการที่รัฐมอบหมายหรือกระจายอำนาจให้ซึ่งส่วนใหญ่เป็นภารกิจในด้านการจัดบริการสาธารณะในท้องถิ่น ทำให้รัฐบาลมีภาระลดลงและสามารถบริหารกิจการที่สำคัญอันเป็นความรับผิดชอบในระดับชาติหรือระดับรัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. การนำทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การบริหารท้องถิ่นมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเอาทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล เพื่อแก้ไขปัญหาและสนองตอบความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งมีมากมายหลากหลาย ทรัพยากรที่มีอยู่มากไม่เพียงพอที่จะแก้ไขปัญหาและสนองตอบความต้องการทั้งหมดได้ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องใช้ทรัพยากรอย่างระมัดระวัง เพื่อให้ทรัพยากรดังกล่าวสามารถนำมาใช้

ประโยชน์ได้อย่างคุ้มค่าที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อประโยชน์ของประชาชนและชุมชนท้องถิ่นรวมตลอดถึงประเทศชาติโดยส่วนรวม วัตถุประสงค์ในการบริหารท้องถิ่นเพื่อนำทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลนั้น อาจจำแนกออกได้เป็น 3 ตอน ดังนี้

3.1 การนำทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ การบริหารท้องถิ่นเพื่อให้สามารถสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการบริหารอย่างพอเพียงและมีคุณภาพ ฉะนั้น ในลำดับแรกจะต้องเริ่มต้นจากการจัดหาทรัพยากรมาใช้ เช่น การจัดหารายได้ที่เป็นตัวเงิน การจัดหาทรัพยากรอื่น ๆ การจัดหาทรัพยากรบุคคล และเทคโนโลยีที่เหมาะสม เป็นต้น

3.2 การใช้ทรัพยากรท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ ทรัพยากรท้องถิ่นนั้นจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างเต็มที่ก็ต่อเมื่อมีการนำมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยทรัพยากรจะต้องถูกใช้ไปอย่างสิ้นเปลืองน้อยที่สุด ในขณะที่เดียวกันก็ทำให้เกิดผลดีมากที่สุด แม่นยำตรงเป้าหมาย รวดเร็วและราบรื่นที่สุด ตลอดจนสามารถใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืนคือใช้ได้ตลอดไปไม่หมดสิ้น

3.3 การใช้ทรัพยากรท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ วัตถุประสงค์หลักของการบริหารท้องถิ่น คือการแก้ไขปัญหาและสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น การนำทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ ไม่ว่าจะเป็นการใช้จ่ายเงิน ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติ หรือกำลังคน จะต้องมีความมีประสิทธิภาพเพื่อประโยชน์ของท้องถิ่นและประชาชน และจะต้องดำเนินงานให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ จึงจะถือว่าเป็นการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ

4. การพัฒนาท้องถิ่น การบริหารท้องถิ่นมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาท้องถิ่นให้มีความเจริญก้าวหน้าในด้านต่างๆ ตามความมุ่งหมายของประชาชนในแต่ละท้องถิ่น ซึ่งอาจแตกต่างกันไปอย่างไรก็ดี ทุกท้องถิ่นต้องการที่จะพัฒนาท้องถิ่นของตนโดยมีความมุ่งหมายที่สำคัญ 3 ประการ คือ การแก้ไขปัญหาที่เป็นปัญหาของท้องถิ่น การบำรุงรักษาสิ่งดีๆ ที่เป็นอยู่หรือมีอยู่แล้วในท้องถิ่นให้คงอยู่ต่อไป และการสร้างสรรค์สิ่งที่ดีมีประโยชน์สำหรับประชาชนและชุมชนท้องถิ่น ทั้งนี้ การจะพัฒนาท้องถิ่นให้ประสบผลสำเร็จจะต้องพัฒนาปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบในการดำรงอยู่ของท้องถิ่นในทุกๆ ด้านไปพร้อมๆ กัน ซึ่งโดยทั่วไปการบริหารท้องถิ่นจะมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาท้องถิ่นให้มีความเจริญในด้านต่างๆ ดังนี้

4.1 การพัฒนาทางสังคม ทำให้ชุมชนท้องถิ่นมีสภาวะทางสังคมที่ดี สมาชิกของชุมชนดำเนินชีวิตร่วมกันอย่างผาสุก ร่าเริง มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน และมีแนวทางในการดำรงชีวิตที่สอดคล้องกัน สามารถปรับตัวให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง และอบรมสั่งสอนสมาชิกรุ่นใหม่ให้มีความรู้ความสามารถ ตลอดจนสืบทอด

วัฒนธรรมของท้องถิ่นต่อไป

4.2 การพัฒนาทางเศรษฐกิจ ทำให้ผู้คนมีของกินของใช้เพียงพอตามที่ ต้องการ พ้นจากสภาพความขาดแคลนอดอยาก มีการผลิตอย่างเพียงพอ มีการจัดสรรผลผลิต จำหน่ายจ่ายแจกกัน ไปอย่างทั่วถึง มีการบริโภคอย่าง ได้ประโยชน์ มีการกระจายรายได้อย่างเป็น ธรรม และพัฒนาไปสู่การมีกินมีใช้อย่างสมบูรณ์พูนสุข การสร้างระบบเศรษฐกิจที่เข้มแข็ง การเพิ่ม กำลังการผลิต และการขยายตัวทางเศรษฐกิจต่อไป

4.3 การพัฒนาทางการเมือง ทำให้ประชาชนในท้องถิ่นมีความรู้ ความเข้าใจ ตลอดจนมีความเชื่อมั่นศรัทธาในการปกครองระบอบประชาธิปไตย ตระหนักถึงความสำคัญของ ตนเองในฐานะเจ้าของอำนาจ และตระหนักถึงหน้าที่ของตนในฐานะพลเมือง ทั้งในระดับรัฐและ ระดับ

ท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่น ทำให้ประชาคมท้องถิ่นมีความเข้มแข็ง สามารถ ปกครองตนเอง และพัฒนาท้องถิ่นของตนเองอย่างยั่งยืน

การจัดระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

การจัดระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น (Local Administration) ถือได้ว่าเป็นการ บริหารราชการตามหลักการ กระจายอำนาจการปกครอง โดยรัฐบาลเป็นผู้กระจายอำนาจให้องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้บริหารราชการและจัดทำบริการสาธารณะแก่ประชาชนในเขตพื้นที่ของ ส่วนท้องถิ่น โดยมีผู้บริหารมาจากการเลือกตั้งของประชาชนในพื้นที่ การบริหารราชการส่วน ท้องถิ่นนี้ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีผู้บริหารมาจากการเลือกตั้งของประชาชนใน พื้นที่ การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นนี้ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจะดำเนินการ บริหารงานพัฒนาท้องถิ่นภายใต้การกำกับดูแลของรัฐบาลที่ผ่านทางจังหวัดและอำเภอ

การจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีองค์ประกอบหลัก ได้แก่ เป็นองค์กรนิติ บุคคล มีพื้นที่และขอบเขตการปกครองที่แน่นอน รวมทั้งมีอำนาจในการกำหนดนโยบายและการ ออกข้อบังคับเพื่อให้มีการปฏิบัติตามนโยบายนั้นๆ การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นนั้นเป็นการ กระจายอำนาจหน้าที่ในการจัดทำบริการสาธารณะของส่วนกลางและส่วนภูมิภาคให้แก่ส่วน ท้องถิ่น โดยมีรายได้เป็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเอง ซึ่งอาจมาจากเงินอุดหนุนและการ จัดหารายได้ด้วยตนเองที่เพียงพอสำหรับที่จะดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่นได้ รวมทั้งมีอิสระในการ ปกครองตนเอง สามารถจะใช้ดุลยพินิจภายในขอบเขตของกฎหมายที่ได้ให้อำนาจหน้าที่ไว้ แต่ทว่า ยังคงอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐบาล ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ทางด้านความมั่นคงและประชาชนโดย ส่วนรวม

ในปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมี 4 รูปแบบ ได้แก่ องค์กรบริหารส่วนจังหวัด

เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล และการปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ 2 รูปแบบ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา

ทั้งนี้ ในการจัดระเบียบบริหารราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 4 รูปแบบ นั้น กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ได้กำหนดให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบอื่นๆ สาระสำคัญโดยสรุป ดังนี้

1. องค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นทุกจังหวัดเพื่อจัดทำกิจการส่วนจังหวัดอันเป็นกิจการที่แยกเป็นส่วนหนึ่งต่างหากจากกิจการอันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของราชการบริหารส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการส่วนท้องถิ่น เขตขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ได้แก่ เขตจังหวัด

โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

องค์การบริหารส่วนจังหวัด ประกอบด้วย สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดและนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด

สภาการบริหารส่วนจังหวัด มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน อยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี จำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดของแต่ละจังหวัดจะไม่เท่ากันอยู่ในระหว่างจำนวน 24 คน ถึง 48 คน ขึ้นอยู่กับจำนวนประชากรในเขตจังหวัดนั้นๆ

2. เทศบาล มิได้จัดตั้งขึ้นทั่วทั้งประเทศ แต่จัดตั้งขึ้นเป็นแห่งๆ ไป ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 โดยเมื่อรัฐพิจารณาเห็นควรที่จะยกฐานะท้องถิ่นใดขึ้นเป็นเทศบาล ก็ตราพระราชกฤษฎีกายกฐานะท้องถิ่นนั้นเป็นเทศบาลเป็นแห่งๆ ไป

เทศบาลมีฐานะเป็นทบวงการเมืองและเป็นนิติบุคคลดังที่กำหนดไว้ในมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496

ประเภทของเทศบาล

ปัจจุบันพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และที่แก้ไขเพิ่มเติมได้บัญญัติไว้ในมาตรา 9 ถึงมาตรา 11 ให้เทศบาลมีอยู่ 3 ประเภทด้วยกัน คือ

1. เทศบาลตำบล
2. เทศบาลเมือง
3. เทศบาลนคร

โครงสร้างของเทศบาล

โครงสร้างของเทศบาลประกอบด้วยสภาเทศบาลและนายกเทศมนตรี

สภาเทศบาล สภาเทศบาลประกอบด้วยสมาชิกสภาเทศบาลซึ่งมาจากการเลือกตั้ง

โดยตรงของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2545

สมาชิกสภาเทศบาล อยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี สำหรับจำนวนสมาชิกสภาเทศบาลของเทศบาลแต่ละประเภทนี้จะไม่เท่ากัน อยู่ในระหว่างจำนวน 12 คน ถึง 24 คน ขึ้นอยู่กับประเภทของเทศบาล

3. องค์การบริหารส่วนตำบล นับได้ว่าเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีขนาดเล็กที่สุดและอยู่ใกล้ชิดกับประชาชนที่สุด องค์การบริหารส่วนตำบลจัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ซึ่งได้บัญญัติถึงหลักเกณฑ์ในการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลไว้ในมาตรา 40 ว่า สภาตำบลที่มีรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกันสามปี เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละ 150,000 บาท หรือตามเกณฑ์รายได้เฉลี่ยของสภาตำบลที่ได้มีประกาศของกระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้อาจจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลได้ การจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลให้ทำโดยประกาศของกระทรวงมหาดไทยที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาซึ่งจะต้องระบุชื่อและเขตขององค์การบริหารส่วนตำบลไว้ในประกาศด้วย องค์การบริหารส่วนตำบลมีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น

โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วยสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

สภาองค์การบริหารส่วนตำบล ก่อนที่รัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ.2540 จะประกาศใช้บังคับ สภาองค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วยสมาชิกโดยตำแหน่งอันได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านของทุกหมู่บ้านในตำบลและแพทย์ประจำตำบลกับสมาชิกซึ่งได้รับการเลือกตั้งอันได้แก่สมาชิกซึ่งราษฎรในแต่ละหมู่บ้านในตำบลนั้นเลือกตั้งหมู่บ้านละ 2 คน แต่ต่อมาเมื่อรัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. 2540 ประกาศใช้บังคับ จึงได้มีการแก้ไขโครงสร้างของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเสียใหม่ให้สอดคล้องกับมาตรา 285 แห่งรัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. 2540 ที่กำหนดให้สมาชิกสภาท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้ง ดังนั้น จึงมีการแก้ไขมาตรา 45 ของกฎหมายสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลในปี พ.ศ. 2542 โดยกำหนดให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนหมู่บ้านละ 2 คน ซึ่งเลือกตั้งขึ้นโดยราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น แต่ถ้าหากในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลใดที่มีเพียงหนึ่งหมู่บ้าน ก็ให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 6 คน และในกรณีที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีเพียง 2 หมู่บ้าน ก็ให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนหมู่บ้านละ

3 คน

อายุของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีกำหนดคราวละ 4 ปีนับแต่วันเลือกตั้ง

สภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ดังที่กำหนดไว้ในมาตรา 46 แห่งกฎหมายว่าด้วยสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล คือ ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบล ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ควบคุมการปฏิบัติงานของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามนโยบายและแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล กฎหมายระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

นายกองค์การบริหารส่วนตำบล เดิมพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 กำหนดให้มีฝ่ายบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเรียกว่า “คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล” คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วยกำนันและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งเป็นผู้ใหญ่บ้านไม่เกิน 2 คน และจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งได้รับเลือกตั้งไม่เกิน 4 คน แต่ต่อมาก็ได้มีการแก้ไขให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ มาตรา 285 ที่กำหนดให้คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนหรือมาจากความเห็นชอบของสภาท้องถิ่น จึงมีการแก้ไขมาตรา 58 ของกฎหมายว่าด้วยสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลเสียใหม่ โดยกำหนดให้คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วยประธานกรรมการบริหารคนหนึ่งและกรรมการบริหารจำนวน 2 คน ซึ่งสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเลือกจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล แล้วเสนอให้นายอำเภอเป็นผู้แต่งตั้ง แต่อย่างไรก็ดี ในปี พ.ศ. 2546 ได้มีการแก้ไขตำแหน่งฝ่ายบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลเสียใหม่ เรียกว่า “นายกองค์การบริหารส่วนตำบล” และให้มีที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ดังที่กำหนดไว้ในมาตรา 54 แห่งกฎหมายว่าด้วยสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล เช่น กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมายและรับผิดชอบในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล สั่งอนุญาตและอนุมัติเกี่ยวกับราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล แต่งตั้งและถอดถอนรองนายกและเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล วางระเบียบเพื่อให้งานขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปด้วยความเรียบร้อย เป็นต้น

อำนาจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการพัฒนาตำบล ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม โดยมาตรา 67 แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติมได้กำหนดถึงหน้าที่ที่องค์การบริหารส่วนตำบลต้องทำในเขต องค์การบริหารส่วนตำบลไว้ 9 ประการด้วยกัน และนอกจากนี้ มาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติ กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ยังได้ กำหนดอำนาจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลไว้เป็นเช่นเดียวกับอำนาจและหน้าที่ของ เทศบาลรวม 31 ประการด้วยกัน ที่ได้นำเสนอไปแล้วในส่วนอำนาจและหน้าที่ของเทศบาล เป็นต้น

อำนาจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่กำหนดโดยกฎหมายว่าด้วยสภา ตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก รักษาความ สะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ป้องกัน โรคและระงับโรคติดต่อ ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ คุ่มครองดูแล และบำรุงรักษา ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และ วัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น รวมทั้งการปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมายโดยจัดสรร งบประมาณหรือบุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร

นอกจากอำนาจและหน้าที่ดังกล่าวมาแล้ว มาตรา 68 แห่งกฎหมายว่าด้วยสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบลยังได้กำหนดถึงกิจการซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบล อาจจัดทำในเขต ของตนได้ คือ การจัดให้มีน้ำเพื่ออุปโภค บริโภค และการเกษตร การจัดให้มีการบำรุงการไฟฟ้า ทางระบายน้ำ สถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ การจัดให้มีและ ส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร การคุ้มครองดูแลรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของ แผ่นดิน การหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล การจัดให้มีตลาด ท่าเทียบ เรือ ท่าข้าม การท่องเที่ยวและการผังเมือง เป็นต้น

4. การปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ 2 รูปแบบ ได้แก่ กรุงเทพมหานครและเมือง พัทยา

4.1 กรุงเทพมหานคร พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 ได้กำหนดให้กรุงเทพมหานครเป็นราชการส่วนท้องถิ่น มีฐานะเป็นนิติบุคคลตามมาตรา 6 และมีการแบ่งพื้นที่การบริหารออกเป็นเขตและแขวงตามมาตรา 7

โครงสร้างของกรุงเทพมหานคร

โครงสร้างของกรุงเทพมหานครตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 ประกอบด้วย สภากรุงเทพมหานคร และผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

4.2 เมืองพัทยา โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปี พ.ศ. 2540 กำหนดให้สมาชิกสภาท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้ง และคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นให้มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนหรือมาจากความเห็นชอบของสภาท้องถิ่น แต่เนื่องจากการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเมืองพัทยาที่ใช้กันอยู่มีปลัดเมืองพัทยาทำหน้าที่บริหารกิจการเมืองพัทยาโดยสัญญาจ้างและสภาเมืองพัทยาที่มีบางส่วนมาจากการแต่งตั้งยังไม่สอดคล้องและเป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญดังกล่าว จึงได้มีการยกเลิกกฎหมายว่าด้วยเมืองพัทยาลงฉบับเดิมและมีการตราพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2542 ขึ้นใหม่แทน

โครงสร้างของเมืองพัทยา

เมืองพัทยาเป็นนิติบุคคลประกอบด้วยสภาเมืองพัทยาและนายกเมืองพัทยา

สภาเมืองพัทยา มาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา

พ.ศ. 2542 กำหนดให้สภาเมืองพัทยาประกอบด้วยสมาชิกจำนวน 24 คน ซึ่งเลือกตั้งโดยราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเมืองพัทยา มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี นับแต่วันเลือกตั้ง

4.แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)

ความเป็นมา

พ.ศ. 2537 ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 เป็นกฎหมายที่ใช้จัดระเบียบการบริหารงานในตำแหน่งแทนประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 326 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2515 นับตั้งแต่ พ.ร.บ. สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2538 ทำให้มีการปรับฐานะการบริหารงานในระดับตำบล โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงรูปโฉมใหม่ของสภาตำบลทั่วประเทศออกเป็น 2 รูปแบบ ดังนี้

1. รูปแบบ "สภาตำบล" ได้รับการยกฐานะเป็นนิติบุคคล อันได้แก่ สภาตำบลที่มีรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุนต่ำกว่า 150,000 บาท ซึ่งในปัจจุบันมีอยู่ประมาณ 567 ตำบล (ณ พ.ศ. 2542)

2. รูปแบบ "องค์การบริหารส่วนตำบล" (อบต.) ตั้งขึ้นจากสภาตำบลที่มีรายได้ (โดยไม่รวมเงินอุดหนุน) ในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกันสามปี เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละ 150,000 บาท ได้รับการยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล มีฐานะเป็นนิติบุคคล และเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น (มาตรา 43) ซึ่งในปี พ.ศ. 2542 มีอยู่จำนวน 6,369 แห่ง

พ.ศ. 2542 รัฐบาลได้เสนอขอปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542 เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ในประเด็นต่างๆ ทั้งโครงสร้างที่มาของสมาชิก อบต. อำนาจหน้าที่ของ อบต. เป็นต้น ซึ่งในที่นี้จะนำเสนอให้เห็นทั้งโครงสร้าง อบต. ตามกฎหมายเดิม และใน

ส่วนที่เป็น อบต. ที่ได้รับการแก้ไขใหม่พร้อมๆ กันไป

พ.ศ. 2546 รัฐบาลได้เสนอขอปรับปรุงแก้ไข พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 โดยเนื้อหาส่วนใหญ่ แก้ไขชื่อเรียกบุคคลและคำศัพท์กฎหมายที่ให้สอดคล้องกับกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ

พ.ศ. 2552 ได้มีการปรับปรุงแก้ไข พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2552 โดยแก้ไขมาตราที่ว่าด้วย การดำรงตำแหน่งของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลให้ดำรงตำแหน่งนับตั้งแต่วันที่เลือกตั้งและมีระยะเวลาดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปีนับแต่วันเลือกตั้ง

ความหมายขององค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบล มีชื่อย่อเป็นทางการว่า **อบต.** คือ หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น มีฐานะเป็นนิติบุคคลและราชการส่วนท้องถิ่น จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 2 มีนาคม 2538

การจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 กำหนดให้สภาตำบล ที่มีรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกันสามปีเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละหนึ่งแสนห้าหมื่นบาท อาจจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลได้ โดยทำเป็นประกาศของกระทรวงมหาดไทย และให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งได้มีการประกาศจัดตั้งในแต่ละครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ 1 (พ.ศ. 2538) จำนวน 617 แห่ง มีผลใช้บังคับตั้งแต่ 3 มีนาคม 2538

ครั้งที่ 2 (พ.ศ. 2539) จำนวน 2,143 แห่ง มีผลใช้บังคับตั้งแต่ 30 มีนาคม 2539

ครั้งที่ 3 (พ.ศ. 2540) จำนวน 3,637 แห่ง มีผลใช้บังคับตั้งแต่ 23 กุมภาพันธ์ 2540

ปัจจุบันมีองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนทั้งสิ้น 6,746 แห่ง (ณ สิงหาคม 2554)

ประเภทองค์การบริหารส่วนตำบล

ปัจจุบันมีการแก้ไขประเภทของ อบต.แบ่งเป็น 3 ขนาด คือ 1.อบต.ขนาดใหญ่ (อบต. ชั้นที่ 1) 2.อบต.ขนาดกลาง (อบต.ชั้นที่ 2-3) 3.อบต.ขนาดเล็ก (อบต.ชั้นที่ 4-5) แต่เดิมนั้น อบต.แบ่งออกตามลำดับได้เป็น 5 ประเภทและมีจำนวนองค์การบริหารส่วนตำบลทั่วประเทศ ประจำปี 2543ดังนี้

อบต. ชั้นที่ 1 จำนวน อบต. 74 แห่ง

อบต. ชั้นที่ 2 จำนวน อบต. 78 แห่ง

อบต. ชั้นที่ 3 จำนวน อบต. 205 แห่ง

อบต. ชั้นที่ 4 จำนวน อบต. 844 แห่ง

อบต. ชั้นที่ 5 จำนวน อบต. 5196 แห่ง

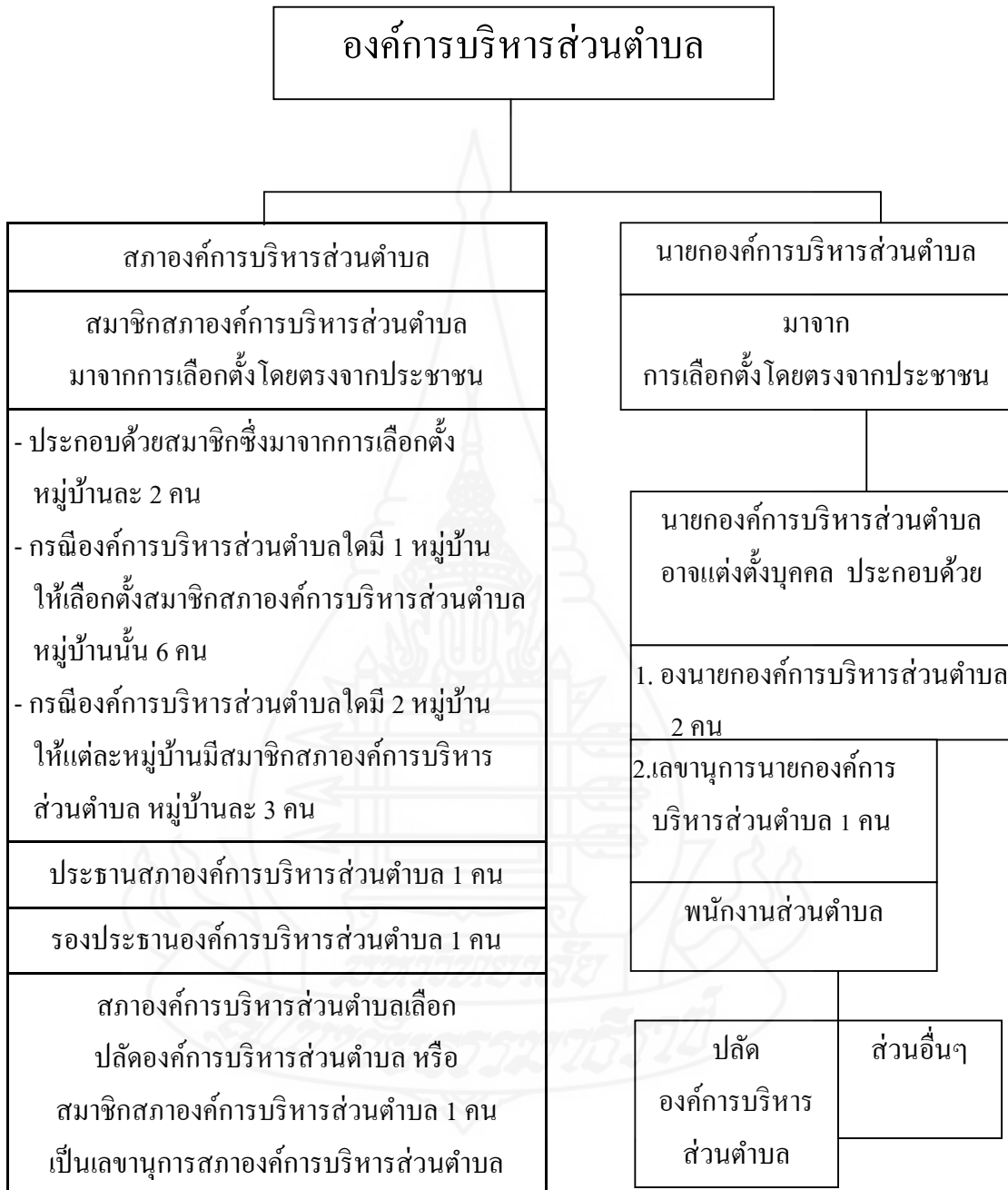
อบต. ชั้นที่ 5 จัดตั้งใหม่ (14 ธันวาคม 2542) จำนวน อบต. 349 แห่ง

โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย สภาองค์การบริหารส่วนตำบล และนายก
องค์การบริหารส่วนตำบล

สรุปโครงสร้างรวมและสาระสำคัญอื่นๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้

(ที่มา พ.ร.บ.สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546)

ภาพที่ 2.1 โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลตาม พ.ร.บ.สภาตำบลและ
องค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546

สภาองค์การบริหารส่วนตำบล

สภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งประชาชนเลือกตั้งโดยตรงหมู่บ้านละ 2 คน กรณีองค์การบริหารส่วนตำบลใดมี 2 หมู่บ้าน ให้เลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หมู่บ้านละ 3 คน และกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลใดมี 1 หมู่บ้าน ให้เลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หมู่บ้านนั้น 6 คน

สภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน ซึ่งสภาเลือกจากสมาชิกให้นายอำเภอแต่งตั้ง ดำรงตำแหน่งจนครบอายุของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหรือมีการยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และมีเลขาธิการสภาองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน ซึ่งสภาเลือกจากปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลดำรงตำแหน่งจนครบอายุของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหรือมีการยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

อายุของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีกำหนดคราวละ 4 ปี นับแต่วันเลือกตั้ง แต่สภาองค์การบริหารส่วนตำบลอาจถูกยุบเมื่อมีกรณีดังต่อไปนี้

(1) สภาองค์การบริหารส่วนตำบลไม่สามารถจัดให้มีการประชุมครั้งแรกได้ภายใน 15 วัน นับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลครบตามจำนวนแล้ว

(2) สภาองค์การบริหารส่วนตำบลไม่สามารถเลือกประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้ในการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลครั้งแรก

(3) สภาองค์การบริหารส่วนตำบลไม่พิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมที่สภาองค์การบริหารส่วนตำบลไม่รับหลักการและคณะกรรมการหรือประธานกรรมการที่นายอำเภอแต่งตั้งเพื่อหาข้อยุติได้พิจารณาเสร็จเรียบร้อย และได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่างๆ แล้ว ให้เสร็จภายใน 30 วัน นับแต่วันที่สภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้รับร่างข้อบัญญัตินั้นจากนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหรือสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีมติไม่เห็นชอบให้ตราข้อบัญญัตินั้น

(4) สมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสิ้นสุดลงพร้อมกันทั้งหมด เพราะถูกราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ถอดถอนตามกฎหมายว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

(5) เพื่อคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหรือประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม

นายกองค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลมีนายกองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน ซึ่งมาจากการ

เลือกตั้งโดยตรงของประชาชน ตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น มีวาระการดำรงตำแหน่งนับแต่วันเลือกตั้งและมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี นับแต่วันเลือกตั้ง แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกิน 2 วาระไม่ได้

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลสามารถแต่งตั้งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้ไม่เกิน 2 คน และแต่งตั้งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมีได้เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ 1 คน อำนาจหน้าที่ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

(1) ก่อนเข้ารับหน้าที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ต้องแถลงนโยบายต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยไม่มีการลงมติ หากไม่สามารถดำเนินการได้ให้ทำเป็นหนังสือแจ้งต่อสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทุกคน และจัดทำรายงานแสดงผลการปฏิบัติตามนโยบายที่ได้แถลงไว้ต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นประจำทุกปี

(2) มีอำนาจหน้าที่ ตามมาตรา 59 แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้

2.1 กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย และรับผิดชอบในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล ให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

2.2 สั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล

2.3 แต่งตั้ง และถอดถอนรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

2.4 วางระเบียบเพื่อให้งานขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

2.5 รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล

2.6 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ และกฎหมายอื่น

(3) ควบคุมและรับผิดชอบในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามกฎหมาย และเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานส่วนตำบลและลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล

(4) นายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล หรือผู้ซึ่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมอบหมายมีสิทธิเข้าประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และมีสิทธิแถลงข้อเท็จจริงตลอดจนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับงานในหน้าที่ของตนต่อที่ประชุม แต่ไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนน

(5) กรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งประธานและรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

หรือสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ถูกยุบเพราะไม่สามารถจัดให้มีการประชุมครั้งแรกได้ภายใน 15 วัน นับแต่วันประกาศผล การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลครบตามจำนวนแล้ว หรือมีการประชุมแต่ไม่อาจเลือกประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้ หากมีกรณีที่สำคัญและจำเป็นเร่งด่วน ซึ่งปล่อยให้เนิ่นช้าไปจะกระทบต่อประโยชน์สำคัญของราชการหรือราษฎร นายกององค์การบริหารส่วนตำบลจะดำเนินการไปพลางก่อนเท่าที่จำเป็นก็ได้

(6) หากนายกององค์การบริหารส่วนตำบลปฏิบัติหน้าที่อาจเสียหายแก่องค์การบริหารส่วนตำบลหรือราชการ และนายอำเภอได้ชี้แจงแนะนำตักเตือนแล้วไม่ปฏิบัติตาม ในกรณีฉุกเฉิน หรือจำเป็นเร่งด่วนที่จะรอช้าไม่ได้ นายอำเภอมีอำนาจออกคำสั่ง ระเบียบการปฏิบัติราชการของนายกององค์การบริหารส่วนตำบลไว้ตามที่เห็นสมควร ได้ แล้วรีบรายงานผู้ว่าราชการจังหวัดวินิจฉัยสั่งการต่อไป

(7) หากนายกององค์การบริหารส่วนตำบล หรือรองนายกององค์การบริหารส่วนตำบล กระทำการฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน หรือละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่อาจถูกผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้พ้นจากตำแหน่งได้โดยการเสนอของนายอำเภอ

(8) เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญาในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล

การพ้นตำแหน่งของนายกององค์การบริหารส่วนตำบล

นายกององค์การบริหารส่วนตำบลพ้นจากตำแหน่งในกรณีต่อไปนี้

- (1) ถึงคราวออกตามวาระ
- (2) ตาย
- (3) ลาออก โดยยื่นหนังสือลาออกต่อนายอำเภอ
- (4) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายขององค์การบริหารส่วนตำบล
- (5) กระทำการฝ่าฝืนกฎหมายขององค์การบริหารส่วนตำบล
- (6) ผู้ว่าราชการจังหวัด สั่งให้พ้นจากตำแหน่งเมื่อมีกรณี
- (7) ถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

(8) ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล มีจำนวนไม่น้อยกว่า 3 ใน 4 ของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มาลงคะแนนเสียงเห็นว่านายกององค์การบริหารส่วนตำบลไม่สมควรดำรงตำแหน่งต่อไปตามกฎหมายว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น

อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล
 องค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายที่สำคัญ ดังนี้ คือ
 อำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537
 และแก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546

- (1) มีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม
- (2) มีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้
 - (2.1) จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทาง
 - (2.2) รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัด
มูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
 - (2.3) ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ
 - (2.4) ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
 - (2.5) ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
 - (2.6) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
 - (2.7) คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 - (2.8) บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดี
ของท้องถิ่น
 - (2.9) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมายโดยจัดสรรงบประมาณหรือ
บุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร
- (3) องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถจัดกิจการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล
ดังต่อไปนี้
 - (3.1) ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร
 - (3.2) ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
 - (3.3) ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ
 - (3.4) ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและสวน
สาธารณะ
 - (3.5) ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์
 - (3.6) ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว
 - (3.7) บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร
 - (3.8) การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
 - (3.9) หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล

(3.10) ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม

(3.11) กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์

(3.12) การท่องเที่ยว

(3.13) การผังเมือง

(4) อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามข้อ 1 ข้อ 2 และข้อ 3 ข้างต้น ไม่เป็นการตัดอำนาจหน้าที่ของกระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ ในอันที่จะดำเนินกิจการใดๆ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในตำบลแต่ต้องแจ้งให้องค์การบริหารส่วนตำบลทราบล่วงหน้าตามสมควร หากองค์การบริหารส่วนตำบลมีความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจการดังกล่าวให้นำความเห็นขององค์การบริหารส่วนตำบลไปประกอบการพิจารณาดำเนินกิจการนั้นด้วย

(5) การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนโดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบ การประเมิน ผลการปฏิบัติงาน และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

(6) มีสิทธิได้รับทราบข้อมูลและข่าวสารจากทางราชการในเรื่องที่เกี่ยวกับการดำเนินกิจการของทางราชการในตำบล

(7) อาจออกข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อใช้บังคับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมายเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการนี้จะกำหนดค่าธรรมเนียมที่จะเรียกเก็บและกำหนดโทษปรับผู้ฝ่าฝืนด้วยก็ได้ แต่มิให้กำหนดโทษปรับเกิน 1,000 บาท

(8) อาจขอให้ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ไปดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นการชั่วคราวได้โดยไม่ขาดจากต้นสังกัดเดิม

(9) อาจทำกิจการนอกเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหรือร่วมกับสภาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่น เพื่อกระทำกิจการร่วมกันได้

อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

(1) มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ดังนี้

- (1.1) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
- (1.2) การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ
- (1.3) การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ
- (1.4) การสาธารณสุขปโภค และการก่อสร้างอื่นๆ
- (1.5) การสาธารณสุขการ
- (1.6) การส่งเสริม การฝึก และการประกอบอาชีพ
- (1.7) การพาณิชย์ และการส่งเสริมการลงทุน
- (1.8) การส่งเสริมการท่องเที่ยว
- (1.9) การจัดการศึกษา
- (1.10) การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส
- (1.11) การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
- (1.12) การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย
- (1.13) การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
- (1.14) การส่งเสริมกีฬา
- (1.15) การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน
- (1.16) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น
- (1.17) การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
- (1.18) การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย
- (1.19) การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล
- (1.20) การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน
- (1.21) การควบคุมการเลี้ยงสัตว์
- (1.22) การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์
- (1.23) การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการอนามัย โรงมหรสพ และสาธารณสถานอื่นๆ
- (1.24) การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดินทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- (1.25) การผังเมือง
- (1.26) การขนส่งและการวิศวกรรมจราจร

- (1.27) การดูแลรักษาที่สาธารณะ
- (1.28) การควบคุมอาคาร
- (1.29) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- (1.30) การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
- (1.31) กิจการอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

(2) อำหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามข้อ 1 ต้องดำเนินการตาม “แผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”

พนักงานส่วนตำบล

นอกจากสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นองค์ประกอบขององค์การบริหารส่วนตำบลตามที่กฎหมายกำหนดแล้ว พนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นองค์ประกอบที่สำคัญส่วนหนึ่งในโครงสร้างรวมขององค์การบริหารส่วนตำบลด้วย

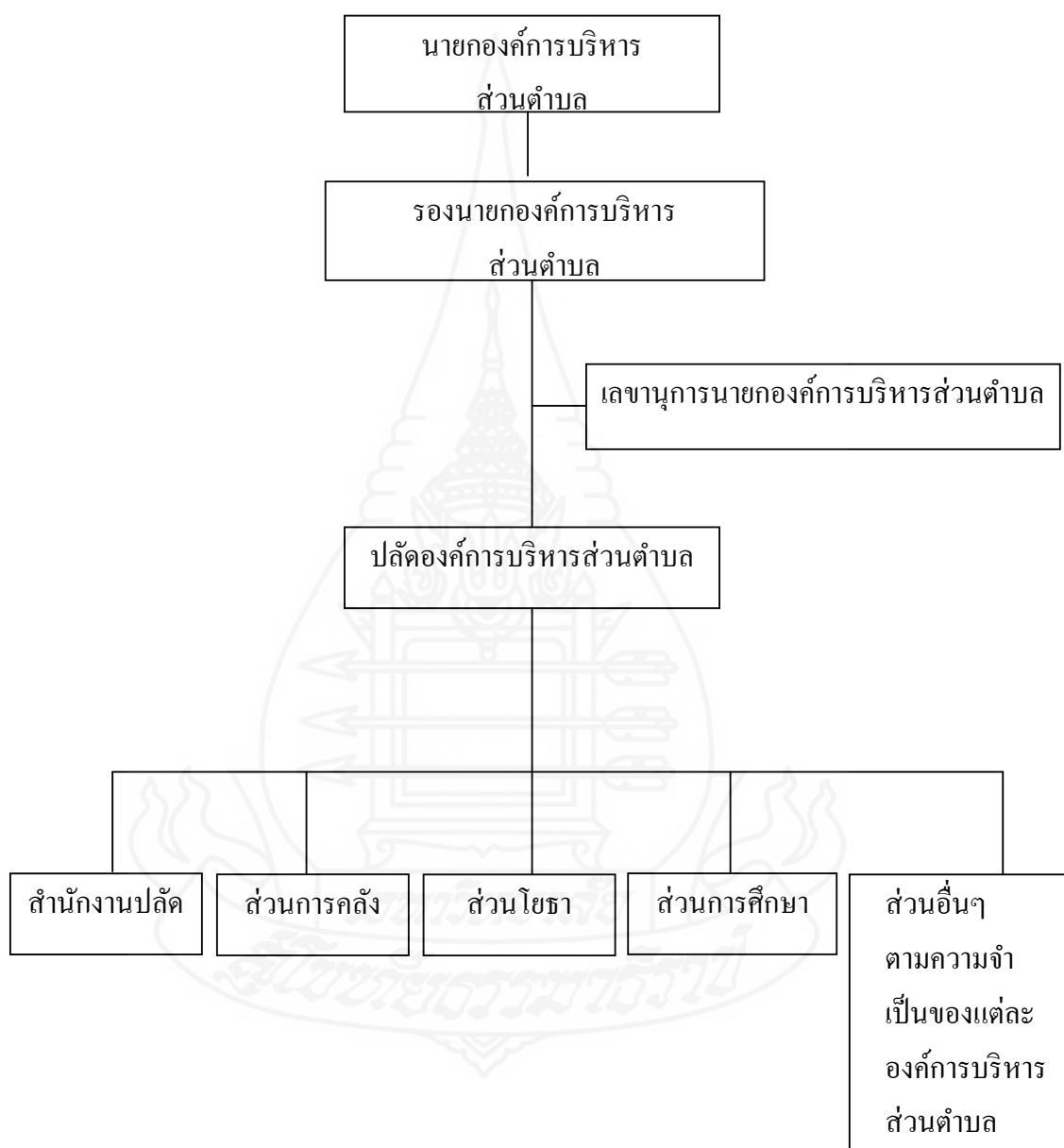
พนักงานส่วนตำบล หมายถึง พนักงานซึ่งได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้ปฏิบัติราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยได้รับเงินเดือนจากงบประมาณหมวดเงินเดือนขององค์การบริหารส่วนตำบล หรือจากงบประมาณหมวดเงินอุดหนุนของรัฐบาลที่ให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบลนำมาจัดสรรเป็นเงินเดือนพนักงานส่วนตำบล

ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานส่วนตำบลและลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลรองจากนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และรับผิดชอบควบคุมดูแลราชการประจำขององค์การบริหารส่วนตำบล ให้เป็นไปตามนโยบาย และมีอำนาจหน้าที่อื่นตามที่

กฎหมายกำหนด หรือตามที่องค์การบริหารส่วนตำบลมอบหมาย

การบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

องค์การบริหารส่วนตำบลจะวิเคราะห์ห้บทบาท ภารกิจ อำนาจหน้าที่ และรายได้ของตนเองเพื่อกำหนดตำแหน่งต่างๆ และอัตรากำลังตามความจำเป็นและเหมาะสม โดยปกติองค์การบริหารส่วนตำบลจะมีโครงสร้างการแบ่งหน่วยการบริหารโดยทั่วไปดังนี้

ภาพที่ 2.2 โครงสร้างการแบ่งหน่วยงานขององค์การบริหารส่วนตำบล
(ที่มา : พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546)

ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล เป็นส่วนสำคัญอีกส่วนหนึ่งในโครงสร้างรวมขององค์การบริหารส่วนตำบล การทำให้ประชาชนเกิดความผาสุก มีความเป็นอยู่ที่ดี ได้รับการอำนวยความสะดวก และได้รับการตอบสนองความต้องการ เป็นเป้าหมายขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าวอย่างมีประสิทธิภาพ ประชาชนต้องเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินงานกับองค์การบริหารส่วนตำบลด้วยซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

(1) คัดเลือกคนดี มีความรู้ ความสามารถเหมาะสมเข้าไปทำหน้าที่ฝ่ายนิติบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบล คือ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และฝ่ายบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล คือ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ด้วยการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายเลือกตั้งท้องถิ่น

(2) เข้าไปบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลโดยตรง ด้วยการสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหรือนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

(3) ลงคะแนนเสียงถอดถอนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหรือนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ตามที่กฎหมายกำหนด หากเห็นว่าผู้นั้นไม่สมควรดำรงตำแหน่งต่อไป

(4) เข้าชื่อเสนอให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลออกข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบลตามที่กฎหมายกำหนด

(5) เข้าฟังการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลอย่างสม่ำเสมอ

(6) ติดตามข้อมูลข่าวสารขององค์การบริหารส่วนตำบลอย่างสม่ำเสมอ ร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดขึ้น ตรวจสอบการทำงาน และพฤติกรรมของบุคลากร ให้คำแนะนำสนับสนุนการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

(7) ร่วมจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล ทั้งแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา และแผนพัฒนา 3 ปีขององค์การบริหารส่วนตำบลทุกชั้นตอน

(8) ร่วมเป็นคณะกรรมการในการจัดซื้อ หรือการจัดจ้างโครงการต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ทั้งโดยวิธีสอบราคา ประกวตราคา หรือวิธีพิเศษขององค์การบริหารส่วนตำบลอย่างน้อยคณะละ 2 คน

(9) ปฏิบัติตามกฎหมายบ้านเมือง และข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบล

(10) เสียภาษีให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลอย่างครบถ้วน

(11) ประชาชนจะได้รับความคุ้มครองจากการกระทำการฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อย หรือสวัสดิภาพของประชาชน หรือละเลยไม่ปฏิบัติตาม หรือปฏิบัติที่ไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่

ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือรองประธานองค์การบริหารส่วนตำบล หากมีพฤติกรรมดังกล่าว นายอำเภอ จะดำเนินการสอบสวนแล้วรายงานผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้บุคคลดังกล่าวข้างต้นจากตำแหน่ง

(12) ประชาชนจะได้รับการแก้ไขปัญหา พัฒนาความเป็นอยู่ และได้รับการบริการ สาธารณะจากองค์การบริหารส่วนตำบลตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลมีรายได้ ดังนี้

(1) ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย อากรการฆ่าสัตว์ และธรรมเนียม รวมถึงผลประโยชน์อื่นอันเกิดจากการฆ่าสัตว์

(2) ค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล เงินอากรประทานบัตร ใบอนุญาตและ อาชญาบัตร ตามกำหนดว่าด้วยการประมง ค่าภาคหลวงและค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยป่า ไม้ และค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิ และนิติกรรมตามประมวลกฎหมายที่ดินที่เก็บในองค์การ บริหารส่วนตำบล

(3) ส่วนแบ่งจากค่าภาคหลวงแร่ตามกฎหมายว่าด้วยแร่ และค่าภาคหลวงปิโตรเลียม ตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียม

(4) ส่วนแบ่งจากเงินที่เก็บตามกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ ในเขตองค์การบริหาร ส่วนตำบล

(5) องค์การบริหารส่วนตำบลอาจมีรายได้ ดังต่อไปนี้

(5.1) รายได้จากทรัพย์สิน

(5.2) รายได้จากสาธารณูปโภค

(5.3) รายได้จากกิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์

(5.4) ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับ ตามที่จะมีกฎหมายกำหนดไว้

(5.5) เงินและทรัพย์สินที่มีผู้ทูลให้

(5.6) รายได้อื่นตามที่รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐจัดสรรให้

(5.7) เงินอุดหนุนจากรัฐบาล

(5.8) รายได้อื่นตามที่จะมีกฎหมายกำหนดให้เป็นขององค์การบริหารส่วนตำบล

(5.9) รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลให้ได้รับการยกเว้นไม่ต้องเสียภาษี

รายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบล

- (1) เงินเดือน
- (2) ค่าจ้าง
- (3) เงินค่าตอบแทนอื่นๆ
- (4) ค่าใช้สอย
- (5) ค่าวัสดุ
- (6) ค่าครุภัณฑ์
- (7) ค่าที่ดิน สิ่งก่อสร้าง และทรัพย์สินอื่นๆ
- (8) ค่าสาธารณูปโภค
- (9) เงินอุดหนุนหน่วยงานอื่น
- (10) รายจ่ายอื่นใดตามข้อผูกพัน หรือตามที่กฎหมาย หรือระเบียบของกระทรวงมหาดไทย

กำหนดไว้

5.สภาพทั่วไป และข้อมูลพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลละทาย

1. สภาพทั่วไป

ที่ตั้ง ตำบลละทายอยู่ห่างจากอำเภอกันทรารมย์ไปทางทิศเหนือ ประมาณ 5 กิโลเมตร

ทิศเหนือ ติดต่อกับตำบลเมืองน้อย และตำบลทาม อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ

ทิศตะวันออก ติดต่อกับตำบลทาม ตำบลหนองแวง และตำบลหนองแก้ว อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ

ทิศใต้ ติดต่อกับตำบลโนนสังข์ และตำบลดุน อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ

ทิศตะวันตก ติดต่อกับตำบลเมืองน้อย อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ

เนื้อที่ ตำบลละทายมีเนื้อที่โดยประมาณ 25.6 ตารางกิโลเมตร

(พื้นที่เกษตร 24.48 ตารางกิโลเมตร)

ภูมิประเทศ

ตำบลละทายมีสภาพภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่มและพื้นที่ป่ายังสมบูรณ์

จำนวนหมู่บ้าน แยกตามการแบ่งเขตการปกครองมีหมู่บ้านทั้งหมด 9 หมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่ 1 บ้านละทาย หมู่ที่ 2 บ้านหม้า

หมู่ที่ 3 บ้านกอก หมู่ที่ 4 บ้านเขวา

หมู่ที่ 5 บ้านยางน้อย

หมู่ที่ 6 บ้านหนองเรือ

หมู่ที่ 7 บ้านละทาย

หมู่ที่ 8 บ้านละทาย

หมู่ที่ 9 บ้านละทาย

จำนวนประชากรและครัวเรือน

ตารางที่ 2.1 ข้อมูลจำนวนประชากรและครัวเรือน

หมู่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนครัวเรือน	จำนวนประชากร		
			ชาย	หญิง	รวม
1	บ้านละทาย	152	314	318	632
2	บ้านเหม้า	187	425	423	848
3	บ้านกอก	204	543	535	1,078
4	บ้านเขวา	120	275	287	562
5	บ้านยางน้อย	113	258	256	514
6	บ้านหนองเรือ	82	245	226	471
7	บ้านละทาย	231	453	486	939
8	บ้านละทาย	137	236	230	466
9	บ้านละทาย	153	332	317	649
รวมทั้งหมด		1,379	3,081	3,078	6,159

ที่มา ข้อมูลทะเบียนราษฎร ณ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2553

ความหนาแน่นเฉลี่ย 240 คน / ตารางกิโลเมตร

2. สภาพทางเศรษฐกิจ

อาชีพ ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ ดังนี้

- อาชีพหลัก คือ อาชีพทำนา, ทำสวน, ปลูกหอม, ปลูกพริก
- อาชีพรอง คือ อาชีพรับจ้างทั่วไป, ค้าขาย, ประกอบธุรกิจส่วนตัว, รับราชการ

หน่วยธุรกิจ

- ธนาคาร - แห่ง
- โรงแรม - แห่ง

- ปั้มน้ำมันรายย่อยแบบมือหมุน	-	แห่ง
- ปั้มน้ำมันขนาดเล็ก	2	แห่ง
- ร้านซ่อมรถขนาดเล็ก	9	แห่ง
- โรงงานอุตสาหกรรม	-	แห่ง
- โรงสีข้าวขนาดเล็ก	20	แห่ง
- ร้านตัดเสื้อผ้าขนาดเล็ก	3	แห่ง
- ร้านเสริมสวยขนาดเล็ก	6	แห่ง

3. สภาพทางสังคม

การศึกษา

- โรงเรียนประถมศึกษา	5	แห่ง
- โรงเรียนมัธยมศึกษา	1	แห่ง
- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กถ่ายโอนจากกรมศาสนา	2	แห่ง
- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กถ่ายโอนจาก สปช.	3	แห่ง
- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ อปท.จัดตั้งเอง	1	แห่ง
- ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน	1	แห่ง
- ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน	9	แห่ง

สถาบันและองค์กรทางศาสนา

- วัด	7	แห่ง
- สำนักสงฆ์	-	แห่ง
- มัสยิด	-	แห่ง
- ศาลเจ้า	-	แห่ง
- โบสถ์	-	แห่ง

สาธารณสุข

- โรงพยาบาลของรัฐ	-	แห่ง
- สถานีนอนามัยประจำตำบล	1	แห่ง
- สถานพยาบาลเอกชน	-	แห่ง
- ร้านขายยาแผนปัจจุบัน	-	แห่ง
- อัตราการมีและใช้ส้วมน้ำราด	100%	

ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

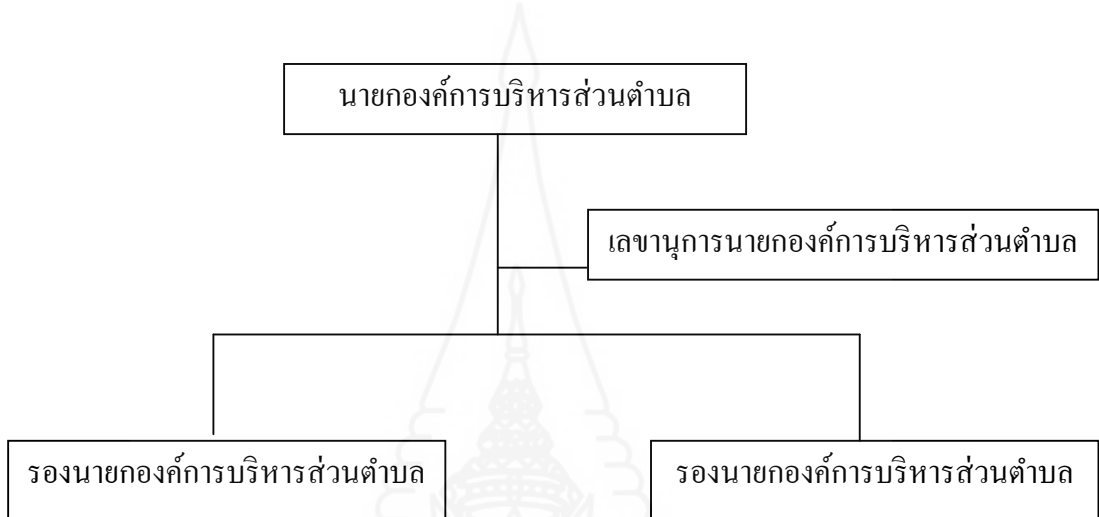
- สถานีตำรวจ	-	แห่ง
--------------	---	------

- สถานีดับเพลิง - แห่ง
- ที่ทำการตำรวจชุมชน 1 แห่ง

ศักยภาพในตำบล

ก. ศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบล

(1) โครงสร้างผู้บริหาร

ภาพที่ 2.3 โครงสร้างผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล

(2) จำนวนบุคลากร	จำนวน	31	คน
ตำแหน่งในสำนักงานปลัด	9	คน	
ตำแหน่งในส่วนการคลัง	4	คน	
ตำแหน่งในส่วนโยธา	1	คน	
ตำแหน่งในส่วนการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	2	คน	
ลูกจ้างประจำ	1	คน	
พนักงานจ้างตามภารกิจ	13	คน	
พนักงานจ้างทั่วไป	1	คน	

(3) รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลาย

ตารางที่ 2.2 แสดงรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล

รายการ	รายได้		
	ปี 2552	ปี 2553	ปี 2554
รายได้ที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดเก็บเอง	474,973.10	414,361.50	914,728.33
รายได้ที่ส่วนราชการต่างๆ จัดเก็บให้	8,648,289.60	10,870,602.22	9,469,549.97
เงินอุดหนุนจากรัฐบาล	8,119,182.60	11,714,592.00	13,605,113.50
รวม	17,242,409.30	22,999,555.72	23,989,391.80

(4) รายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบลละทาย

ตารางที่ 2.3 แสดงรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบล

รายการ	รายจ่าย		
	ปี 2552	ปี 2553	ปี 2554
งบกลาง	3,357,852.00	1,742,482.25	1,742,482.25
งบเงินอุดหนุน	2,534,332.72	2,092,051.00	2,093,051.00
งบบุคลากร	4,140,115.00	4,641,355.00	4,641,355.00
งบลงทุน	1,611,800.00	2,706,450.27	2,706,450.27
งบดำเนินการ	6,584,278.89	3,238,627.41	3,238,627.41
รวม	18,228,378.61	14,420,965.93	14,421,965.93

6.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง "การประเมินผลดำเนินงานของ องค์การบริหารส่วนตำบล ละทาย อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ" มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

สุดา เจริญชัย (2548) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การประเมินผลการดำเนินงาน สหกรณ์ออมทรัพย์ครูหนองบัวลำภู จำกัด ด้วยเทคนิค Balanced Scorecard” โดยศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงาน 4 ด้าน คือ ด้านความพึงพอใจของสมาชิกสหกรณ์ ด้านกระบวนการภายใน ด้านการเรียนรู้วัฒนธรรมในองค์กร และด้านการเงิน ผลการศึกษาปรากฏดังนี้

1. สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูหนองบัวลำภู จำกัด มีความพึงพอใจต่อลักษณะการบริการของสหกรณ์โดยรวมและรายด้าน 4 ด้านอยู่ในระดับมาก คือ ด้านสวัสดิการ ด้านภาพพจน์ของสหกรณ์ ด้านอาคารสถานที่ และด้านการดำเนินงาน โดยสมาชิกที่มีอายุต่างกันมีความพึงพอใจต่อด้านการบริการ และด้านข่าวสารของสหกรณ์ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สมาชิกที่มีรายได้ต่างกันมีความพึงพอใจต่อการบริการโดยรวมและเป็นรายด้าน 5 ด้าน คือ ด้านการดำเนินงาน ด้านภาพพจน์ของสหกรณ์ ด้านสวัสดิการต่างๆ ด้านการบริการ และด้านความสะดวกรวดเร็วต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. ด้านกระบวนการภายใน พบว่า คณะกรรมการดำเนินการได้บริหารจัดการงานภายในองค์กรโดยรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก คือ มีการปรับปรุงโครงสร้างและการบริหารองค์กรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ปรับปรุงระเบียบข้อบังคับให้เหมาะสม มีการวางแผนการทำงานไว้ล่วงหน้า ส่วนฝ่ายจัดการพบว่าการปฏิบัติงานภายในองค์กร โดยรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก มีการบริหารจัดการงานที่มีประสิทธิภาพมีความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน และมีเป้าหมายที่ชัดเจน มีการมอบหมายงานให้ทำอย่างเหมาะสมและตรงตามความสามารถของบุคคล

3. ด้านการเรียนรู้และนวัตกรรมการในองค์กร พบว่า คณะกรรมการดำเนินการได้จัดให้มีการอบรมบุคลากรให้มีประสิทธิภาพและจริยธรรม จัดให้ฝ่ายจัดการทำงานหมุนเวียนเพื่อทำงานทดแทนกันได้ พร้อมทั้งจัดให้มีการศึกษาดูงานทั้งคณะกรรมการและฝ่ายจัดการทุกปี สามารถเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ๆ ได้ มีความรอบรู้ในงานด้านอื่นๆ ที่ไม่ได้ปฏิบัติประจำ พร้อมทั้งได้รับรู้ข่าวสารความเคลื่อนไหวทางธุรกิจสหกรณ์อยู่เสมอ

4. ด้านการเงิน พบว่า การดำเนินงานในรอบ 4 ปี (ปี 2544 ถึงปี 2547) กำไรสุทธิของสหกรณ์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น แต่อัตรากอปรผลตอบแทนต่อสินทรัพย์มีแนวโน้มลดลง สหกรณ์มีแนวโน้มของสภาพคล่องลดลง ส่วนการก่อหนี้มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในขณะที่ประสิทธิภาพการใช้สินทรัพย์มีแนวโน้มลดลง

สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม (2549) ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การสำรวจความพึงพอใจของผู้รับบริการขององค์การบริหารส่วนตำบลศิระทอง” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความพึงพอใจของผู้รับบริการขององค์การบริหารส่วนตำบลศิระทอง ครอบคลุมประเด็น ความพึงพอใจด้านกระบวนการ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ และด้านอำนวยความสะดวกทั้งภาพรวมและรายด้าน ผลการวิจัย พบว่า

การให้บริการของ อบต. เป็นไปตามขั้นตอนและเวลาที่กำหนดไว้ คิดเป็นร้อยละ 83.77 กลุ่มตัวอย่างประชาชนมีความพึงพอใจในการให้บริการของ อบต.ศิระทอง อยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 85 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทั้งด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ด้านกระบวนการ และด้านการอำนวยความสะดวก โดยมีร้อยละความพึงพอใจด้านการอำนวยความสะดวก และด้านกระบวนการสูงสุดเท่ากับ 86 เท่ากัน รองลงมาคือ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ คิดเป็นร้อยละ 85

เมื่อพิจารณาความพึงพอใจของผู้รับบริการต่องานบริการแต่ละด้าน สรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างประชาชนมีความพึงพอใจในการให้บริการทุกงานอยู่ในระดับมาก ทั้งการบริการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ (ร้อยละ 86) การบริการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน (ร้อยละ 88) การบริการจัดเก็บภาษีป้าย (ร้อยละ 85) การบริการจัดการขออนุญาตก่อสร้างอาคาร (ร้อยละ 89) การบริการขออนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพอยู่ (ร้อยละ 87) การบริการข้อมูลข่าวสาร (ร้อยละ 84)

ธณพัชร โชคคณาพิทักษ์ (2551) ศึกษาเรื่อง “ทัศนคติต่อการบริหารงานของหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ของประชาชน อำเภอกระบุรี จังหวัดพังงา” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นต่อผลสัมฤทธิ์การบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล ทัศนคติต่อการบริหารงาน ความต้องการของประชาชน ปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงาน แนวทางการบริการงาน และความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารงานของ อปท. ผลการศึกษา พบว่า

1. ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 52.00 มีอายุ 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 29.75 มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 87.00 มีสถานภาพสมรส/อยู่ด้วยกัน/หม้าย/หย่าร้าง/แยกกันอยู่ คิดเป็นร้อยละ 71.75 มีอาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 39.75 มีรายได้ต่อเดือน ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 81.50 คนที่มีภูมิลำเนาอยู่นอกเขตเทศบาลตำบล คิดเป็นร้อยละ 87.25

2. ประชาชนมีทัศนคติต่อการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) อำเภอกระบุรี จังหวัดพังงา โดยรวมอยู่ในระดับดี มีความต้องการจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(อปท.) โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีความคิดเห็นต่อปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) โดยรวมอยู่ในระดับมีความสำคัญมากมีความคิดเห็นต่อผลสัมฤทธิ์การบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) โดยรวมอยู่ในระดับมีผลสัมฤทธิ์ปานกลาง มีความพึงพอใจต่อการบริหารงานของ อปท. โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

มณูญ ประจิตร์ (2551) ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อผลการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา” มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจ และเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อผลการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า

1. ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อผลการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อผลการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล จากมากไปน้อย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสูงที่สุด ได้แก่ ด้านศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น รองลงมา ได้แก่ ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย ต่ำที่สุด ได้แก่ ด้านการวางแผน การส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรม และการท่องเที่ยว

2. การเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อผลการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ดังนี้

2.1 จำแนกตามอายุ โดยภาพรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผนการส่งเสริม การลงทุน พาณิชยกรรม และการท่องเที่ยว ด้านการบริหารจัดการ และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น สิ่งแวดล้อม โดยค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของประชาชนที่มีอายุ 18-20 ปี สูงที่สุด

2.2 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน ทั้ง 6 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของประชาชนที่ระดับการศึกษา มัธยมศึกษา สูงที่สุด

2.3 จำแนกตามอาชีพ โดยภาพรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านการจัดระเบียบชุมชนสังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรม และการ

ท่องเที่ยว และด้านการบริหารจัดการ และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดย
ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกร สูงที่สุด

2.4 จำแนกตามรายได้ โดยภาพรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
จำนวน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดระเบียบชุมชนสังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย และด้าน
การวางแผนการส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรม และการท่องเที่ยว โดยเฉลี่ยความพึงพอใจของ
ประชาชนที่มีรายได้ 15,001 – 20,000 บาท สูงที่สุด

2.5 จำแนกตามที่ตั้งบ้านพักอาศัย โดยภาพรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .05 จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้าน
การจัดระเบียบชุมชนสังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการวางแผนการส่งเสริมการ
ลงทุน พาณิชยกรรม และการท่องเที่ยว และด้านศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณี และภูมิปัญญา
ท้องถิ่น โดยค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของประชาชนที่มีที่ตั้งบ้านพักอาศัย มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูง
กว่าประชาชนที่มีที่ตั้งบ้านพักอาศัย ไม่เป็นที่ตั้งขององค์การบริหารส่วนตำบล

ทองสอน พูลเพิ่ม (2552) ศึกษาวิจัยเรื่อง “ทัศนคติของสมาชิกสภาองค์การบริหาร
ส่วนตำบลที่มีต่อศักยภาพในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล : กรณีศึกษาองค์การ
บริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอหนองสูง จังหวัดมุกดาหาร” มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ 3 ข้อ คือ 1) เพื่อ
ศึกษาทัศนคติของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีต่อศักยภาพในการบริหารงานของ
องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอหนองสูง จังหวัดมุกดาหาร 2) เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติ
เกี่ยวกับศักยภาพในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลจำแนกตามปัจจัย 3) เพื่อใช้เป็น
แนวทางในการดำเนินการปรับปรุงให้้องค์การบริหารส่วนตำบลมีศักยภาพในการบริหารงานต่อไป
ในอนาคต ผลการวิจัยพบว่า

1. สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองสูงมีทัศนคติต่อศักยภาพในการบริหารงาน
ขององค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับมากทุกด้าน ยกเว้นด้านการจัดองค์การและการควบคุมอยู่
ในระดับปานกลาง

2. สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่เป็นเพศหญิงมีทัศนคติต่อศักยภาพในการบริหารงาน
ขององค์การบริหารส่วนตำบลสูงกว่าเพศชาย ผู้ที่มีอายุระหว่าง 25-35 ปี มีทัศนคติต่อศักยภาพการ
บริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสูงกว่าอายุช่วงอื่น และผู้ที่มีอาชีพค้าขายมีทัศนคติต่อศักยภาพ
ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่ำกว่าอาชีพรับจ้าง และอาชีพอื่นๆ

3. องค์การบริหารส่วนตำบล ควรให้ความสำคัญกับการจัดระบบในการทำงานภายใน

องค์การและการควบคุมทางการเงินให้มากขึ้น นอกจากนี้ควรมีแผนในการดำเนินงานที่มุ่งสนองต่อปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของประชาชน โดยเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาและแนวทางแก้ไข ตลอดจนการตรวจสอบควบคุมและการประเมิน ทั้งนี้เพื่อความโปร่งใสและเป็นธรรม

สรุป ประถมตรี (2552) ศึกษาวิจัยเรื่อง “การประเมินผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่ปะ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก” การศึกษาวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) การประเมินผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่ปะ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ใน 4 ด้าน คือ ด้านการเงิน ด้านกระบวนการภายในองค์การ ด้านประชาชนผู้รับบริการ และด้านการเรียนรู้และพัฒนาองค์การ 2) ศึกษาปัญหาในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่ปะ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก 3) เพื่อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่ปะ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

ผลการศึกษาพบว่า 1) ผลการปฏิบัติงานด้านการเงิน องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ปะ มีรายรับมากกว่ารายจ่ายทุกปีงบประมาณ ตั้งแต่ปี 2549-2552 โดยรายรับที่สูงกว่ารายจ่ายเกิดจากเงินอุดหนุนจากภาครัฐ ด้านกระบวนการภายใน มีเกณฑ์การดำเนินงานได้คะแนนร้อยละ 91.76 อยู่ในระดับดี ด้านประชาชนผู้รับบริการมีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานและภาพรวมขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่ปะ ในระดับดี ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ปะมีการพัฒนาบุคลากรเพิ่มความรู้และทักษะในการปฏิบัติหน้าที่ในระดับดี 2) ปัญหาของการดำเนินงานปัญหาด้านการเงิน รายได้ที่จัดเก็บไม่เพียงพอต่อการพัฒนาท้องถิ่นตามแผนพัฒนาให้ครบทุกโครงการ ปัญหาด้านกระบวนการภายใน การจัดการดำเนินโครงการไม่สอดคล้องกับขีดความสามารถขององค์การบริหารส่วนตำบลทำให้ไม่สามารถดำเนินโครงการพัฒนาครบถ้วนตามแผน ปัญหาด้านประชาชนผู้รับบริการ ประชาชนยังขาดความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ปัญหาด้านการเรียนรู้และการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่มี ความเข้าใจในการจัดอบรมสัมมนาว่าต้องการให้เกิดผลเช่นไร ขวัญและกำลังใจก็เป็นผลต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล 3) ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาด้านการเงิน องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ปะควรมีการวางแผนการใช้จ่ายให้ตรงตามความจำเป็นเร่งด่วนของท้องถิ่น ด้านกระบวนการภายใน องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ปะควรถูกกำหนดแนวทางมีการระดมความคิดเห็นของประชาชน เพื่อกำหนดแนวทางในการพัฒนา โดยคำนึงถึงศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลอย่างแท้จริง ควรมีการตรวจสอบความจำเป็นและคุ้มค่าของโครงการพัฒนา ด้านประชาชนผู้รับบริการ องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ปะควรมีการเพิ่มการประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่ ด้านการเรียนรู้และการพัฒนา องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ปะควรมีการเพิ่มขีด

ความสามารถของบุคลากรอยู่เสมอ โดยจัดให้มีการฝึกอบรมตลอดจนฝึกทักษะในการใช้เครื่องมือ
เครื่องใช้ให้ทันต่อเหตุการณ์มีความทันสมัยของอุปกรณ์เครื่องมืออยู่เสมอ สวัสดิการของ
ผู้ปฏิบัติงานก็มีส่วนสำคัญในการเติบโตขององค์กร

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลละทาย อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลการดำเนินงานขององค์การ ตามแนวคิด Balanced Scorecard โดยทำการประเมินใน 4 มิติ คือ มิติด้านการเงิน มิติด้านกระบวนการ ภายในองค์กร มิติด้านประชาชนผู้รับบริการ และมิติด้านการเรียนรู้และพัฒนาองค์กร โดยผู้วิจัย ได้ทำการศึกษารวบรวมข้อมูลจากเอกสารรายงานทางการเงินและข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปี ในปีงบประมาณ 2552 ถึง ปีงบประมาณ 2554 เพื่อรวบรวมข้อมูลด้านการเงิน และได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบประเมินผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลละทาย เพื่อรวบรวมข้อมูลด้านกระบวนการภายในองค์กร และการเรียนรู้และพัฒนาองค์กร ตลอดจนได้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) สอบถามประชาชนในพื้นที่ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนผู้รับบริการขององค์การบริหารส่วนตำบลละทาย โดยการศึกษาวิจัยได้ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ

1.การวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้ศึกษาวิจัยได้ดำเนินการ โดย

1.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการเก็บรวมข้อมูลจากเอกสาร เช่น รายงานทางการเงิน ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ในปีงบประมาณ 2552 ถึง ปีงบประมาณ 2554 และการสัมภาษณ์บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลละทาย จำนวน 34 คน

1.2 การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) โดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบ และการวิเคราะห์สรุปข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร เช่น เอกสารรายงานทางการเงิน และข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ในปีงบประมาณ 2552 ถึงปีงบประมาณ 2554

2.การวิจัยเชิงปริมาณ

ผู้ศึกษาวิจัยได้ดำเนินการตามระเบียบวิธีการวิจัยตามลำดับ คือ

- 2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย
 - 2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
 - 2.4 การประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล
 - 2.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
- ดังมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ ประกอบด้วย ประชากรที่เป็นคณะผู้บริหารและพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลละทาย อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 34 คน ซึ่งประกอบด้วย นายกองกิจการบริหารส่วนตำบล 1 คน รองนายกองกิจการบริหารส่วนตำบล 2 คน เลขานุการนายกองกิจการบริหารส่วนตำบล 1 คน พนักงานส่วนตำบล, ลูกจ้างประจำ และพนักงานจ้าง 30 คน และประชาชนทั้งหมด จำนวน 9 หมู่บ้าน ของตำบลละทาย อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้บริหาร และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลละทาย อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษทั้งสิ้น 4,703 คน ดังรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งตำบลละทาย อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ

ลำดับหมู่บ้าน	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
หมู่ที่ 1	บ้านละทาย	504
หมู่ที่ 2	บ้านหม้า	657
หมู่ที่ 3	บ้านกอก	792
หมู่ที่ 4	บ้านเขวา	412
หมู่ที่ 5	บ้านยางน้อย	389
หมู่ที่ 6	บ้านหนองเรือ	359
หมู่ที่ 7	บ้านละทาย	721
หมู่ที่ 8	บ้านละทาย	360
หมู่ที่ 9	บ้านละทาย	509
รวม 9 หมู่บ้าน		4,703

2.1.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา โดยได้มีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ ผู้ศึกษาใช้กลุ่มตัวอย่างจากจำนวนประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน 4,703 คน โดยการคำนวณหากลุ่มตัวอย่างจากสูตรของ Taro Yamane ดังนี้

$$\text{สูตร } n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนของการเลือกตัวอย่าง

จากจำนวนประชากรแทนค่าสูตร ได้คือ

$$\begin{aligned} n &= \frac{4,703}{1+4,703(0.05)^2} \\ &= \frac{4,703}{1+11.7575} \\ &= 368.65 \end{aligned}$$

ดังนั้น กลุ่มตัวอย่าง = 369 ตัวอย่าง

ในจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 369 ตัวอย่างนี้ สามารถแยกส่วนแบ่งของกลุ่มตัวอย่างตามจำนวนประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ในแต่ละหมู่บ้านทั้ง 9 หมู่บ้าน ตามสูตรการสุ่มตัวอย่างแบบโควต้า คือ

กลุ่มตัวอย่างแบ่งตามโควต้า = $\frac{\text{จำนวนประชากรในกลุ่มตัวอย่าง} \times \text{ขนาดทั้งหมดของกลุ่มตัวอย่าง}}{\text{ประชากรทั้งหมด}}$

จากตารางจำนวนของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง หมู่ที่ 1 การแบ่งตัวอย่างตามโควตาของ หมู่ที่ 1 บ้านละทาย จะได้ส่วนแบ่งเท่ากับ

$$\begin{aligned} \text{ส่วนแบ่งกลุ่ม} &= \frac{504 \times 369}{4,703} \\ &= 39.54 \end{aligned}$$

เพราะฉะนั้น โควต้าของหมู่ที่ 1 บ้านละทาย สามารถมีกลุ่มตัวอย่างได้ทั้งสิ้น 40 กลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 3.2 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ตำบลละทย อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ

ลำดับหมู่บ้าน	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวน ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	จำนวนส่วนแบ่งของ กลุ่มตัวอย่าง
หมู่ที่ 1	บ้านละทย	504	40
หมู่ที่ 2	บ้านหม้า	657	51
หมู่ที่ 3	บ้านกอก	792	62
หมู่ที่ 4	บ้านเขวา	412	32
หมู่ที่ 5	บ้านยางน้อย	389	31
หมู่ที่ 6	บ้านหนองเรือ	359	28
หมู่ที่ 7	บ้านละทย	721	57
หมู่ที่ 8	บ้านละทย	360	28
หมู่ที่ 9	บ้านละทย	509	40
รวม		4,703	369

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่สำคัญ 3 ฉบับ คือ

2.2.1 แบบสอบถามความพึงพอใจของประชาชน เกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลละทย อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ ด้านประชาชนผู้รับบริการ โดยสอบถามจากประชาชนทั้ง 9 หมู่บ้าน และคณะผู้บริหาร และพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลละทย จำนวน 369 ชุดคำถาม ซึ่งแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานด้านประชาชนผู้รับบริการขององค์การบริหารส่วนตำบลละทย

แบบสอบถามนี้ใช้เกณฑ์ และเลือกแนวคิดวิธีการของลิเคอร์ท (Likert Model) ซึ่งเป็นแบบวัดที่ใช้วิธีการประมาณค่ารวม (the method of summated rating) และใช้หน่วยความเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นเกณฑ์ในการประมาณความเข้มของทัศนคติ ความเห็น หรือเจตคติที่มีต่อเรื่องต่างๆ ที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด 2543: 163-165) นำมาปรับปรุง มีเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	การแปลความหมาย
1.00-1.50	ระดับน้อยมาก
1.51-2.50	ระดับน้อย
2.51-3.50	ระดับปานกลาง
3.51-4.50	ระดับดี
4.51-5.00	ระดับดีมาก

2.2.2 แบบประเมินผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลละทาย อำเภอ กันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในกรอบแนวคิดด้านกระบวนการ ภายในองค์กร และในด้านการเรียนรู้และพัฒนาองค์กร โดยได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนไว้ ดังนี้

ระดับคะแนน 5 คะแนน	หมายถึงเกณฑ์ ดีมาก
ระดับคะแนน 3 คะแนน	หมายถึงเกณฑ์ ดี
ระดับคะแนน 1 คะแนน	หมายถึงเกณฑ์ พอใช้
ระดับคะแนน 0 คะแนน	หมายถึงเกณฑ์ ต้องปรับปรุง

โดยปรับปรุงจากแบบตรวจรับรองมาตรฐานการปฏิบัติราชการขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ประจำปี 2554 กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย

2.2.3 แบบสัมภาษณ์ คณะผู้บริหารและพนักงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ละทาย อำเภอ กันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ โดยเป็นคำถาม เพื่อสอบถามถึงปัญหาของการ ดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลละทาย ตลอดจนข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาในการ ดำเนินงานทั้ง ด้านการเงิน ด้านกระบวนการภายในองค์กร ด้านประชาชนผู้รับบริการ และด้าน การเรียนรู้ และการพัฒนาองค์กร

2.2.4 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และขั้นตอนการวิจัย ผู้ศึกษาวิจัย ดำเนินการตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1) ศึกษาข้อมูลจากหลักการแนวคิดและทฤษฎีงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนศึกษาแบบตรวจรับรองมาตรฐานการปฏิบัติราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็น แนวทางในการกำหนดแบบประเมินผลการดำเนินงาน

2) นำข้อมูลเบื้องต้นของ องค์การบริหารส่วนตำบลละทาย มาประมวล เป็นข้อคำถาม เพื่อสะท้อนถึงความต้องการของประชาชนผู้รับบริการ ที่มีต่อองค์การบริหารส่วน ตำบลละทาย

3) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ให้อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย ตรวจสอบ พร้อมปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

4) นำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้มีประสบการณ์เกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) จำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย

- นางวรรณช ชมภูพิน รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลทะวาย อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ
- นายวรพงศ์ สิงห์คำ รัฐศาสตร์มหาบัณฑิต (การปกครองท้องถิ่น) มหาวิทยาลัยขอนแก่น ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลทาม อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ
- นางจินดาภรณ์ สิงห์คำ รัฐศาสตร์มหาบัณฑิต (การปกครองท้องถิ่น) มหาวิทยาลัยขอนแก่น ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองสูงเหนือ อำเภอเบญจลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ

5) เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา ภาษาและโครงสร้าง ได้นำผลการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ ไปคำนวณค่าดัชนี ความสอดคล้อง IOC (Index of Item objective Congruence) ผลที่ได้จากการคำนวณมีค่าเท่ากับ 0.87 ซึ่งค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ หรือมากกว่า 0.50 แสดงว่าข้อคำถามตรงตามเนื้อหาแล้ว นำข้อเสนอแนะเพิ่มเติมมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมชัดเจนยิ่งขึ้น

6) นำแบบสอบถามมาทดสอบค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลอื่น ที่ไม่ได้เป็นกลุ่มประชากรที่ศึกษาจำนวน 30 ตัวอย่าง แล้วนำมาตรวจสอบความเชื่อมั่นในการวัดโดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alphacoefficient) ซึ่งเป็นผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยโปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.79 รายละเอียดดังแสดงในตารางภาคผนวก ข

7) นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้อง เพียงตรงของเนื้อหา ไปใช้กับประชากร กลุ่มตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

จากกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย เป็นการเก็บข้อมูลจากภาคสนามและจากเอกสารรายงาน ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามขึ้นมาทั้งหมด 400 ชุด เพื่อใช้สอบถามประชาชนตำบลทะวาย ทั้ง 9 หมู่บ้าน โดยได้แบบสอบถามกับคืนจำนวน 369 ชุด คิดเป็นร้อยละ 92.25

การเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ ได้แก่ แหล่งข้อมูลที่เก็บจากภาคสนามโดยจัดเก็บจากกลุ่มตัวอย่างจากประชาชน จำนวน 9 หมู่บ้าน ผู้ศึกษาวิจัยทำการชี้แจงการตอบแบบสอบถามเพื่อให้เกิดความเข้าใจ แล้วจึงจะมอบแบบสอบถามให้ตอบ โดยกำหนดระยะเวลาให้ตอบ

แบบสอบถาม 3 วัน เพื่อป้องกันการสูญหายของแบบสอบถาม แล้วจึงเก็บแบบสอบถามคืนมา ดำเนินการวิเคราะห์ต่อไป รวมทั้งการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ จากการใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เพื่อสอบถามทัศนคติของคณะผู้บริหารและพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลละทาย เกี่ยวกับสถานการณ์ที่ศึกษา โดยผู้ศึกษาวิจัยอาศัยวิธีการสนทนาซักถามผู้ให้สัมภาษณ์แบบเผชิญหน้ากัน (face-of-face) เป็นรายบุคคล (ไตรรัตน์ โภคพลากรณ์ 2548: 159-160) ซึ่งผู้ศึกษาวิจัยได้บอกวัตถุประสงค์และขอบเขตของการสัมภาษณ์ และการนำไปใช้ประโยชน์ เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้ให้สัมภาษณ์

2.4 การประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยใช้การประมวลผลแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ในการประมวลผล และแสดงผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตาราง

ในการวิเคราะห์ข้อมูลแบบประเมินผลการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลละทาย อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ นั้น ผู้ศึกษาวิจัยได้กำหนดหัวข้อการประเมิน กำหนดเกณฑ์การประเมิน และเกณฑ์การให้คะแนน โดยแยกหัวข้อการประเมินเป็นรายข้อ เมื่อได้คำตอบแล้วได้มีการคิดคะแนนที่ได้ แล้วเทียบเป็นค่าร้อยละ พร้อมอธิบาย เกณฑ์การประเมิน โดยแยกรายละเอียดอธิบายตามหัวข้อการประเมิน

ตารางที่ 3.3 รายละเอียดประเด็นตัวชี้วัดผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลละทาย

ประเด็นที่ต้องการวัด	ตัวชี้วัด	แหล่งข้อมูล
<p>มิติที่ 1 ด้านการเงิน</p> <p>1.1 การจัดหารายได้</p> <p>1.2 การบริหารงบประมาณ</p>	<p>1.1 ชีคความสามารถในการจัดหารายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล</p> <p>1.2 รายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบลละทาย</p>	<p>1.1 เอกสารรายงานทางการเงิน ในปีงบประมาณ 2552 ถึงปีงบประมาณ 2554</p> <p>1.2 ขอบัญญูคิงงบประมาณรายจ่ายประจำปี ในปีงบประมาณ 2552 ถึงปีงบประมาณ 2554</p>
<p>มิติที่ 2 ด้านกระบวนการภายในองค์กร</p>	<p>2.1 การบริหารงานเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน</p> <p>2.2 การบริหารงานเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจขององค์การบริหารส่วนตำบล</p> <p>2.3 การบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ และเกิดความคุ้มค่า</p> <p>2.4 การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน</p> <p>2.5 การปรับปรุงภารกิจขององค์การบริหารส่วนตำบล</p> <p>2.6 การอำนวยความสะดวกและการตอบสนองความต้องการของประชาชน</p> <p>2.7 การประเมินผลการปฏิบัติงาน</p>	<p>2. แบบประเมินผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลละทาย อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ</p>
<p>มิติที่ 3 ด้านประชาชนผู้รับบริการ</p> <p>3.1 ความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล</p>	<p>3.1.1 ด้านการให้บริการ</p> <p>3.1.2 ด้านการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรม</p> <p>3.1.3 ด้านสถานที่</p> <p>3.1.4 ด้านบุคลากรและภาพรวมของ อบต.</p>	<p>3. แบบสอบถามประชาชนผู้รับบริการในตำบลละทาย อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 369 ชุด</p>
<p>มิติที่ 4 ด้านการเรียนรู้และพัฒนาองค์กร</p> <p>4.1 การบริหารงานบุคคล</p>	<p>4.1 การเพิ่มความรู้ ทักษะ และความสามารถให้แก่บุคลากร</p>	<p>4. แบบประเมินผลการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลละทาย อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ</p>

2.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่อหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Diviation) และค่าร้อยละ (Percentage) เพื่ออธิบายข้อมูลพื้นฐาน ลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ประเภทของผู้ตอบแบบสอบถาม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการศึกษา การประเมินผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลละทาย อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ โดยการส่งแบบสอบถามให้กับ ผู้ใหญ่บ้านแต่ละหมู่บ้านในตำบลละทาย จำนวน 9 หมู่บ้าน เพื่อสอบถามความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่าง 369 ตัวอย่าง พร้อมด้วยส่งแบบสอบถามสัมภาษณ์ให้แก่คณะผู้บริหารและพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลละทาย จำนวน 34 คน

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ นอกจากแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ ดังกล่าวแล้ว ผู้ศึกษาได้รวบรวมข้อมูลจากเอกสารขององค์การบริหารส่วนตำบลละทาย เพื่อเป็นข้อมูลสนับสนุนการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม โดยเน้นวัตถุประสงค์ที่จะประเมินผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลละทายในประเด็นสำคัญ ตามกรอบแนวคิด Balanced Scorecard และศึกษาถึงปัญหาของการดำเนินงาน พร้อมทั้งข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาของการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลละทาย อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ โดยรายละเอียดดังนี้

1. การประเมินผลการดำเนินงาน

- (1) การประเมินผลด้านการเงิน
- (2) การประเมินผลด้านกระบวนการภายในองค์กร
- (3) การประเมินผลด้านประชาชนผู้รับบริการ
- (4) การประเมินผลด้านการเรียนรู้ และการพัฒนา

2. ปัญหาของการดำเนินงาน

- (1) ปัญหาด้านการเงิน
- (2) ปัญหาด้านกระบวนการภายในองค์กร
- (3) ปัญหาด้านประชาชนผู้รับบริการ
- (4) ปัญหาด้านการเรียนรู้ และการพัฒนา

3. ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา

- (1) ข้อเสนอแนะด้านการเงิน
- (2) ข้อเสนอแนะด้านกระบวนการภายในองค์กร
- (3) ข้อเสนอแนะด้านประชาชนผู้รับบริการ

(4) ข้อเสนอแนะด้านการเรียนรู้ และการพัฒนา

1.การประเมินผลการดำเนินงาน

1.1 การประเมินผลด้านการเงิน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการรวบรวมเอกสารการเงินขององค์การบริหารส่วนตำบล ละทาย อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ สามารถให้รายละเอียดในการประเมินผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลละทาย ในด้านการเงิน ดังนี้

องค์การบริหารส่วนตำบลละทาย ได้จัดทำงบประมาณการเงิน ณ วันที่ 30 กันยายน 2552, 2553 และ 2554 ดังนี้

ตารางที่ 4.1 ตารางแสดงฐานะทางการเงิน ขององค์การบริหารส่วนตำบลละทาย

รายการ	ปีงบประมาณ		
	2552	2553	2554
เงินสดในมือ			
เงินฝากธนาคาร ช.ก.ส.			
-เลขที่ 639-2-65877-6	6,184,238.86	503,202.77	4,928,489.26
-เลขที่ 639-2-79552-8	645,742.97	343,705.69	67,050.25
เงินฝากธนาคารกรุงไทย			
-(กระแสดำ) เลขที่ 311-6-05339-1	703,491.38	1,933,746.71	191,306.00
-(ออมทรัพย์) เลขที่ 311-0-1208-3	4,105,860.54	4,121,199.02	4,146,924.68
เงินฝากธนาคารออมสิน			
-(ออมทรัพย์) เลขที่ 06-4804-20-0795-71-5	220,295.00	448,826.00	403,269.77
ทรัพย์สิน			
เงินรับฝาก – เงินภาษีหัก ณ ที่จ่าย	4,212.98	4,751.68	1,800.72
เงินรับฝาก – เงินค่าใช้สอย 5%	2,723.98	1.19	1.19
เงินรับฝาก – เงินส่วนลด 6%	3,268.77	1.43	1.43
เงินรับฝาก – เงินมัดจำประกันสัญญา	444,707.00	439,207.00	423,937.00
เงินทุนโครงการเศรษฐกิจชุมชน	645,742.97	343,705.69	1,047,150.25
รายจ่ายผลิตส่งไปสำคัญ	2,000.00	51,660.00	51,660.00
รายจ่ายค้างจ่าย	6,632,392.84	704,563.00	874,563.00
รายจ่ายรอกจ่าย	82,825.00	20,622.00	20,622.00
เงินทุนสำรองเงินสะสม	2,464,757.51	2,464,757.51	3,578,800.67
เงินสะสมเมื่อวันที่ 30 ก.ย.	1,590,753.70	3,384,826.69	3,801,919.70

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

รายการ	ปีงบประมาณ		
	2552	2553	2554
หนี้สิน	11,756.00	11,765.00	11,756.00
รายได้ค้างรับ	2,000.00	51,660.00	51,660.00
เงินยืมเงินงบประมาณ			
รวมสินทรัพย์	23,746,769.50	14,828,201.38	19,600,911.92

ตารางที่ 4.2 ตารางแสดงบัญชีรายรับ ณ วันที่ 30 กันยายน 2552, 2553 และ 2554

รายการ	ปีงบประมาณ		
	2552	2553	2554
รายได้จัดเก็บ			
หมวดภาษีอากร	62,875.02	64,685.21	76,815.97
หมวดค่าธรรมเนียม ค่าปรับ และใบอนุญาต	23,947.53	11,710.00	14,110.00
หมวดรายได้จากทรัพย์สิน	31,061.55	84,948.29	31,101.71
หมวดรายได้จากสาธารณูปโภคและการพาณิชย์	42,685.00	191,818.00	111,502.00
หมวดรายได้เบ็ดเตล็ด	314,404.00	61,200.00	3,000.00
หมวดรายได้จากทุน	137.00	-	-
รวมรายได้จัดเก็บ	474,973.10	414,361.50	236,529.68
รายได้ที่รัฐบาลเก็บแล้วจัดสรรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น			
ท้องถิ่น			
หมวดภาษีจัดสรร	8,648,289.60	10,870,602.22	9,469,549.97
รวมรายได้ที่รัฐบาลเก็บแล้วจัดสรรให้	8,648,289.60	10,870,602.22	9,469,549.97
รายได้ที่รัฐบาลอุดหนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น			
หมวดเงินอุดหนุนทั่วไป	8,119,182.60	11,714,592.00	7,435,641.00
หมวดเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ	-	-	5,639,402.99
รวมรายได้ที่รัฐบาลอุดหนุน	8,119,182.60	11,714,592.00	13,075,043.99
รวมทั้งสิ้น	17,242,582.30	22,999,555.72	22,781,123.64

ตารางที่ 4.3 ตารางแสดงบัญชีรายจ่าย ณ วันที่ 30 กันยายน 2552, 2553 และ 2554

รายการ	ปีงบประมาณ		
	2552	2553	2554
จ่ายจากงบประมาณ			
งบกลาง	3,357,852.00	1,742,482.25	1,742,482.25
งบเงินอุดหนุน	2,534,332.72	2,092,051.00	2,092,051.00
งบบุคลากร	4,140,115.00	4,641,355.00	4,641,355.00
งบรายจ่ายอื่น	-	-	-
งบลงทุน	1,611,800.00	2,706,450.27	2,831,470.27
งบดำเนินการ	6,584,278.89	3,238,627.41	3,238,627.41
รวมรายจ่ายจากงบประมาณ	18,228,378.61	14,420,965.93	14,545,985.93
รายจ่ายที่จ่ายจากเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ			
รายจ่ายระบุนวัตกรรม	-	-	3,875,170.00
รวมรายจ่ายที่จ่ายจากเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ	-	-	3,875,170.00
รวมทั้งสิ้น	18,228,378.61	14,420,965.93	18,421,155.93

จากงบแสดงฐานะทางการเงิน ณ วันที่ 30 กันยายน 2552-2554 ขององค์การบริหารส่วนตำบลทะทาย พบว่า การดำเนินงาน 3 ปีในงบประมาณ 2552-2554 สิ้นทรัพย์มียอดลดลง เป็นผลมาจากการจัดเก็บรายได้ของ อบต. มีจำนวนลดลง

งบประมาณรายรับขององค์การบริหารส่วนตำบลทะทาย ในระหว่างปีงบประมาณ 2552 – 2554 มีดังนี้ ปีงบประมาณ 2552 มีรายได้ทั้งสิ้น 17,24,582.30 บาท ปีงบประมาณ 2553 มีรายได้ทั้งสิ้น 22,999,555.72 บาท และปีงบประมาณ 2554 มีรายได้ทั้งสิ้น 22,781,123.64 บาท เห็นได้ว่าองค์การบริหารส่วนตำบลทะทาย มีรายรับเพิ่มขึ้นทุกปี เนื่องมาจากรายได้ที่รัฐบาลอุดหนุนให้มีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี ซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ที่ได้กำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มเติม พร้อมทั้งมีการจัดสรรสัดส่วนภาษีและอากร เพื่อให้มีเงินรายได้สอดคล้องกับการดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่อย่างเหมาะสม ในอัตราร้อยละ 35 ของรายได้ของรัฐบาล ส่วนรายได้ที่จัดเก็บเอง มีจำนวนลดลง ตามรายละเอียดบัญชีรายรับระหว่างปีงบประมาณ 2552-2554 พบว่ารายได้เบ็ดเตล็ดมีจำนวนลดลงทุกปี ซึ่งเมื่อ

ตรวจสอบจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง ปรากฏว่า ในปีงบประมาณ 2552 มีการรับสมัครสมาชิกสภา อบต. และนายก อบต. จึงทำให้มีจำนวนรายได้เพิ่มมากกว่าปีงบประมาณอื่น

แต่เมื่อพิจารณาถึงความสามารถในการดำเนินการกิจขององค์การบริหารส่วนตำบลละทายแล้ว พบว่า รายได้ที่ดำเนินการจัดเก็บเอง ยังไม่เพียงพอต่อการดำเนินงานเพื่อพัฒนาท้องถิ่นของตนให้เป็นที่ไปตามแผนปฏิบัติการในแต่ละปี จึงต้องอาศัยรายได้ที่รัฐบาลจัดเก็บแล้วจัดสรรให้องค์การบริหารส่วนตำบลละทาย และเงินอุดหนุนจากรัฐบาล เป็นรายได้หลักในการนำมาดำเนินการพัฒนาตามยุทธศาสตร์การพัฒาที่ได้กำหนดไว้

สำหรับรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบลละทาย ในระหว่างปีงบประมาณ 2552-2554 จะพบว่า รายจ่ายในปีงบประมาณ 2552 เป็นจำนวนเงิน 18,228,378.61 บาท รายจ่ายในปีงบประมาณ 2553 เป็นจำนวนเงิน 14,420,965.93 บาท และรายจ่ายในปีงบประมาณ 2554 เป็นจำนวนเงิน 18,421,155.93 บาท ซึ่งสามารถแสดงผลต่างระหว่างรายรับและรายจ่ายในแต่ละปีงบประมาณได้ดังตาราง

ตารางที่ 4.4 ตารางเปรียบเทียบรายรับและรายจ่าย ปีงบประมาณ 2552, 2553 และ 2554

รายการ	ปีงบประมาณ		
	2552	2553	2554
รายรับรวมทั้งสิ้น	17,242,582.30	22,999,555.72	22,781,123.64
รายจ่ายรวมทั้งสิ้น	18,228,378.61	14,420,965.93	18,421,155.93
ผลต่างของรายรับ-รายจ่ายทั้งสิ้น	-985,796.31	8,578,589.79	4,359,967.71

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบระหว่างรายรับและรายจ่าย ในแต่ละปีงบประมาณ สามารถแสดงตารางเปรียบเทียบได้ดังนี้

ตารางที่ 4.5 ตารางเปรียบเทียบรายรับ-รายจ่าย ปีงบประมาณ 2552 และ 2553

รายการ	ปีงบประมาณ		ลดลง/เพิ่มขึ้น	ร้อยละ
	2552	2553		
รายรับทั้งสิ้น	17,242,582.30	22,999,555.72	+5,756,973.42	14.31
รายจ่ายทั้งสิ้น	18,228,378.61	14,420,965.93	-3,807,412.68	11.66

จากตารางที่ 4.5 พบว่า

รายรับ ของปีงบประมาณ 2552 กับรายรับของปีงบประมาณ 2553 นั้น องค์การบริหาร ส่วนตำบลทะวาย มีรายรับปีงบประมาณ 2553 มากกว่ารายรับปีงบประมาณ 2552 เพิ่มขึ้น 14.31%

ด้านรายจ่าย ของปีงบประมาณ 2553 มีรายจ่ายลดลงจากปีงบประมาณ 2552 คิดเป็น 11.66%

ตารางที่ 4.6 ตารางเปรียบเทียบรายรับ-รายจ่าย ปีงบประมาณ 2553 และ 2554

รายการ	ปีงบประมาณ		ลดลง/เพิ่มขึ้น	ร้อยละ
	2553	2554		
รายรับทั้งสิ้น	22,999,555.72	22,781,123.64	-218,432.08	0.48
รายจ่ายทั้งสิ้น	14,420,965.93	18,421,155.93	+4,000,190.00	12.18

จากตารางที่ 4.6 พบว่า

รายรับ ของปีงบประมาณ 2553 กับรายรับของปีงบประมาณ 2554 นั้น องค์การบริหาร ส่วนตำบลทะวาย มีรายรับปีงบประมาณ 2554 น้อยกว่ารายรับปีงบประมาณ 2553 ลดลง 0.48 %

ด้านรายจ่าย ของปีงบประมาณ 2554 มีรายจ่ายเพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ 2553 คิดเป็น 12.18%

สรุปผลการดำเนินงานด้านการเงิน พบว่า ตัวเลขด้านรายรับและรายจ่ายขององค์การบริหาร ส่วนตำบลทะวาย รายรับปีงบประมาณ 2553 เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ 2552 คิดเป็น

14.31% ส่วนในปีงบประมาณ 2554 มีรายรับลดลงจากปีงบประมาณ 2553 คิดเป็น 0.48% โดยรายรับที่เพิ่มขึ้นมาจากรายได้ที่รัฐบาลจัดเก็บแล้วจัดสรรให้องค์การบริหารส่วนตำบลและเงินอุดหนุนจากรัฐบาลเป็นหลัก โดยรายได้ที่องค์การบริหารส่วนตำบลทยอยจัดเก็บเองนั้นไม่เพียงพอต่อการพัฒนาท้องถิ่น เนื่องจากสภาพทางสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลทยอย เป็นสังคมเกษตรกร ทำให้ความเจริญทางเศรษฐกิจเติบโตช้า แสดงให้เห็นว่าหากขาดเงินรายได้ที่รัฐบาลจัดเก็บแล้วจัดสรรให้องค์การบริหารส่วนตำบลและเงินอุดหนุนจากรัฐบาลแล้ว องค์การบริหารส่วนตำบลทยอยจะไม่สามารถดำเนินการพัฒนา เพื่อแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้

1.2 การประเมินผลด้านกระบวนการภายในองค์การ

วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินผลการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

ผู้ศึกษาได้รวบรวมข้อมูลจากแบบประเมินผลการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลทยอย ในปีงบประมาณ 2554 โดยทำการประเมินผลการปฏิบัติงานในหัวข้อการประเมินที่สำคัญ 5 ประเด็น และได้มีการกำหนดเกณฑ์การประเมิน เพื่อเป็นตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงาน โดยได้กำหนดระดับคะแนน เพื่อแปลผลเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

ระดับคะแนน 5 คะแนน	หมายถึง เกณฑ์การประเมินได้ระดับ ดี
ระดับคะแนน 3 คะแนน	หมายถึง เกณฑ์การประเมินได้ระดับ พอใช้
ระดับคะแนน 1 หรือ 0 คะแนน	หมายถึง เกณฑ์การประเมินได้ระดับ ต้องปรับปรุง

(ตามแบบตรวจรับรองมาตรฐานการปฏิบัติราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปี 2554 กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย)

สำหรับหัวข้อการประเมินที่สำคัญ 5 ประเด็น สามารถแสดงในตารางได้ดังนี้
 ตารางที่ 4.7 แสดงหัวข้อการประเมิน ด้านกระบวนการภายในองค์กร

ลำดับที่	หัวข้อการประเมิน
1	การบริหารภารกิจเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน
2	การบริหารงานเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของ อบต.
3	การบริหารภารกิจอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจ
4	การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน
5	การอำนวยความสะดวกและการตอบสนองความต้องการของประชาชน

ในหัวข้อการประเมินทั้ง 5 ประเด็น สามารถแยกรายละเอียดในแต่ละประเด็นได้
 ดังต่อไปนี้

1.2.1 การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานการบริหารภารกิจเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่ ประชาชน

ตามเกณฑ์การประเมินที่ได้รวบรวมข้อมูลจากองค์การบริหารส่วนตำบลละทาย
 สามารถแยกรายละเอียดแต่ละเกณฑ์การประเมิน และผลคะแนนที่ได้ ดังนี้

ตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน การบริหารภารกิจเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน

ลำดับ ที่	เกณฑ์การประเมิน	ผลคะแนนที่ได้	
		คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
1	การดำเนินการของศูนย์ข้อมูลข่าวสาร 1) มีการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสาร และจัดสถานที่ให้ประชาชนเข้าตรวจดูข้อมูล 2) มีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเป็นปัจจุบัน 3) มีการจัดวางเอกสารข้อมูลครบตามรายการที่กำหนด 4) มีการอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรของ อบต. เกี่ยวกับการปฏิบัติตาม พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 5) มีการอบรมหรือให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับ พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 6) มีระบบอินเทอร์เน็ตสำหรับให้บริการประชาชนทั่วไป 7) มีการจัดเก็บสถิติผู้มารับบริการ และสรุปผลเสนอผู้บริหาร	5	5
2	การจัดให้มีช่องทางประจำสำหรับเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและผลงานของ อบต. 1) มีบอร์ดประชาสัมพันธ์ของ อบต. ตามชุมชน/หมู่บ้าน 2) จัดส่งสื่อสิ่งพิมพ์ วารสารประชาสัมพันธ์ จดหมายข่าว แผ่นพับ เผยแพร่หน่วยงานต่างๆ/ หมู่บ้าน/ชุมชน 3) เผยแพร่รายงานประจำปีซึ่งแสดงรายรับ รายจ่าย และผลการดำเนินงานประจำปี 4) หอกระจายข่าว/ เสียงตามสาย/ วิทยุชุมชน/ วิทยุกระจายเสียง 5) การจัดหน่วยประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่/ การโฆษณาผ่านรถกระจายเสียง 6) การจัดแถลงข่าว/ การจัดนิทรรศการ 7) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น เว็บไซต์ เป็นต้น 8) อื่น ๆ ระบุ.....	5	5
3	การจัดวางระบบควบคุมภายใน	5	5
4	การจัดช่องทางและปรากฏหลักฐานการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน	5	5

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ลำดับ ที่	เกณฑ์การประเมิน	ผลคะแนนที่ได้	
		คะแนนเต็ม	คะแนน ที่ได้
5	การบริหารงบประมาณ 1) จัดทำข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายประจำปี ให้สามารถใช้ได้ ทันในวันที่ 1 ตุลาคม 2) ส่งสำเนาประกาศงบประมาณรายจ่ายให้ผู้กำกับดูแล ภายใน 15 วัน นับตั้งแต่วันที่ประกาศ 3) จัดทำรายงานข้อมูลรายรับ-รายจ่าย งบประมาณรายจ่ายประจำปี 4) ในปีงบประมาณที่ผ่านมาไม่มีข้อทักท้วงเรื่องการตั้งงบประมาณรายจ่าย ประจำปีจากสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินหรือจากกรมส่งเสริมการปกครอง ท้องถิ่น หรือจากผู้ตรวจกรมส่งเสริมการ	5	5
6	อบต. จัดทำงบแสดงฐานะการเงินและรายงานการเงินต่างๆ ส่งให้สำนักงาน ตรวจเงินแผ่นดิน ภายใน.....วัน นับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ	5	1
คะแนนเต็ม = 30 คะแนนที่ได้ = 26		30	26

จากตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลละ
ทาย ในเรื่องการบริหารภารกิจเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน พบว่า คะแนนที่ได้จากการ
ประเมิน 6 ประเด็น คะแนนเต็ม 30 คะแนน องค์การบริหารส่วนตำบลละทาย ได้คะแนน 26คะแนน
โดยในเกณฑ์การประเมินลำดับที่ 6 อบต. จัดทำงบแสดงฐานะการเงินและรายงานการเงินต่างๆ ส่ง
ให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ภายใน.....วัน นับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ คะแนนเต็ม 5 คะแนน
องค์การบริหารส่วนตำบลละทาย ได้คะแนน 1 คะแนน เนื่องจากมีการจัดทำงบแสดงฐานะการเงิน
และรายงานการเงินต่างๆ ส่งให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินล่าช้า 90 วัน นับจากวันสิ้น
ปีงบประมาณ จากที่ต้องส่งภายใน 30 วัน นับจากวันสิ้นปีงบประมาณ โดยรวมเกณฑ์เฉลี่ยจัดอยู่ใน
เกณฑ์ดี โดยได้คะแนน 26 คะแนน จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 86.67 ซึ่งอยู่ใน
เกณฑ์ดี

1.2.2 การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานการบริหารงานเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อ ภารกิจของ อบต.

ตามเกณฑ์การประเมินที่ได้รวบรวมข้อมูลจากองค์การบริหารส่วนตำบลละทาย

สามารถแยกรายละเอียดในแต่ละเกณฑ์การประเมิน และผลคะแนนที่ได้ ดังนี้
 ตารางที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน การบริหารงานเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของ
 อบต.

ลำดับที่	เกณฑ์การประเมิน	ผลคะแนนที่ได้	
		คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
1	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น 1) มีการจัดประชุมประชาคม หรือส่งเสริมกระบวนการแผนชุมชนเพื่อรับ ฟังความคิดเห็นและข้อเสนอจากชุมชน/ หมู่บ้าน 2) มีการนำปัญหาความต้องการ/ ข้อเสนอแนะจากการประชุมประชาคม และแผนชุมชนมาวิเคราะห์และจัดลำดับความสำคัญ 3) มีโครงการ/ กิจกรรมจากการประชุมประชาคมและแผนชุมชนมาบรรจุ ไว้ในแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2552-2554) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ของ โครงการ/ กิจกรรมในแผนพัฒนาสามปี	5	5
2	อบต. ดำเนินการจัดทำข้อตกลงในการปฏิบัติราชการระหว่างส่วนราชการ กับผู้บริหารท้องถิ่น	5	5
3	อบต.มีโครงการซึ่งได้บูรณาการการปฏิบัติงานร่วมกับ หน่วยงานอื่นใน รอบปีที่ผ่านก็โครงการ (ยกเว้น โครงการที่หน่วยงานของรัฐจัดสรรให้ อบต. ดำเนินการ และ โครงการที่ อบต. อุดหนุนให้หน่วยงานอื่น โดย อบต. ไม่ได้มีส่วนร่วมในการดำเนินการ)	5	5
4	อบต. ส่งเสริมพัฒนาความรู้ ความสามารถ ให้แก่ข้าราชการหรือ พนักงานส่วนท้องถิ่น 1) อบต. จัดฝึกอบรมเอง หรือส่งบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรม และจัดทำ เอกสารสรุปผลการอบรม 2) จัดให้มีการถ่ายทอดหรือเวทีแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างบุคลากร 3) จัดทำเอกสารเผยแพร่ให้แก่บุคลากรเป็นประจำ 4) มีการตั้งงบประมาณสนับสนุนให้บุคลากรไปศึกษาต่อ	5	5
คะแนนเต็ม = 20 คะแนนที่ได้ = 20		20	20

จากตารางที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลละ-
 ทาย การบริหารงานเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของ อบต. พบว่า เกณฑ์เฉลี่ยของคะแนนอยู่ใน
 เกณฑ์ ดี ตามเกณฑ์การประเมินคะแนนเต็ม 20 คะแนน ผลคะแนนที่ได้ 20 คะแนน คิดเป็นร้อยละ

100 อยู่ในเกณฑ์ ดี แสดงว่า ผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลละทาย ในด้านการบริหารงานเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของ อบต. เป็นไปตามเกณฑ์การตรวจรับรองมาตรฐานการปฏิบัติราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกประการ

1.2.3 การวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน การบริหารภารกิจอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจ

ตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน การบริหารภารกิจอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจ

ลำดับที่	เกณฑ์การประเมิน	ผลคะแนนที่ได้	
		คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
1	การบริหารพัสดุ 1) จัดทำรายงานขออนุมัติจัดซื้อจัดจ้างต่อผู้มีอำนาจสั่งซื้อสั่งจ้าง 2) แต่งตั้งผู้แทนชุมชนหรือประชาคมเข้าร่วมเป็นกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง โดยวิธีสอบราคา ประกวดราคา และวิธีพิเศษ 3) มีการส่งประกาศและเอกสารการสอบราคา ประกวดราคา ไปเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่ระเบียบกำหนด 4) จัดทำป้ายประชาสัมพันธ์งานก่อสร้างในพื้นที่ 5) จัดทำสรุปผลการจัดซื้อจัดจ้างทุกเดือนเพื่อเป็นกรณีสำหรับการตรวจสอบของประชาชน กรรมการจัดซื้อจัดจ้าง โดยวิธีสอบราคา ประกวดราคาและวิธีพิเศษ 6) จัดทำทะเบียนคุมครุภัณฑ์	5	5
2	การจัดทำแผนปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้าง	5	3
คะแนนเต็ม = 10 คะแนนที่ได้ = 8		10	8

จากตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลละทาย ในเรื่องการบริหารภารกิจอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจ พบว่า ตามเกณฑ์การประเมินลำดับที่ 2 การจัดทำแผนปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้าง คะแนนเต็ม 5 คะแนน องค์การบริหารส่วนตำบลละทาย ได้คะแนน 3 คะแนน เนื่องจากการจัดทำแผนปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้าง องค์การบริหารส่วนตำบลละทาย ได้มีการจัดทำแผนการจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2535 แก้ไข

เพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 9) พ.ศ. 2553 แต่ไม่ได้ดำเนินการตามแผนดังกล่าว และองค์การบริหารส่วนตำบลละทาย จะดำเนินการด้านการจัดซื้อจัดจ้างให้เป็นไปตามแผนการจัดซื้อจัดจ้างที่กำหนดไว้เกณฑ์เฉลี่ยของคะแนน ตามเกณฑ์การประเมิน คะแนนเต็ม 10 คะแนน ผลคะแนนที่ได้ 8 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 80 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ ดี

1.2.4 การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานการลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน

ตารางที่ 4.11 ผลการวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน

ลำดับที่	เกณฑ์การประเมิน	ผลคะแนนที่ได้	
		คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
1	การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน 1) มีการมอบอำนาจการตัดสินใจ 2) มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศหรือโทรคมนาคม	5	5
2	อำนาจในการตัดสินใจ	5	5
3	อบต. มีการจัดทำแผนภูมิ ขั้นตอน และระยะเวลาการดำเนินการ รวมทั้งรายละเอียดอื่นๆ ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบ	5	5
คะแนนเต็ม = 15 คะแนนที่ได้ = 15		15	15

จากตารางที่ 4.11 ผลการวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน เรื่อง การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน พบว่า เกณฑ์การประเมิน มีข้อคำถาม 3 ข้อ คะแนนเต็ม 15 คะแนน จากผลการประเมิน องค์การบริหารส่วนตำบลละทาย ทำคะแนนได้ 15 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 100 อยู่ในเกณฑ์ ดี แสดงให้เห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลละทาย มีผลการดำเนินงานในด้านการลดขั้นตอนการปฏิบัติงานอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานตามเกณฑ์การตรวจรับรองมาตรฐานการปฏิบัติราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.2.5 การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานการอำนวยความสะดวกและการตอบสนองความต้องการของประชาชน

ตารางที่ 4.12 ผลการวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน การอำนวยความสะดวกและการตอบสนองความต้องการของประชาชน

ลำดับที่	เกณฑ์การประเมิน	ผลคะแนนที่ได้	
		คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
1	การกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จของงานบริการสาธารณะ	5	5
2	การจัดบริการเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน ณ สำนักงาน 1) จัดเก้าอี้รองรับบริการประชาชนอย่างเพียงพอ 2) มีป้ายบอกทาง/ แผนที่กำหนดผู้รับผิดชอบแต่ละขั้นตอนที่ชัดเจน 3) มีแบบคำร้องพร้อมตัวอย่างต่างๆ 4) มีจุดประชาสัมพันธ์และมีเจ้าหน้าที่ประจำ 5) มีบริการล่วงหน้า พักเที่ยง หรือวันหยุดราชการ 6) จัดให้มีช่องทางพิเศษสำหรับผู้พิการ คนชรา	5	5
3	กระบวนการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน การรับเรื่อง การรับเรื่องราวร้องทุกข์ ร้องเรียน รับข้อเสนอแนะ สอบถาม หรือเสนอความคิดเห็นจากประชาชน 1) จัดทำบัญชีรับเรื่องราวร้องทุกข์ ร้องเรียนฯ 2) ดำเนินการแก้ไขปัญหา หรือแจ้งผลความคืบหน้าให้ประชาชนทราบ ภายใน 15 วัน	5	5
คะแนนเต็ม = 15 คะแนนที่ได้ = 15		15	15

จากตารางที่ 4.12 ผลการวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน เรื่อง การอำนวยความสะดวกและการตอบสนองความต้องการของประชาชน พบว่า เกณฑ์เฉลี่ยของคะแนนอยู่ในเกณฑ์ ดี ตามเกณฑ์การประเมินมีข้อคำถาม 3 ข้อ คะแนนเต็ม 20 คะแนน ผลคะแนนที่ได้ 20 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 100 อยู่ในเกณฑ์ ดี แสดงว่า ผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลละทาย ในด้านการอำนวยความสะดวกและการตอบสนองความต้องการของประชาชน เป็นไปตามเกณฑ์การตรวจรับรองมาตรฐานการปฏิบัติราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกประการ

สรุปการวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน ด้านกระบวนการภายในองค์กร

สามารถแสดงผลการวิเคราะห์โดยรวมได้ ดังนี้

ตารางที่ 4.13 สรุปผลคะแนนที่ได้ตามหัวข้อการประเมิน

ลำดับ ที่	หัวข้อการประเมิน	ผลคะแนนการประเมิน		
		คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้	%
1	การบริหารภารกิจเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน	30	26	86.67
2	การบริหารงานเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของ อบต.	20	20	100.00
3	การบริหารภารกิจอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจ	10	8	80.00
4	การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน	15	15	100.00
5	การอำนวยความสะดวกและการตอบสนองความต้องการของประชาชน	15	15	100.00
		90	84	93.33
คะแนนเต็ม = 90 คะแนนที่ได้ = 84 เทียบค่าร้อยละ = 93.33				

จากตารางที่ 4.13 สามารถอธิบายรายละเอียดได้ดังนี้ การประเมินกระบวนการภายในองค์กร หัวข้อการประเมิน คะแนนเต็ม 90 คะแนน คะแนนที่ได้ 84คะแนน คิดเป็นค่าร้อยละ 93.33 แสดงให้เห็นว่า การปฏิบัติงานด้านกระบวนการภายในขององค์กรบริหารส่วนตำบลทยอยอยู่ในเกณฑ์ ดี แสดงถึง มีการดำเนินงานตรงตามวัตถุประสงค์ ถูกต้องตามมาตรฐานการปฏิบัติราชการ ส่งผลให้มีคุณภาพในให้บริการประชาชน สามารถแก้ไขปัญหาและการตอบสนองความต้องการของประชาชนได้เป็นอย่างดี เป็นแนวทางที่ดีในการพัฒนาท้องถิ่นให้มีความเจริญและสร้างประโยชน์สุขให้กับประชาชน พร้อมทั้งรักษากฎระเบียบของทางราชการ

1.3 การประเมินผลการดำเนินงานด้านประชาชนผู้รับบริการ

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ส่งแบบสอบถามให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในหมู่บ้านทั้ง 9 หมู่บ้าน ของตำบลทยอย อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 400 ฉบับ โดยได้รับกลับคืนมาทั้งสิ้น 369 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92.25

การรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ

- ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ข้อมูลวิเคราะห์ผลที่ได้จากแบบสอบถามความพึงพอใจของประชาชนเกี่ยวกับ

การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตะตอก ในกรอบแนวคิดด้านประชาชนผู้รับบริการ

1.3.1 การวิเคราะห์ผลข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.14 แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นตัวแทนของประชาชน ผู้มีสิทธิเลือกตั้งตำบลตะตอก อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ จำแนกตาม เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และประเภทของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (N=369)	คิดเป็นร้อยละ
เพศ		
ชาย	171	46.34
หญิง	198	53.66
รวม	369	100.00
อายุ		
18-20 ปี	30	8.13
21-30 ปี	62	16.80
31-40 ปี	80	21.68
41-50 ปี	88	23.85
51-60 ปี	66	17.89
61 ปีขึ้นไป	43	11.65
รวม	369	100.00
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	150	40.65
มัธยมต้นหรือเทียบเท่า	69	18.70
มัธยมปลายหรือเทียบเท่า	93	25.20
ปริญญาตรี	46	12.47
สูงกว่าปริญญาตรี	5	1.36
อื่นๆ	6	1.62
รวม	369	100.00

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (N=369)	คิดเป็นร้อยละ
อาชีพ		
เกษตรกรรวม	202	54.74
รับจ้างทั่วไป	66	17.89
ธุรกิจส่วนตัว	58	15.72
ข้าราชการ	20	5.42
อื่นๆ	23	6.23
รวม	369	100.00
ประเภทของผู้ตอบแบบสอบถาม		
ประชาชน หมู่ที่ 1	40	10.84
ประชาชน หมู่ที่ 2	51	13.82
ประชาชน หมู่ที่ 3	63	17.07
ประชาชน หมู่ที่ 4	32	8.67
ประชาชน หมู่ที่ 5	31	8.40
ประชาชน หมู่ที่ 6	28	7.59
ประชาชน หมู่ที่ 7	57	15.45
ประชาชน หมู่ที่ 8	27	7.32
ประชาชน หมู่ที่ 9	40	10.84
รวม	369	100.00

จากตารางที่ 4.14 พบว่า กลุ่มตัวอย่าง จำนวนทั้งสิ้น 369 คน แยกเป็น

เพศชาย 171 คน คิดเป็นร้อยละ 46.34

เพศหญิง 198 คน คิดเป็นร้อยละ 53.66

อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม 41-50 ปี เป็นผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุด จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 23.85

อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม 18-20 ปี เป็นผู้ตอบแบบสอบถามน้อยที่สุด จำนวน 30 คน คิดเป็น ร้อยละ 8.13

การศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามจบประถมศึกษามากที่สุด จำนวน 150 คน คิดเป็น ร้อยละ 40.65

การศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามจบสูงกว่าปริญญาตรีน้อยที่สุด จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 2.17

อาชีพเกษตรกรรมเป็นผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุด จำนวน 202 คน คิดเป็นร้อยละ 54.74

อาชีพข้าราชการเป็นผู้ตอบแบบสอบถามน้อยที่สุด จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 5.42
ผู้ตอบแบบสอบถามจากหมู่บ้านหมู่ที่ 3 มากที่สุด จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 17.07
ผู้ตอบแบบสอบถามจากหมู่บ้านหมู่ที่ 8 น้อยที่สุด จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 7.32

1.3.2 การวิเคราะห์ผลจากแบบสอบถามความพึงพอใจของประชาชนเกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลละทาย ในกรอบแนวคิดด้านประชาชนผู้รับบริการ รายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 4.15 ความพึงพอใจของประชาชนด้านการให้บริการ

ข้อ	ความพึงพอใจด้านการให้บริการ	ระดับของความคิดเห็น		การแปลค่า
		X	S.D.	
1	การให้บริการแก่ประชาชนเป็นไปอย่างรวดเร็วและเสร็จสิ้นตามระยะเวลาที่กำหนด	3.70	0.84	ดี
2	อบต. มีการให้บริการตามลำดับก่อน-หลัง เช่น มาก่อน ต้องได้รับการบริการก่อน	3.72	0.83	ดี
3	อบต. มีเครื่องมือ เครื่องใช้สำหรับให้บริการประชาชนที่สามารถใช้การได้อย่างรวดเร็วและทันสมัย	3.58	0.8	ดี
4	ประชาชนผู้รับบริการได้รับการตรงตามความต้องการ	3.60	0.79	ดี
5	อบต. มีความพร้อมด้านเอกสาร/แบบฟอร์มในการขอรับบริการ	3.73	0.72	ดี
ผลรวมเฉลี่ย		3.67	0.80	ดี

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ประชาชนในตำบลละทาย มีความพึงพอใจเกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลละทาย ด้านการให้บริการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ประชาชนในตำบลละทาย มีความพึงพอใจเกี่ยวกับการดำเนินงานของ อบต. ด้านการให้บริการ อยู่ในระดับดี มากที่สุด คือ ความพร้อมด้านเอกสาร/แบบฟอร์มในการขอรับบริการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73 และรองลงมาคือ การให้บริการตามลำดับก่อน-หลัง เช่น มาก่อนต้องได้รับบริการก่อน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72 และความคิดเห็นที่น้อยที่สุดคือ อบต. มีเครื่องมือ เครื่องใช้สำหรับให้บริการประชาชน ที่สามารถใช้งานได้อย่างรวดเร็วและทันสมัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58

ตารางที่ 4.16 ความพึงพอใจของประชาชนด้านการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรม

ข้อ	ความพึงพอใจด้านการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรม	ระดับของความคิดเห็น		การแปลค่า
		X	S.D.	
6	อบต. เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมเป็นกรรมการจัดซื้อจัดจ้างในนามตัวแทนชุมชน	3.48	0.86	ปานกลาง
7	อบต. จัดให้มีประชุมประชาคม เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น และนำปัญหาความต้องการหรือข้อเสนอแนะมาบรรจุไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น	3.66	0.75	ดี
8	อบต. นำความคิดเห็นของประชาชนมาประกอบการกำหนดแผนการพัฒนาของ อบต.	3.57	0.76	ดี
9	อบต. มีการประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้ประชาชนเข้าร่วมสังเกตการณ์ในการประชุมสภา อบต. ทุกครั้ง	3.50	0.77	ดี
10	อบต. เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำกับดูแล/ผลักดันให้ อบต. ดำเนินการตามแผนพัฒนาท้องถิ่น	3.42	0.79	ปานกลาง
ผลรวมเฉลี่ย		3.53	0.79	ดี

จากตารางที่ 4.16 พบว่า ประชาชนในตำบลละทาย มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลละทาย ด้านการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลละทาย โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.53

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ประชาชนในตำบลละทาย มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลละทาย ด้านการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรม อยู่ในระดับดี มากที่สุด คือ การที่ อบต. จัดให้มีประชุมประชาคม เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น และนำปัญหาความต้องการหรือข้อเสนอแนะมาบรรจุไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.66 รองลงมาคือ ความพึงพอใจที่ อบต. นำความคิดเห็นของประชาชนมาประกอบการกำหนดแผนการพัฒนาของ อบต. มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 การประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้ประชาชนเข้าร่วมสังเกตการณ์ในการประชุมสภา อบต. ทุกครั้ง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.50 และความพึงพอใจที่น้อยที่สุด คือ ความคิดเห็นในเรื่องการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำกับดูแล/ ผลักดันให้ อบต. ดำเนินการตามแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.42

ตารางที่ 4.17 ความพึงพอใจของประชาชนด้านสถานที่

ข้อ	ความพึงพอใจของประชาชนด้านสถานที่	ระดับของความคิดเห็น		การแปลค่า
		X	S.D.	
11	อบต. มีสถานที่สำหรับพักรอและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อบริการประชาชนอย่างเพียงพอและเหมาะสม	3.79	0.79	ดี
12	อบต. มีจุดประชาสัมพันธ์และเจ้าหน้าที่ประจำ เพื่อให้บริการแก่ประชาชน รวมทั้งมีบริการล่วงหน้า พักเที่ยง หรือวันหยุดราชการ	3.53	0.82	ดี
13	อบต. มีป้ายบอกทางและแผนผังกำหนดผู้รับผิดชอบแต่ละขั้นตอนที่ชัดเจน และติดประกาศ ณ อาคารสำนักงาน ให้ประชาชนมองเห็นชัดเจน	3.73	0.75	ดี
14	การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในสถานที่ให้บริการ เช่น สถานที่จอดรถ	3.62	0.80	ดี
15	ความสะอาดสวยงามของอาคารสถานที่	3.99	0.74	ดี
ผลรวมเฉลี่ย		3.73	0.78	ดี

จากตารางที่ 4.17 พบว่า ประชาชนในตำบลละทาย มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลละทาย ด้านสถานที่ โดยภาพรวม อยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ประชาชนในตำบลละทาย มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลละทาย ด้านสถานที่ อยู่ในระดับดี มากที่สุด คือ ความสะอาดสวยงามของอาคารสถานที่ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.99 รองลงมาคือ ความพอใจในการที่ อบต. มีสถานที่สำหรับพักผ่อนและสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อบริการประชาชนอย่างเพียงพอและเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.79 และความพึงพอใจ ที่น้อยที่สุด คือ อบต. มีจุดประชาสัมพันธ์และเจ้าหน้าที่ประจำ เพื่อให้บริการแก่ประชาชน รวมทั้งมีบริการล่วงหน้า พักเที่ยง หรือวันหยุดราชการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.53

ตารางที่ 4.18 ความพึงพอใจของประชาชนด้านบุคลากรและภาพรวมของ อบต.

ข้อ	ความพึงพอใจด้านบุคลากรและภาพรวมของ อบต.	ระดับของความคิดเห็น		การแปลค่า
		X	S.D.	
16	เจ้าหน้าที่พูดจาสุภาพ อธิบายดี แต่งกายสุภาพ การวางตัวเรียบร้อย	3.98	0.78	ดี
17	เจ้าหน้าที่ให้บริการด้วยความเต็มใจ รวดเร็ว และเอาใจ ใส่	3.77	0.69	ดี
18	เจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำ ตอบข้อซักถามได้อย่างชัดเจน ถูกต้องน่าเชื่อถือ	3.76	0.73	ดี
19	เจ้าหน้าที่มีเพียงพอสำหรับให้บริการประชาชน	3.87	0.71	ดี
20	ท่านพึงพอใจในภาพรวมของการดำเนินงานของ อบต. ในระดับใด	3.71	0.87	ดี
ผลรวมเฉลี่ย		3.82	0.96	ดี

จากตารางที่ 4.18 พบว่า ประชาชนในตำบลละทาย มีความพึงพอใจในการดำเนินงานของ อบต. ความพึงพอใจต่อบุคลากร และภาพรวมของ อบต. อยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.82

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ประชาชนในตำบลละทาย มีความพึงพอใจในการดำเนินงานของ อบต. อยู่ในระดับดี มากที่สุด คือ เจ้าหน้าที่พูดจาสุภาพ อธิบายดี แต่งกายสุภาพ การวางตัวเรียบร้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 รองลงมาคือ ความพึงพอใจในการมีเจ้าหน้าที่มีเพียงพอสำหรับ

ให้บริการประชาชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 และความพึงพอใจที่น้อยที่สุด คือ ความพึงพอใจในภาพรวมของการดำเนินงานของ อบต. มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.71

ตารางที่ 4.19 สรุปความพึงพอใจของประชาชนทั้ง 4 ด้าน

ข้อ	ความพึงพอใจ	ระดับของความคิดเห็น		การแปลค่า
		X	S.D.	
1	ด้านการให้บริการ	3.67	0.80	ดี
2	ด้านการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรม	3.53	0.79	ดี
3	ด้านสถานที่	3.73	0.78	ดี
4	ด้านบุคลากรและภาพรวมของ อบต.	3.82	0.96	ดี
	ผลรวมเฉลี่ย	3.69	0.83	ดี

จากตารางที่ 4.19 สามารถอธิบายรายละเอียดได้ดังนี้ การประเมินผลการดำเนินงานด้านประชาชนผู้รับบริการ พบว่า ประชาชนในตำบลละทาย มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลละทาย ทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.69

เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน ประชาชนในตำบลละทาย มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลละทาย ด้านบุคลากรและภาพรวมของ อบต. มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.82 แสดงให้เห็นว่า ประชาชนตำบลละทาย พึงพอใจต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลละทาย โดยภาพรวม อยู่ในเกณฑ์ ดี และบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลละทาย พุดจาสุภาพ อธิษาศัยดี แต่งกายสุภาพ พร้อมให้บริการด้วยความเต็มใจและรวดเร็ว รวมทั้งสามารถให้คำแนะนำ ตอบข้อซักถามได้อย่างชัดเจน ถูกต้องน่าเชื่อถือ ทำให้ประชาชนในตำบลละทายมีความพึงพอใจต่อบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลละทาย อยู่ในเกณฑ์ ดี ความพึงพอใจที่น้อยที่สุด คือ ด้านการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรม โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.53 เนื่องจาก องค์การบริหารส่วนตำบลละทาย ยังเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำกับดูแล/ ผลักดันให้ อบต. ดำเนินการตามแผนพัฒนาท้องถิ่นน้อยเกินไป

1.4 การประเมินผลการดำเนินงานด้านการเรียนรู้และการพัฒนาองค์การ

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินผลการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วน

ตำบลละทาย อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ โดยมีหัวข้อการประเมินที่สำคัญดังนี้

- (1) การประกาศใช้แผนอัตรากำลัง 3 ปี
- (2) การจัดทำทะเบียนประวัติ
- (3) การเลื่อนขั้นเงินเดือน
- (4) การดำเนินการตามแผนการพัฒนากุศลกร
- (5) การพัฒนากุศลกร
- (6) การฝึกอบรม
- (7) การดำเนินกิจกรรมด้านมาตรฐานคุณธรรมจริยธรรม
- (8) การสร้างส่วนราชการเป็นองค์กรเรียนรู้

ตารางที่ 4.20 แสดงผลการประเมินการปฏิบัติงานของ องค์กรบริหารส่วนตำบลละทาย ด้านการ เรียนรู้และการพัฒนาองค์กร

ลำดับที่	เกณฑ์การประเมิน	ผลคะแนน	
		คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
1	การประกาศใช้แผนอัตรากำลัง 3 ปี	5	5
2	การจัดทำทะเบียนประวัติข้อมูลข้าราชการ พนักงานจ้าง และลูกจ้าง	5	5
3	การประเมินประสิทธิภาพประสิทธิผลการปฏิบัติงานของ บุคลากรประกอบการเลื่อนขั้นเงินเดือน	5	5
4	การดำเนินการตามแผนพัฒนากุศลกร	5	3
5	การพัฒนากุศลกรทุกสายงานของ อบต.	5	5
6	การประเมินผลการฝึกอบรม	5	5
7	การดำเนินกิจกรรมด้านมาตรฐานคุณธรรมจริยธรรม	5	3
8	การสร้างส่วนราชการเป็นองค์กรเรียนรู้	5	3
คะแนนเต็ม = 40 คะแนน คะแนนที่ได้ = 34 คะแนน		40	34

จากตารางที่ 4.20 สามารถอธิบายได้ดังนี้

ในการประเมินผลการดำเนินงานด้านการเรียนรู้และการพัฒนาองค์กร องค์กรบริหารส่วนตำบลละทายได้มีการประกาศใช้แผนอัตรากำลัง 3 ปี ภายใน 1 ตุลาคม และไม่มีกรขอ

ปรับปรุงแผนอัตรากำลังภายในรอบปี ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ ดี แสดงให้เห็นว่า การวางแผนด้านอัตรากำลังมีการคำนึงถึงปริมาณงานที่จะเพิ่มขึ้นให้สอดคล้องกับปริมาณกำลังคนได้อย่างเหมาะสมตลอดปีงบประมาณ

การจัดทำทะเบียนประวัติ ข้าราชการ พนักงานจ้าง ลูกจ้าง มีความถูกต้องเป็นปัจจุบัน และมีข้อมูลในระบบคอมพิวเตอร์ ที่สามารถประมวลผลได้ อยู่ในเกณฑ์ ดี

โดยองค์การบริหารส่วนตำบลละทาย มีการบันทึกข้อมูลการเลื่อนขึ้นเงินเดือนของข้าราชการ พนักงานจ้าง และลูกจ้าง เป็นปัจจุบัน ทั้งในแฟ้มประวัติและบันทึกในระบบคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรม Excel

การเลื่อนขึ้นเงินเดือน อยู่ในเกณฑ์ ดี ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลละทาย มีการประเมินเลื่อนขึ้นเงินเดือนในรูปแบบของคณะกรรมการ ที่มีการประชุมและประเมินโดยคำนึงถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงานของบุคลากรเป็นหลัก พร้อมทั้งมีการแจ้งผลการประเมินให้ผู้ถูกประเมินทราบ

การดำเนินการตามแผนพัฒนาบุคลากร องค์การบริหารส่วนตำบลละทาย อยู่ในเกณฑ์ พอใช้ โดยได้มีการแต่งตั้งคณะทำงานในการจัดทำแผนพัฒนา และมีการประชุมคณะทำงาน เพื่อกำหนดแผนในการพัฒนาบุคลากรและแนวทางปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนดังกล่าว แต่องค์การบริหารส่วนตำบลละทาย ไม่ได้กำหนดตัวชี้วัดเพื่อนำมาใช้ในการติดตามประเมินผลการปฏิบัติตามแผนพัฒนาบุคลากร จึงต้องมีการปรับปรุงในส่วนที่บกพร่องต่อไป

องค์การบริหารส่วนตำบลละทาย มีการส่งเสริมให้บุคลากรทุกสายงาน ได้รับการฝึกอบรมความรู้ ทั้งในหลักสูตรที่ อบต.จัดฝึกอบรมเอง และการจัดส่งบุคลากร ไปฝึกอบรมตามที่องค์กรอื่นเป็นผู้จัด มีจำนวนเกินกว่าร้อยละ 90 ซึ่งถือว่าอยู่ในเกณฑ์ ดี รวมทั้งมีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานทั้งก่อนและหลังเสร็จสิ้นการฝึกอบรม เพื่อให้ทราบถึงระดับความรู้และพัฒนาการของบุคลากรผู้เข้ารับการฝึกอบรม

การจัดทำมาตรฐานคุณธรรมจริยธรรมขององค์กร ได้มีการแต่งตั้งคณะทำงาน เพื่อยกร่างมาตรฐานคุณธรรมจริยธรรม โดยประชุมข้าราชการ พนักงานจ้าง และลูกจ้าง เพื่อวางมาตรฐานระบบคุณธรรมจริยธรรม และจัดพิมพ์เผยแพร่ให้ข้าราชการ พนักงานจ้าง และลูกจ้างทราบโดยทั่วกัน พร้อมทั้งมีการจัดโครงการในการเสริมสร้างมาตรฐานคุณธรรมจริยธรรม และมีการติดตามประเมินผลเพื่อปรับปรุงแก้ไขมาตรฐานคุณธรรมจริยธรรมและข้อเสนอแนะ แล้วรายงานให้ผู้บริหารท้องถิ่นทราบ โดยอยู่ในเกณฑ์ พอใช้ ซึ่งยังขาดการนำผลการสรุปผลไปดำเนินการจัดทำมาตรฐานคุณธรรมจริยธรรมขึ้นมาใหม่

การสร้างส่วนราชการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ มีการส่งเสริมการเรียนรู้ทั้งในระบบ คือ มีการตั้งงบประมาณสำหรับเป็นทุนการศึกษาให้แก่ข้าราชการ พนักงานจ้าง และลูกจ้าง และการเรียนรู้นอกระบบ คือ การศึกษาดูงานนอกสถานที่ การส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรได้เข้าร่วมฝึกอบรมตามหลักสูตรต่างๆ มีการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของข้าราชการและพนักงานภายในหน่วยงาน เช่น จัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน จัดให้มีการประชุมเพื่อถ่ายทอดความรู้ และสรุปข้อมูลข่าวสารใหม่ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน มีการจัดทำโครงการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สร้างความผูกพันในองค์กร และสร้างแรงจูงใจให้ข้าราชการทำงานได้ตามระเบียบด้วย

2. ปัญหาของการดำเนินงาน

ปัญหาการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลละทาย อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ ผู้ศึกษาได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ จำนวน 34 ฉบับ เพื่อสอบถามปัญหาการดำเนินงานในประเด็นที่สำคัญ 4 ด้าน คือ ด้านการเงิน ด้านกระบวนการภายในองค์กร ด้านประชาชนผู้รับบริการ และด้านการเรียนรู้และการพัฒนาองค์กร โดยส่งแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เพื่อสอบถามทัศนคติของคณะผู้บริหารและพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลละทาย เกี่ยวกับสถานการณ์ที่ศึกษา โดยผู้ศึกษาวิจัยอาศัยวิธีการสนทนาซักถามผู้ให้สัมภาษณ์แบบเผชิญหน้ากัน (face-of-face) เป็นรายบุคคล (ไตรรัตน์ โภคพลากรณ์ 2548: 159-160) ซึ่งผู้ศึกษาวิจัยได้บอกวัตถุประสงค์และขอบเขตของการสัมภาษณ์ และการนำไปใช้ประโยชน์ เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้ให้สัมภาษณ์ และคำอธิบายรายละเอียดของแบบสัมภาษณ์ให้บุคคล ดังต่อไปนี้ คณะผู้บริหาร อบต.ละทาย จำนวน 4 ฉบับ สำนักงานปลัด อบต.ละทาย จำนวน 12 ฉบับ ส่วนการคลัง จำนวน 5 ฉบับ ส่วนโยธา จำนวน 2 ฉบับ และส่วนการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จำนวน 11 ฉบับ รวมทั้งสิ้น 34 ฉบับ ปรากฏว่าได้รับแบบสัมภาษณ์กลับมา 25 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 73.53 จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์พอสรุปความสำคัญของปัญหาการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลละทาย และข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา ดังนี้

ปัญหาของการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลละทาย อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ สรุปสาระสำคัญของปัญหาได้ดังนี้

2.1 ปัญหาของการดำเนินงาน ด้านการเงิน

ผู้ศึกษาวิจัย ประมวลผลจากแบบสัมภาษณ์คณะผู้บริหารและพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลละทาย อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ พอสรุปได้ดังนี้

2.1.1 งบประมาณมีจำนวนจำกัดไม่เพียงพอกับภารกิจที่องค์กรบริหารส่วนตำบลหลายที่ต้องดำเนินการ ทำให้ไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างเพียงพอ

2.1.2 ขาดการวางแผนในการใช้จ่ายงบประมาณตามข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี เนื่องจากจำนวนการโอนแก้ไขเปลี่ยนแปลงงบประมาณรายจ่ายเกิดขึ้นหลายครั้ง

2.1.3 ขีดความสามารถในการจัดเก็บภาษีขององค์กรบริหารส่วนตำบลหลาย ยังไม่สามารถจัดเก็บให้มียอดสูงเพิ่มขึ้น เนื่องจากขาดความพร้อมด้านบุคลากร และสภาพทางสังคมขององค์กรบริหารส่วนตำบลหลาย เป็นสังคมเกษตรกร ทำให้ความเจริญทางเศรษฐกิจเติบโตช้า

2.1.4 การเบิกจ่ายงบประมาณมีความล่าช้าและระบบการเงินและบัญชีขาดความคล่องตัวไม่เป็นปัจจุบัน บุคลากรสังกัดส่วนการคลังมีจำนวนไม่เพียงพอเมื่อเทียบกับปริมาณงานที่อยู่ในความรับผิดชอบ

2.2 ปัญหาของการดำเนินงานด้านกระบวนการภายในองค์กร

องค์กรบริหารส่วนตำบลหลาย อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ มีปัญหาด้านกระบวนการภายในที่สำคัญ ดังนี้

2.2.1 ผู้บริหารทั้งฝ่ายการเมืองและฝ่ายประจำมีการคานอำนาจซึ่งกันและกัน การสั่งการเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของพนักงานฝ่ายปฏิบัติไม่มีความชัดเจนและเด็ดขาด ก่อให้เกิดความสับสนในการปฏิบัติงาน

2.2.2 ผู้บริหารทั้งฝ่ายการเมืองและฝ่ายประจำขาดความเป็นธรรมและมีอคติกับพนักงานฝ่ายปฏิบัติ ทำให้เกิดการแบ่งพรรคแบ่งพวกขึ้นภายในองค์กร รวมทั้งมีการเลือกปฏิบัติต่อตัวบุคคลในลักษณะสองมาตรฐาน

2.2.3 ทิศนคติระหว่างผู้บริหารฝ่ายการเมืองและพนักงานเป็นไปในทางลบ เมื่อมีการสั่งการให้ไปปฏิบัติงาน จะเกิดการต่อต้านและไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง ทำให้การดำเนินงานมีความล่าช้าและขาดความกระตือรือร้นในการทำงาน

2.2.4 ปัญหาการขาดความสามัคคีของพนักงานในการร่วมมือกันทำงาน ไม่มีการประสานงานและขาดความจริงใจในการทำงานร่วมกัน ทำให้ผลการปฏิบัติงานออกมาอย่างไม่มีประสิทธิภาพ

2.3 ปัญหาของการดำเนินงานด้านประชาชนผู้รับบริการ

องค์การบริหารส่วนตำบลละทาย อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ มีปัญหาด้านประชาชนผู้รับบริการ พอสรุปได้ดังนี้

2.3.1 ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากประชาชนมีความคลาดเคลื่อน ส่งผลให้การดำเนินการด้านการให้บริการประชาชนมีความล่าช้าและไม่ตรงตามความต้องการที่แท้จริงของประชาชน

2.3.2 การให้บริการประชาชนในด้านไฟฟ้าและน้ำประปา ยังมีพนักงานไม่เพียงพอในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน

2.3.3 ประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนของการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลละทาย ทำให้การติดต่อประสานงานเกิดความติดขัดในบางขั้นตอนและเกิดความล่าช้าขึ้นได้

2.3.4 ประชาชนผู้รับบริการมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อองค์การบริหารส่วนตำบลละทายและตัวพนักงาน ทำให้ขาดความเชื่อถือและขาดความศรัทธา

2.4 ปัญหาการดำเนินงาน ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาองค์กร

องค์การบริหารส่วนตำบลละทาย อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ มีปัญหาด้านการเรียนรู้และการพัฒนาองค์กร พอสรุปได้ดังนี้

2.4.1 งบประมาณสำหรับส่งเสริมสนับสนุนให้พนักงานทุกคนเข้ารับการฝึกอบรม เพื่อเพิ่มความรู้และทักษะในสายงานที่ปฏิบัติ ยังมีจำนวนจำกัด

2.4.2 การส่งพนักงานเข้ารับการฝึกอบรม เป็นไปอย่างไม่เป็นธรรมชาติ พนักงานที่มีโอกาสได้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นบุคคลเพียงไม่กี่คนและเป็นคนเดิมซ้ำๆ โดยไม่มีการเปิดโอกาสให้พนักงานคนอื่นได้เข้ารับการฝึกอบรม

3. ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาของการดำเนินงาน

จากการรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัย ผู้ศึกษาได้รวบรวมข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาของการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลละทาย อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ ไว้ทั้ง 4 ด้าน ดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะ ด้านการเงิน

3.1.1 องค์การบริหารส่วนตำบลละทาย ควรจัดให้มีเวทีในการอธิบายให้ประชาชนได้รับทราบถึงข้อจำกัดของงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด ในการจัดทำงบประมาณรายจ่าย

ประจำปีต้องพิจารณาอย่างรอบคอบว่าโครงการที่จะดำเนินงานนั้นมีผลกระทบต่อประชาชนมากน้อยเพียงใด โดยต้องคำนึงถึงประโยชน์และสามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนที่แท้จริงของประชาชน

3.1.2 เจ้าหน้าที่งบประมาณ ควรมีการวางแผนล่วงหน้าในการใช้จ่ายงบประมาณ ระวังการใช้จ่าย และมีการควบคุมดูแลการใช้จ่ายงบประมาณที่ต้องคำนึงถึงการใช้จ่ายงบประมาณที่ประหยัดและคุ้มค่าที่สุด

3.1.3 องค์การบริหารส่วนตำบลละทาย อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ ควรเพิ่มบุคลากรในการจัดเก็บภาษี และเพิ่มการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจให้ประชาชนได้ตระหนักถึงความสำคัญของการชำระภาษี เพื่อเพิ่มงบประมาณในการนำมาดำเนินการพัฒนาท้องถิ่น

3.1.4 องค์การบริหารส่วนตำบลละทาย อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ ควรมีการปรับลดขั้นตอนและระยะเวลาในการดำเนินงานให้มีความรวดเร็วและคล่องตัวมากยิ่งขึ้น และมีการจัดแบ่งงานที่ชัดเจนสอดคล้องเหมาะสมกับจำนวนพนักงาน

3.2 ข้อเสนอแนะ ด้านกระบวนการภายในองค์กร

3.2.1 ผู้บริหารทั้งฝ่ายการเมืองและฝ่ายประจำควรสร้างทัศนคติที่ดีต่อกัน โดยการให้ความเคารพและรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน รวมทั้งมีการประชุมปรึกษาหารือและวางแผนร่วมกันในการดำเนินงาน เพื่อให้มีความเป็นเอกภาพในการสั่งการ

3.2.2 ผู้บริหารทั้งฝ่ายการเมืองและฝ่ายประจำ ควรยึดถือความเป็นผู้นำวางใจเป็นกลางและไม่มียึดติดต่อพนักงาน ไม่เลือกที่รักมักที่ชัง รวมทั้งทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีในการสร้างความปรองดองให้เกิดขึ้นภายในองค์กร

3.2.3 ผู้บริหารฝ่ายการเมืองและพนักงานควรปรับทัศนคติให้มีความเข้าใจกันมากขึ้นในการทำงาน เปิดใจรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เพื่อให้ทราบถึงสาเหตุและปัญหาที่แท้จริง มีการเสริมสร้างแรงจูงใจในการทำงาน เช่น การสร้างบรรยากาศในการทำงานให้มีความเป็นกันเอง การเบิกจ่ายเงินค่าทำงานล่วงเวลาให้ในการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการ เป็นต้น

3.2.4 องค์การบริหารส่วนตำบลละทาย ควรจัดกิจกรรมที่เป็นการสร้างความสามัคคีในหมู่คณะ เพื่อเป็นการละลายพฤติกรรมและให้พนักงานได้มีโอกาสเปิดใจพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อนำไปสู่ทางออกร่วมกันในการสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้น

3.3 ข้อเสนอแนะ ด้านประชาชนผู้รับบริการ

3.3.1 องค์การบริหารส่วนตำบลละทาย ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ไม่เร่งรัดมากจนเกินไป การให้ข้อมูลสามารถกระทำได้ง่ายไม่ยุ่งยากซับซ้อนหลายขั้นตอน รวมทั้งเมื่อได้รับข้อมูลที่แท้จริงแล้วไม่ควรเปิดเผยชื่อผู้ให้ข้อมูลนั้น

3.3.2 องค์การบริหารส่วนตำบลละทาย ควรจัดหาพนักงานด้านไฟฟ้าและประปาให้มีมากเพียงพอต่อการแก้ไขปัญหาของประชาชน และพนักงานต้องมีความรู้ความชำนาญในด้านไฟฟ้าและประปาโดยเฉพาะ

3.3.3 องค์การบริหารส่วนตำบลละทาย ควรมีกิจกรรมในการประชาสัมพันธ์ในเชิงรุก โดยเข้าถึงชุมชนอย่างใกล้ชิด เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและอธิบายขั้นตอนการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลละทายอย่างละเอียด และจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง เช่น กิจกรรมประชาสัมพันธ์หมู่บ้านละ 1 ครั้ง/เดือน

3.3.4 องค์การบริหารส่วนตำบลละทาย ควรสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชน โดยนายกองค์การบริหารส่วนตำบลต้องรักษาคำพูด เมื่อพูดหรือสัญญากับประชาชนไว้แล้วต้องปฏิบัติให้ได้ตามที่ได้พูดหรือสัญญาไว้ รวมทั้งการดำเนินงานด้านการแก้ไขปัญหาของประชาชน ต้องมีความรวดเร็วและตรงตามระยะเวลาที่ได้ให้สัญญาไว้กับประชาชน มีการดำเนินงานที่ซื่อสัตย์โปร่งใส เมื่อประชาชนเกิดข้อสงสัยเกี่ยวกับการปฏิบัติงานต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถเข้าตรวจสอบได้และต้องไม่มีการบิดเบือนข้อเท็จจริงของข้อมูล

3.4 ข้อเสนอแนะ ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาองค์การ

3.4.1 นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ควรจัดสรรงบประมาณสำหรับส่งเสริมสนับสนุนให้พนักงานทุกคนได้เข้ารับการฝึกอบรมอย่างน้อยคนละ 2 ครั้งต่อปี เพื่อเพิ่มความรู้และทักษะในสายงานที่ปฏิบัติ รวมทั้งการจัดสรรงบประมาณสำหรับเป็นทุนการศึกษาของพนักงานและเปิดโอกาสให้พนักงานทุกคนได้มีสิทธิ์ในการขอรับทุนการศึกษา

3.4.2 พนักงานผู้รับผิดชอบด้านบุคลากรควรจัดทำแผนการเข้าฝึกอบรมของพนักงานทุกคนเป็นรายบุคคล แล้วจัดส่งแผนการเข้าฝึกอบรมให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลอนุมัติ โดยไม่มีการแทรกแซงจากบุคคลอื่น รวมทั้งมีการดำเนินการตามแผนการเข้าฝึกอบรมอย่างเคร่งครัด

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ปัจจุบันแนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจลงสู่ชุมชนท้องถิ่นในระดับตำบล ได้รับความสนใจเป็นอย่างมาก โดยที่รัฐบาลให้อำนาจการบริหารจัดการแก่หน่วยงานปกครองท้องถิ่นให้มีบทบาทในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นด้วยตนเอง ซึ่งแนวคิดนี้ได้กลายเป็นกระแสนิยมไปทั่วโลก สำหรับประเทศไทยในสมัยนายกรัฐมนตรีนายชวน หลีกภัย ได้กำหนดนโยบายการกระจายอำนาจการปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการปรับปรุงฐานะของสภาตำบล เดิมให้มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีการจัดระเบียบการบริหาร การพัฒนาให้มีประสิทธิภาพ ให้เกิดความคล่องตัวมากยิ่งขึ้น และต่อมาได้ผ่านกฎหมายที่เป็นกฎหมายท้องถิ่นโดยเฉพาะ ได้แก่ พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ในปี พ.ศ. 2537 ซึ่งถือเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญของวงการปกครองส่วนท้องถิ่นไทย

องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ถือเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอีกรูปแบบหนึ่งที่มีพัฒนาการมาจากสภาตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และมีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม ในปีพ.ศ. 2538, พ.ศ.2542, พ.ศ.2546 และพ.ศ.2552 เพื่อให้มีความเหมาะสมกับสภาวะในปัจจุบัน อบต. มีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบล ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม รวมทั้งจัดระบบบริการสาธารณะต่างๆ ให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น และให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองโดยตรง ตามหลักการปกครองตนเองและสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น

1.สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1.1.1 เพื่อประเมินผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลละทาย อำเภอ กันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ ในด้านการเงิน ด้านกระบวนการภายใน ด้านประชาชนผู้รับบริการ และด้านการเรียนรู้และการพัฒนา

1.1.2. เพื่อศึกษาปัญหาในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลละทาย

อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ

1.1.3. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลทวาย อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ และการวิจัยเชิงเชิงปริมาณ ประชากร คือ จำนวนคณะผู้บริหารและพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลทวาย และประชาชนเป้าหมายทั้งหมดที่ศึกษา จำนวน 4,737 คน ดังนี้ คณะผู้บริหารและพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลทวาย ได้แก่ นายกองค้การบริหารส่วนตำบลทวาย, รองนายกองค้การบริหารส่วนตำบลทวาย และเลขานุการนายกองค้การบริหารส่วนตำบลทวาย จำนวน 4 คน พนักงานส่วนตำบล, ลูกจ้างประจำ และพนักงานจ้าง จำนวน 30 คน รวมเป็น 34 คน และประชาชน ที่เป็นตัวแทนของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งของทั้ง 9 หมู่บ้าน จำนวน 4,703 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ จำนวนคณะผู้บริหารและพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลทวาย และประชาชนที่เป็นตัวแทนของประชากร จำนวน 403 คน ดังนี้ คณะผู้บริหารและพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลทวาย ได้แก่ นายกองค้การบริหารส่วนตำบลทวาย, รองนายกองค้การบริหารส่วนตำบลทวาย และเลขานุการนายกองค้การบริหารส่วนตำบลทวาย จำนวน 4 คน พนักงานส่วนตำบล, ลูกจ้างประจำ และพนักงานจ้าง จำนวน 30 คน รวมเป็น 34 คน และประชาชน ที่เป็นตัวแทนของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งของทั้ง 9 หมู่บ้าน จำนวน 369 คน ได้มาจากการคำนวณโดยใช้สูตรของ Taro Yamane

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถามเพื่อสอบถามความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลทวาย ด้านประชาชนผู้รับบริการ โดยผู้ศึกษาวิจัยได้ส่งแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้มีประสบการณ์เกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา ภาษาและโครงสร้าง ได้นำผลการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ ไปคำนวณค่าดัชนี ความสอดคล้อง IOC (Index of Item objective Congruence) ผลที่ได้จากการคำนวณมีค่าเท่ากับ 0.87รวมทั้ง นำแบบสอบถามมาทดสอบค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลอื่น ที่ไม่ได้เป็นกลุ่มประชากรที่ศึกษาจำนวน 30 ตัวอย่าง แล้วนำมาตรวจสอบความเชื่อมั่นในการวัด โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alphas coefficient) ซึ่งเป็นผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยโปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.79 แบบสัมภาษณ์คณะผู้บริหารและพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลทวาย เพื่อรับทราบถึงปัญหาของการปฏิบัติหน้าที่ตลอดจนแนวทางการแก้ไขปัญหา โดยผู้ศึกษาวิจัยอาศัยวิธีการสนทนาซักถามผู้ให้สัมภาษณ์

แบบเผชิญหน้ากัน (face-of-face) เป็นรายบุคคล (ไตรรัตน์ โภคพลากรณ์ 2548: 159-160) ซึ่งผู้ศึกษาวิจัยได้บอกวัตถุประสงค์และขอบเขตของการสัมภาษณ์ และการนำไปใช้ประโยชน์ เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้ให้สัมภาษณ์ และแบบประเมินการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลละทาย เพื่อรวบรวมข้อมูล ด้านกระบวนการภายในและการเรียนรู้และการพัฒนาองค์การ ตลอดจนการศึกษารวบรวมข้อมูลจากเอกสารขององค์การบริหารส่วนตำบลละทาย

1.3 สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาวิจัย การประเมินผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลละทาย อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัยได้สามารถสรุปผลที่ได้จากการศึกษา ดังนี้

1.3.1 สรุปการประเมินผลด้านการเงิน

จากการแสดงบัญชี งบสถานะทางการเงิน และงบรายรับ-รายจ่าย ขององค์การบริหารส่วนตำบลละทาย อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ การดำเนินงาน 3 ปี ต่อเนื่อง การบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลละทาย ในปี 2552 มียอดรายจ่ายสูงกว่ารายรับ อันเนื่องมาจากสภาพองค์การบริหารส่วนตำบลละทาย มีมติอนุมัติให้จ่ายขาดเงินสะสม เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชน ในปี 2553-2554 มียอดรายรับสูงกว่ารายจ่าย เช่น ความสามารถในการจัดเก็บรายได้ ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้นทุกปี แต่รายได้ที่ดำเนินการจัดเก็บเอง ยังไม่เพียงพอต่อการดำเนินงานเพื่อพัฒนาท้องถิ่นของตนให้เป็นที่ไปตามแผนปฏิบัติการในแต่ละปี จึงต้องอาศัยรายได้ที่รัฐบาลจัดเก็บแล้วจัดสรรให้องค์การบริหารส่วนตำบลละทาย และเงินอุดหนุนจากรัฐบาล เป็นรายได้หลักในการนำมาดำเนินการพัฒนาตามยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ได้กำหนดไว้ เพื่อแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น

1.3.2 สรุปการประเมินผลด้านกระบวนการภายในองค์การ

ในการประเมินการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลละทาย ในด้านกระบวนการภายใน ได้กำหนดหัวข้อการประเมินที่สำคัญ ตามแนวทางการตรวจสอบมาตรฐานการปฏิบัติราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งสร้างเกณฑ์การให้คะแนนโดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ซึ่งผลการประเมินแสดงให้เห็นทราบว่า

ในหัวข้อการประเมิน การบริหารภารกิจเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน เกณฑ์การประเมินคะแนนเต็ม 30 คะแนน อบต.ละทาย ได้รับคะแนนจากเกณฑ์การประเมิน 26 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 86.67 อยู่ในเกณฑ์ดี

การประเมินผลการปฏิบัติงาน ด้านการดำเนินงานการบริหารงานเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของ อบต. เกณฑ์การประเมินคะแนนเต็ม 20 คะแนน อบต.ละทาย ได้คะแนน

จากเกณฑ์การประเมิน 20 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 100 อยู่ในเกณฑ์ ดี

ในหัวข้อการประเมิน เรื่องการบริหารภารกิจอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจ เรื่องการลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน เรื่องการอำนวยความสะดวกและการตอบสนองความต้องการของประชาชน องค์การบริหารส่วนตำบลละทาย อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ ได้คะแนนอยู่ในระดับดี

สรุปผลลัพธ์ทั้งหมดของหัวข้อการประเมินใน 5 ประเด็น คะแนนเต็ม 90 คะแนน คะแนนที่ได้ตามเกณฑ์การประเมินได้คะแนนทั้งสิ้น 84 คะแนน เมื่อเทียบเป็นค่าร้อยละได้เท่ากับ 93.33 อยู่ในระดับดี

1.3.3 สรุปการประเมินผลด้านประชาชนผู้รับบริการ

จากการรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยผู้ศึกษาได้ส่งแบบสอบถามให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในหมู่บ้านทั้ง 9 หมู่บ้าน ของตำบลละทาย อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ ประมาณ 400 ฉบับ และได้รับกลับคืนมาทั้งสิ้น 369 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92.25 ซึ่งใช้สอบถามถึงความพึงพอใจที่ประชาชนเกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลละทาย รวมทั้งความพึงพอใจต่อการให้บริการ ความพึงพอใจต่อการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรม ความพึงพอใจต่อสถานที่ ความพึงพอใจต่อบุคลากรและภาพรวมของ อบต.ละทาย ซึ่งได้รับเกณฑ์คะแนนอยู่ในระดับ ดี โดยแยกรายละเอียดได้ดังนี้

ตารางที่ 5.1 สรุปการประเมินผลด้านประชาชนผู้รับบริการ

ข้อ	ความพึงพอใจ	ระดับของความคิดเห็น		การแปลค่า
		X	S.D.	
1	ด้านการให้บริการ	3.67	0.80	ดี
2	ด้านการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรม	3.53	0.79	ดี
3	ด้านสถานที่	3.73	0.78	ดี
4	ด้านบุคลากรและภาพรวมของ อบต.	3.82	0.96	ดี
ผลรวมเฉลี่ย		3.69	0.83	ดี

1.3.4 สรุปการประเมินผลด้านการเรียนรู้และการพัฒนาองค์กร

จากผลการประเมินการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลละทาย อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ เกณฑ์การประเมิน เรื่อง การประกาศใช้แผนอัตรากำลัง 3 ปี การจัดทำทะเบียนประวัติ การเลื่อนขั้นเงินเดือน การดำเนินการตามแผนการพัฒนาบุคลากร การพัฒนาบุคลากร การฝึกอบรม การดำเนินกิจกรรมด้านมาตรฐานคุณธรรมจริยธรรม การสร้างส่วนราชการเป็นองค์กรเรียนรู้ รวมคะแนนเต็ม 40 คะแนน คะแนนที่ได้ตามเกณฑ์ประเมิน 34 คะแนนการแปลค่าคะแนนอยู่ในระดับ ดี แสดงถึงมาตรฐานการเรียนรู้และการพัฒนาองค์กรของ อบต.

ละทาย อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน ตามเกณฑ์การประเมินของหน่วยงานที่รับผิดชอบ

ผลจากการศึกษาวิจัย ตามมิติการประเมิน Balanced Scorecard ทั้ง 4 ด้าน พบว่าทั้ง 4 ด้านของการประเมินมีผลสัมพันธ์ต่อกัน ตัวอย่าง เช่น ด้านการเงิน เมื่อ อบต.ละทาย มีความสามารถในการจัดเก็บรายได้ที่มากขึ้น ย่อมส่งผลให้ อบต.ละทายมีขีดความสามารถในการสนองตอบความต้องการของประชาชนในชุมชน เมื่อความต้องการของประชาชนได้รับการตอบสนองย่อมสร้างความพึงพอใจให้กับประชาชน ประชาชนก็ยิ่งเต็มใจในการเข้ามามีส่วนร่วมกับกิจกรรมของ อบต. อันจะส่งผลถึง การบริหารจัดการภายในหน่วยงานของ อบต. และอบต. ก็ย่อมต้องพัฒนาบุคลากรของตนเอง เพื่อยกระดับในการให้บริการประชาชน

เมื่อทุกอย่างประสานสัมพันธ์ต่อกันย่อมก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน และประโยชน์สุขก็ย่อมตกถึงประชาชนและชุมชน เมื่อหลายชุมชนเกิดการพัฒนายิ่งขึ้น ก็ย่อมส่งผลให้ประเทศชาติ อันหมายถึงสังคมโดยรวมได้รับผลดีด้วย

1.3.5 สรุปปัญหาของการดำเนินงาน

1) ปัญหาของการดำเนินงาน ด้านการเงิน

ผู้ศึกษาวิจัย ประมวลผลจากแบบสัมภาษณ์คณะผู้บริหารและพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลละทาย องค์การบริหารส่วนตำบลละทาย อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ พอสรุปได้ดังนี้

(1) งบประมาณมีจำนวนจำกัดไม่เพียงพอกับการกิจที่องค์การบริหารส่วนตำบลละทายที่ต้องดำเนินการ ทำให้ไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างเพียงพอ

(2) ขาดการวางแผนในการใช้จ่ายงบประมาณตามข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี เนื่องจากจำนวนการโอนแก้ไขเปลี่ยนแปลงงบประมาณรายจ่ายเกิดขึ้นหลายครั้ง

(3) ชีตความสามารถในการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบล ละทาย ยังไม่สามารถจัดเก็บให้มียอดสูงเพิ่มขึ้น เนื่องจากขาดความพร้อมด้านบุคลากร และสภาพ ทางสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลละทาย เป็นสังคมเกษตรกร ทำให้ความเจริญทางเศรษฐกิจ เติบโตช้า

(4) การเบิกจ่ายงบประมาณมีความล่าช้าและระบบการเงินและบัญชีขาด ความคล่องตัวไม่เป็นปัจจุบัน บุคลากรสังกัดส่วนการคลังมีจำนวนไม่เพียงพอเมื่อเทียบกับปริมาณ งานที่อยู่ในความรับผิดชอบ

2) ปัญหาของการดำเนินงาน ด้านกระบวนการภายในองค์การ

องค์การบริหารส่วนตำบลละทาย มีปัญหาด้านกระบวนการภายใน ที่ สำคัญ ดังนี้

(1) ผู้บริหารทั้งฝ่ายการเมืองและฝ่ายประจำมีการคานอำนาจซึ่งกันและ กัน การสั่งการเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของพนักงานฝ่ายปฏิบัติไม่มีความชัดเจนและเด็ดขาด ก่อให้เกิดความสับสนในการปฏิบัติงาน

(2) ผู้บริหารทั้งฝ่ายการเมืองและฝ่ายประจำขาดความเป็นธรรม และมี อคติกับพนักงานฝ่ายปฏิบัติ ทำให้เกิดการแบ่งพรรคแบ่งพวกขึ้นภายในองค์กร รวมทั้งมีการเลือก ปฏิบัติต่อตัวบุคคลในลักษณะสองมาตรฐาน

(3) ทิศนคติระหว่างผู้บริหารฝ่ายการเมืองและพนักงาน เป็นไปในทางลบ เมื่อมีการสั่งการให้ไปปฏิบัติงาน จะเกิดการต่อต้านและไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง ทำให้การดำเนินงานมี ความล่าช้าและขาดความกระตือรือร้นในการทำงาน

(4) ปัญหาการขาดความสามัคคีของพนักงานในการร่วมมือกันทำงาน ไม่ มีการประสานงานและขาดความจริงจังในการทำงานร่วมกัน ทำให้ผลการปฏิบัติงานออกมาอย่าง ไม่มีประสิทธิภาพ

3) ปัญหาของการดำเนินงาน ด้านประชาชนผู้รับบริการ

องค์การบริหารส่วนตำบลละทาย อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ มีปัญหาด้าน ประชาชนผู้รับบริการ พอสรุปได้ดังนี้

(1) ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากประชาชนมีความคลาดเคลื่อน ส่งผลให้ การดำเนินการด้านการให้บริการประชาชนมีความล่าช้า และไม่ตรงตามความต้องการที่แท้จริงของ ประชาชน

(2) การให้บริการประชาชนในด้านไฟฟ้าและน้ำประปา ยังมี พนักงานไม่เพียงพอในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน

(3) ประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนของการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลละทาย ทำให้การติดต่อประสานงานเกิดความติดขัดในบางขั้นตอน และเกิดความล่าช้าขึ้นได้

(4) ประชาชนผู้รับบริการมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อองค์การบริหารส่วนตำบลละทายและตัวพนักงาน ทำให้ขาดความเชื่อถือและขาดความศรัทธา

4) ปัญหาการดำเนินงาน ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาองค์การ

องค์การบริหารส่วนตำบลละทาย อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ มีปัญหาด้านการเรียนรู้และการพัฒนาองค์การ พอสรุปได้ดังนี้

(1) งบประมาณสำหรับส่งเสริมสนับสนุนให้พนักงานทุกคน เข้ารับการฝึกอบรม เพื่อเพิ่มความรู้และทักษะในสายงานที่ปฏิบัติ ยังมีจำนวนจำกัด

(2) การส่งพนักงานเข้ารับการฝึกอบรม เป็นไปอย่างไม่เป็นธรรมชาติ พนักงานที่มีโอกาสได้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นบุคคลเพียงไม่กี่คนและเป็นคนเดิมซ้ำ ๆ โดยไม่มีการเปิดโอกาสให้พนักงานคนอื่นได้เข้ารับการฝึกอบรม

จากการศึกษาจากหน่วยงานขององค์การบริหารส่วนตำบลละทาย และจากแบบสัมภาษณ์ที่ใช้สัมภาษณ์ คณะผู้บริหารและพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลละทาย อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ ทราบถึงปัญหาของการปฏิบัติงาน และแนวทางในการแก้ไขปัญหา พอสังเขปดังนี้

5) ข้อเสนอแนะ ด้านการเงิน

(1) องค์การบริหารส่วนตำบลละทาย ควรจัดให้มีเวทีในการอธิบายให้ประชาชนได้รับทราบถึงข้อจำกัดของงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด ในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีต้องพิจารณาอย่างรอบคอบว่า โครงการที่จะดำเนินงานนั้นมีผลต่อประชาชนมากน้อยเพียงใด โดยต้องคำนึงถึงประโยชน์และสามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนที่แท้จริงของประชาชน

(2) เจ้าหน้าที่งบประมาณ ควรมีการวางแผนล่วงหน้าในการใช้จ่ายงบประมาณ ระมัดระวังในการใช้จ่าย และมีการควบคุมดูแลการใช้จ่ายงบประมาณที่ต้องคำนึงถึงการใช้จ่ายงบประมาณที่ประหยัดและคุ้มค่าที่สุด

(3) องค์การบริหารส่วนตำบลละทาย อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ ควรเพิ่มบุคลากรในการจัดเก็บภาษี และเพิ่มการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจให้ประชาชนได้ตระหนักถึงความสำคัญของการชำระภาษี เพื่อเพิ่มงบประมาณในการนำมาดำเนินการพัฒนาท้องถิ่น

(4) องค์การบริหารส่วนตำบลละทาย อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ

เกษ ควรมีการปรับลดขั้นตอนและระยะเวลาในการดำเนินงานให้มีความรวดเร็วและคล่องตัวมากยิ่งขึ้น และมีการจัดแบ่งงานที่ชัดเจนสอดคล้องเหมาะสมกับจำนวนพนักงาน

6) ข้อเสนอแนะ ด้านกระบวนการภายในองค์กร

(1) ผู้บริหารทั้งฝ่ายการเมืองและฝ่ายประจำควรสร้างทัศนคติที่ดีต่อกัน โดยการให้ความเคารพและรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน รวมทั้งมีการประชุมปรึกษาหารือและวางแผนร่วมกันในการดำเนินงาน เพื่อให้มีความเป็นเอกภาพในการส่งการ

(2) ผู้บริหารทั้งฝ่ายการเมืองและฝ่ายประจำ ควรยึดถือความเป็นผู้นำวางใจเป็นกลางและไม่มียึดถือพนักงาน ไม่เลือกที่รักมักที่ชัง รวมทั้งทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีในการสร้างความปรองดองให้เกิดขึ้นภายในองค์กร

(3) ผู้บริหารฝ่ายการเมืองและพนักงาน ควรปรับทัศนคติให้มีความเข้าใจกันมากขึ้นในการทำงาน เปิดใจรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เพื่อให้ทราบถึงสาเหตุและปัญหาที่แท้จริง มีการเสริมสร้างแรงจูงใจในการทำงาน เช่น การสร้างบรรยากาศในการทำงานให้มีความเป็นกันเอง การเบิกจ่ายเงินค่าทำงานล่วงเวลาให้ในการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการ เป็นต้น

(4) องค์กรบริหารส่วนตำบลละทาย ควรจัดกิจกรรมที่เป็นการสร้างความสามัคคีในหมู่คณะ เพื่อเป็นการละลายพฤติกรรมและให้พนักงานได้มีโอกาสเปิดใจพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อนำไปสู่ทางออกร่วมกันในการสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้น

7) ข้อเสนอแนะ ด้านประชาชนผู้รับบริการ

(1) องค์กรบริหารส่วนตำบลละทาย ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ไม่เร่งรัดมากจนเกินไป การให้ข้อมูลสามารถกระทำได้ง่ายไม่ยุ่งยากซับซ้อนหลายขั้นตอน รวมทั้งเมื่อได้รับข้อมูลที่แท้จริงแล้วไม่ควรเปิดเผยชื่อผู้ให้ข้อมูลนั้น

(2) องค์กรบริหารส่วนตำบลละทาย ควรจัดหาพนักงานด้านไฟฟ้าและประปาให้มีมากเพียงพอต่อการแก้ไขปัญหาของประชาชน และพนักงานต้องมีความรู้ความชำนาญในด้านไฟฟ้าและประปาโดยเฉพาะ

(3) องค์กรบริหารส่วนตำบลละทาย ควรมีกิจกรรมในการประชาสัมพันธ์ในเชิงรุก โดยเข้าถึงชุมชนอย่างใกล้ชิด เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและอธิบายขั้นตอนการดำเนินงานขององค์กรบริหารส่วนตำบลละทายอย่างละเอียด และจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง เช่น กิจกรรมประชาสัมพันธ์หมู่บ้านละ 1 ครั้ง/เดือน

(4) องค์กรบริหารส่วนตำบลละทาย ควรสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชน โดยนายกองค์กรบริหารส่วนตำบลต้องรักษาคำพูด เมื่อพูดหรือสัญญากับประชาชนไว้แล้วต้องปฏิบัติให้ได้ตามที่ได้พูดหรือสัญญาไว้ รวมทั้งการดำเนินงานด้านการแก้ไขปัญหาของ

ประชาชน ต้องมีความรวดเร็วและตรงตามระยะเวลาที่ได้ให้สัญญาไว้กับประชาชน มีการดำเนินงานที่ซื่อสัตย์โปร่งใส เมื่อประชาชนเกิดข้อสงสัยเกี่ยวกับการปฏิบัติงานต้องเปิดโอกาสประชาชนสามารถเข้าตรวจสอบได้และต้องไม่มีการบิดเบือนข้อเท็จจริงของข้อมูล

8) ข้อเสนอแนะ ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาองค์กร

(1) นายกองคํการบริหารส่วนตำบล ควรจัดสรรงบประมาณสำหรับส่งเสริมสนับสนุนให้พนักงานทุกคนได้เข้ารับการฝึกอบรมอย่างน้อยคนละ 2 ครั้งต่อปี เพื่อเพิ่มความรู้และทักษะในสายงานที่ปฏิบัติ รวมทั้งการจัดสรรงบประมาณสำหรับเป็นทุนการศึกษาของพนักงานและเปิดโอกาสให้พนักงานทุกคนได้มีสิทธิ์ในการขอรับทุนการศึกษา

(2) พนักงานผู้รับผิดชอบด้านบุคลากรควรจัดทำแผนการเข้าฝึกอบรมของพนักงานทุกคนเป็นรายบุคคล แล้วจัดส่งแผนการเข้าฝึกอบรมให้นายกองคํการบริหารส่วนตำบลอนุมัติ โดยไม่มีการแทรกแซงจากบุคคลอื่น รวมทั้งมีการดำเนินการตามแผนการเข้าฝึกอบรมอย่างเคร่งครัด

2.อภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัย เรื่อง การประเมินผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลละทาย อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

2.1 ด้านการเงิน

องค์การบริหารส่วนตำบลละทาย อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ เป็นองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดกลาง มีพื้นที่ดูแล 9 หมู่บ้าน 1,379 ครอบครั้ว มีประชากรทั้งสิ้น 6,159 คนฐานะทางการเงินของ อบต. แสดงถึงขีดความสามารถในการจัดเก็บรายได้มีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปีงบประมาณ แต่ก็ยังเป็นเพียงรายได้ในระดับเลี้ยงตนเองขององค์กร ซึ่งยังต้องพึ่งเงินอุดหนุนจากภาครัฐจึงจะสามารถพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของท้องถิ่นได้

นอกจากนี้ การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างประหยัดและก่อให้เกิดความคุ้มค่ามากที่สุด จึงเป็นความจำเป็นที่องค์การบริหารส่วนตำบลละทายต้องกระทำ เพื่อให้การบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ ที่กำหนดไว้ รวมทั้งยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการพัฒนาสามารถดำเนินการได้และการพัฒนาที่มีต้นทุนต่ำ แต่เกิดประสิทธิภาพสูง ควรนำมาใช้เพื่อสร้างความสุขของประชาชนในท้องถิ่น เช่นเดียวกับที่ โกวิท วัฒนกุล (2550) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการบริหารงานท้องถิ่น คือ การนำทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อแก้ไขปัญหาและสนองตอบความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นซึ่งมีมากมายหลากหลาย

ทรัพยากรที่มีอยู่มากไม่เพียงพอที่จะแก้ไขปัญหาและสนองต่อความต้องการทั้งหมดได้ จึงจำเป็นต้องใช้ทรัพยากรอย่างระมัดระวัง

2.2 ด้านกระบวนการภายใน

จากการศึกษาวิจัยที่ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ไม่ว่าจะเป็นเครื่องมือแบบประเมินผลการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลละทาย ที่ปรับปรุงมาจากแบบตรวจรับรองมาตรฐานการปฏิบัติราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ใช้เป็นเครื่องมือในการตรวจมาตรฐานการปฏิบัติราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และศึกษาค้นคว้าจากเอกสารขององค์การบริหารส่วนตำบลละทาย อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ได้มีการกำหนดรูปแบบการบริหารงาน ด้านกระบวนการภายใน องค์การถูกต้องตามมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์และข้อกำหนดในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลละทาย มีการปฏิบัติอย่างถูกต้องตรงตามกฎระเบียบของกระทรวงมหาดไทย มีการปฏิบัติงานโดยเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ของโครงการพัฒนา การกำหนดแผนมีการระดมความคิดเห็นของประชาชน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อชุมชน การปฏิบัติตามแผนมีการกำหนดแผนการดำเนินงานให้ทันกำหนดเวลา และมีการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนรับทราบ

การประเมินผลการปฏิบัติงาน องค์การบริหารส่วนตำบลละทาย มีการแต่งตั้งกรรมการประเมินผลการปฏิบัติราชการ โดยมีประชาชนร่วมเป็นคณะกรรมการ มีการประชุมของคณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติราชการเพื่อกำหนดกรอบและแนวทางในการประเมิน มีการดำเนินการประเมิน และวิเคราะห์ผลการประเมิน พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบผลการประเมิน โดยทั่วกัน อันเป็นการสร้างและพัฒนา ระบอบประชาธิปไตยแก่ท้องถิ่น เช่นเดียวกับที่ โกวิท วัฒนกุล (550) ได้กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารท้องถิ่นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยและการพัฒนาประชาสังคมในท้องถิ่น การบริหารท้องถิ่นเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ใช้อำนาจปกครองตนเอง ทำให้เกิดการปกครองแบบประชาธิปไตยอย่างสมบูรณ์เต็มรูปแบบ

2.3 ด้านประชาชนผู้รับบริการ

จากการรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยผู้ศึกษาได้ส่งแบบสอบถามให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในหมู่บ้านทั้ง 9 หมู่บ้าน ของตำบลละทาย อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ ประมาณ 400 ฉบับ และได้รับกลับคืนมาทั้งสิ้น 369 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92.25 ซึ่งใช้สอบถามถึงความพึงพอใจที่ประชาชนเกี่ยวกับ การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลละทาย รวมทั้งความพึงพอใจต่อการให้บริการ ความพึงพอใจต่อการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมใน

กิจกรรม ความพึงพอใจต่อสถานที่ ความพึงพอใจต่อบุคลากรและภาพรวมของ อบต.ละทาย พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลละทาย ได้รับผลตอบรับจากประชาชนในชุมชนอยู่ในระดับ ดี ประชาชนในตำบลละทาย อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ มีความพึงพอใจในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลละทาย ทั้งด้านการให้บริการ ด้านการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรม ด้านสถานที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลละทาย และความพึงพอใจต่อบุคลากรและภาพรวมของ อบต.

2.4 ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาองค์กร

การเรียนรู้และพัฒนาองค์กรขององค์การบริหารส่วนตำบลละทาย อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ ได้มีการพัฒนาเพิ่มทักษะความรู้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามแนวทางของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น นายองค์การบริหารส่วนตำบลละทาย เห็นด้วยที่บุคลากรขององค์กรแสดงความประสงค์ในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ตลอดจนมีการจัดสรรงบประมาณในการศึกษาดูงาน และอบรมสัมมนาเพื่อเพิ่มศักยภาพในการให้บริการแก่ประชาชน และจากผลการประเมินการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลละทาย อำเภอละทาย จังหวัดศรีสะเกษ ในเรื่องการดำเนินการตามแผนพัฒนาบุคลากร การประเมินผลการฝึกอบรม การจัดทำมาตรฐานด้านคุณธรรม จริยธรรม การสร้างองค์กรให้เป็นแหล่งเรียนรู้ ตลอดจนการบริหารงานบุคคลขององค์กรเป็นไปตามวัตถุประสงค์และแบบตรวจรับรองมาตรฐานการปฏิบัติราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและวัตถุประสงค์ของการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่น เช่นเดียวกับที่ สุรชัย ประนมศรี (2552) กล่าวว่า ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาด้านการเรียนรู้และพัฒนาองค์กรนั้น ควรมีการเพิ่มขีดความสามารถของบุคลากรอยู่เสมอ โดยจัดให้มีการฝึกอบรมตลอดจนฝึกทักษะในการใช้เครื่องมือเครื่องใช้ให้ทันต่อเหตุการณ์มีความทันสมัยของอุปกรณ์ เครื่องใช้อยู่เสมอ สวัสดิการของผู้ปฏิบัติงานก็มีส่วนสำคัญในการเติบโตขององค์กร

สรุปการประเมินผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลละทาย อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ เป็นสาระที่เกี่ยวข้องกับ การประเมินผล (Evaluation) ที่หมายถึงกระบวนการในการวิเคราะห์และการให้คุณค่าอย่างเป็นระบบ โดยจะเกี่ยวข้องกับการวัด ซึ่งจะต้องมีตัวบ่งชี้ที่ชัดเจนมีเกณฑ์การเปรียบเทียบเพื่อให้คุณค่า และในประเด็นของการนำมาประเมินผลนั้นก็นำมิติที่สำคัญ 4 ด้านจากแนวคิด Balanced Scorecard มาเป็นหัวข้อในการประเมินผล คือ ด้านการเงิน ด้านกระบวนการภายใน ด้านประชาชนผู้รับบริการ ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาองค์กร อันมีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อจะสะท้อนภาพลักษณ์การให้บริการประชาชนในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลละทาย อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ

3. ข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีข้อค้นพบที่สำคัญหลายประการ ที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล จากแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

จากสรุปผลการศึกษา และอภิปรายผล ที่กล่าวมาแล้วข้างต้น แสดงให้ทราบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจในการดำเนินกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลละทายในระดับ ดี การดำเนินงานมีความโปร่งใส ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลละทาย จึงควรที่จะดำเนินกิจกรรมดังต่อไปนี้ ได้แก่

3.1.1 การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลละทาย ในมุมมองด้านการเงิน องค์การบริหารส่วนตำบลละทาย ควรมุ่งเน้นให้พนักงานมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานที่มีต้นทุนในการบริหารจัดการต่ำ และการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างมีคุณค่า โดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการคิด ร่วมทำ ร่วมตรวจสอบ เพื่อความโปร่งใส และป้องกันความผิดพลาดและความไม่คุ้มค่าของโครงการ

3.1.2 การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลละทาย ด้านการกระบวนการภายในองค์กร องค์การบริหารส่วนตำบลละทาย ควรมีการกำกับดูแลการทำงานของพนักงานที่ส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำงบแสดงฐานะการเงินและรายงานการเงินต่างๆ เช่น การกำหนดวันแล้วเสร็จของการจัดทำงบแสดงฐานะการเงินและรายงานการเงินต่างๆ ประจำเดือน ควรแล้วเสร็จภายในวันที่ 15 ของเดือนถัดไป เป็นต้น รวมทั้งควรส่งเสริมให้พนักงานได้เข้าร่วมสัมมนาอบรม เพื่อเพิ่มพูนความรู้และความสามารถในการทำงานให้มีความรวดเร็วและถูกต้องแม่นยำยิ่งขึ้น

3.1.3 การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลละทาย ด้านกระบวนการภายในองค์กร องค์การบริหารส่วนตำบลละทาย ควรมุ่งเน้นให้พนักงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้าง ให้มีการจัดทำแผนปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้างเป็นไปตามระเบียบกฎหมาย กำหนดอย่างเคร่งครัดและถูกต้อง รวมทั้งในการจัดซื้อจัดจ้างต้องเป็นไปตามแผนที่กำหนดขึ้นด้วย และองค์การบริหารส่วนตำบลละทาย อาจแต่งตั้งคณะกรรมการที่มีภาคประชาชนร่วมเป็นกรรมการขึ้นมา 1 คณะ เพื่อตรวจสอบการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้างและความถูกต้องตามระเบียบกฎหมายกำหนด

3.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

3.2.1 ควรทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลที่นอกเหนือมิติ 4 ด้าน ตามแนวคิด Balanced Scorecard มาใช้ในการ

ประเมินผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ว่ามีปัญหาและอุปสรรคอย่างไรบ้าง และจะมีแนวทางในการแก้ไขปัญหาอย่างไร เพื่อจะได้สะท้อนปัญหาให้ได้ครอบคลุมทุกด้านมากขึ้น

3.2.2 เพื่อเป็นการพัฒนาการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบล จึงสมควรเป็นอย่างยิ่งที่องค์การบริหารส่วนตำบลทุกแห่ง ควรมีการประเมินผลการดำเนินงานขององค์การของตน เพื่อเป็นการเรียนรู้และพัฒนาองค์การ เพื่อความเจริญก้าวหน้าและสนองต่อการให้บริการที่มีคุณภาพแก่ประชาชน และสนองตอบต่อเจตนารมณ์ของรัฐบาล และการประเมินผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ควรกระทำอย่างต่อเนื่องทุกปี หรือกำหนดไว้ในแผนพัฒนาของแต่ละองค์การบริหารส่วนตำบล

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- โกวิท พวงงาม (2550) *การปกครองท้องถิ่นไทย* พิมพ์ครั้งที่ 6 กรุงเทพมหานคร
สำนักพิมพ์วิญญูชน
- คณะกรรมการชำระพจนานุกรม ราชบัณฑิตยสถาน (2546) *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน*
พ.ศ. 2542 กรุงเทพมหานคร บริษัท นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์ จำกัด
- จีระ ประทีป (2547) *การบริหารภาครัฐ 33712* สาขาวิชาวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช นนทบุรี โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- ทศพร ศิริสัมพันธ์ (2548) *เทคนิคการบริหารราชการสมัยใหม่* กรุงเทพมหานคร
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ
- ทองสอน พูลเพิ่ม (2552) “ทัศนคติของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีต่อศักยภาพใน
การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบล
ในเขตอำเภอหนองสูง จังหวัดมุกดาหาร” ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏ
อุบลราชธานี
- ธณพัชร โชคคณาพิทักษ์ (2551) “ทัศนคติต่อการบริหารงานของหน่วยงานองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น (อปท.) ของประชาชน อำเภอคุระบุรี จังหวัดพังงา”
บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
- บุญชม ศรีสะอาด (2535) “การอ้างอิงประชากรเมื่อใช้เครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่ากับ
กลุ่มตัวอย่าง” *วารสารการวัดผลการศึกษา* มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ประหยัด หงษ์ทองคำ (2523) *การปกครองท้องถิ่นไทย* กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช
- พรทิพย์ คำพอ (2544) *ความรู้เกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล* มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
พ.ศ. 2542 สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น กรุงเทพมหานคร
- พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2543 กระทรวงมหาดไทย
กรุงเทพมหานคร
- พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 กระทรวงมหาดไทย กรุงเทพมหานคร
- พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 กระทรวงมหาดไทย
กรุงเทพมหานคร

- พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2542 กระทรวงมหาดไทย
กรุงเทพมหานคร
- พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5)
พ.ศ. 2546 กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรุงเทพมหานคร
- พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4)
พ.ศ. 2546 กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรุงเทพมหานคร
- พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3)
พ.ศ. 2542 กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรุงเทพมหานคร
- พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2542
กระทรวงมหาดไทย กรุงเทพมหานคร
- พลุ เดชะรินทร์ (2547) *เส้นทางจากกลยุทธ์สู่การปฏิบัติด้วย Balanced Scorecard และ Key Performance Indicators* พิมพ์ครั้งที่ 12 กรุงเทพมหานคร
โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- _____ (2544) *เส้นทางจากกลยุทธ์สู่การปฏิบัติด้วย Balanced Scorecard และ Key Performance Indicators* พิมพ์ครั้งที่ 7 กรุงเทพมหานคร
โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- _____ (2546) *Balanced Scorecard : รู้ลึกในการปฏิบัติ* พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร
โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- พิชญ์ พงศ์ศรี (2549) *เทคนิควิธีการประเมินโครงการ* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์พิมพ์งาน
- มนูญ ประจิดร์ (2551) “ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อผลการปฏิบัติงานของ
องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา” ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
- เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี (2542) *การประเมินโครงการ : แนวคิดและแนวปฏิบัติ* กรุงเทพมหานคร
โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- รศคนธ์ รัตนเสริมพงษ์ (2552) *การบริหารภาครัฐ 33712* สาขาวิชาวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2550 หมวดที่ 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ส่วนที่ 3
แนวนโยบายด้านการบริหารราชการแผ่นดิน มาตรา 78 หมวดที่ 14 เรื่องการปกครอง
- รัตนะ บัวสนธ์ (2547) *การวิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์*

- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช นนทบุรี
 วีรุช มาณะศิริรานนท์ (2546) *การใช้ระบบ Balanced Scorecard* พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร
 สำนักพิมพ์เอ็กซ์เปอร์เน็ท
- สุดา เจริญชัย (2548) “การประเมินผลการดำเนินงานสหกรณ์ออมทรัพย์ครูหนองบัวลำภู จำกัด
 ด้วยเทคนิค Balanced Scorecard” *บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*
สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลศิระทอง
 (2549) “การสำรวจความพึงพอใจของผู้รับบริการขององค์การบริหารส่วนตำบล
 ศิระทอง”
- สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2550) *เอกสารการเรียนรู้การทำวิจัยด้วย
 ตนเอง* นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- สัมพันธ์ เตชะอธิกและคณะ (2544) *อบต. ในอุดมคติ* พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร คลังนาวิทยา
 สุรัชย์ ประนมศรี (2552) “การประเมินผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่ปะ
 อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก” *รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต*
- สุวิมล ว่องวานิช (2541) *การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน* กรุงเทพมหานคร สำนักงาน
 คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
- สาขาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2548) *เอกสารการสอนชุดวิชาช่วย
 การศึกษาและวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์* นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- อัจฉรา จันทร์ฉาย (2549) *การวางแผนกลยุทธ์และการจัดทำ Balanced Scorecard*
 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- อุดม ทุมโฆสิต (ม.ป.ป.) *การปกครองท้องถิ่นสมัยใหม่ : บทเรียนจากประเทศพัฒนาแล้ว*
 กรุงเทพมหานคร แชนท์โพร่พรีนติ้ง

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สืบช่วยธรรมมาภิบาล

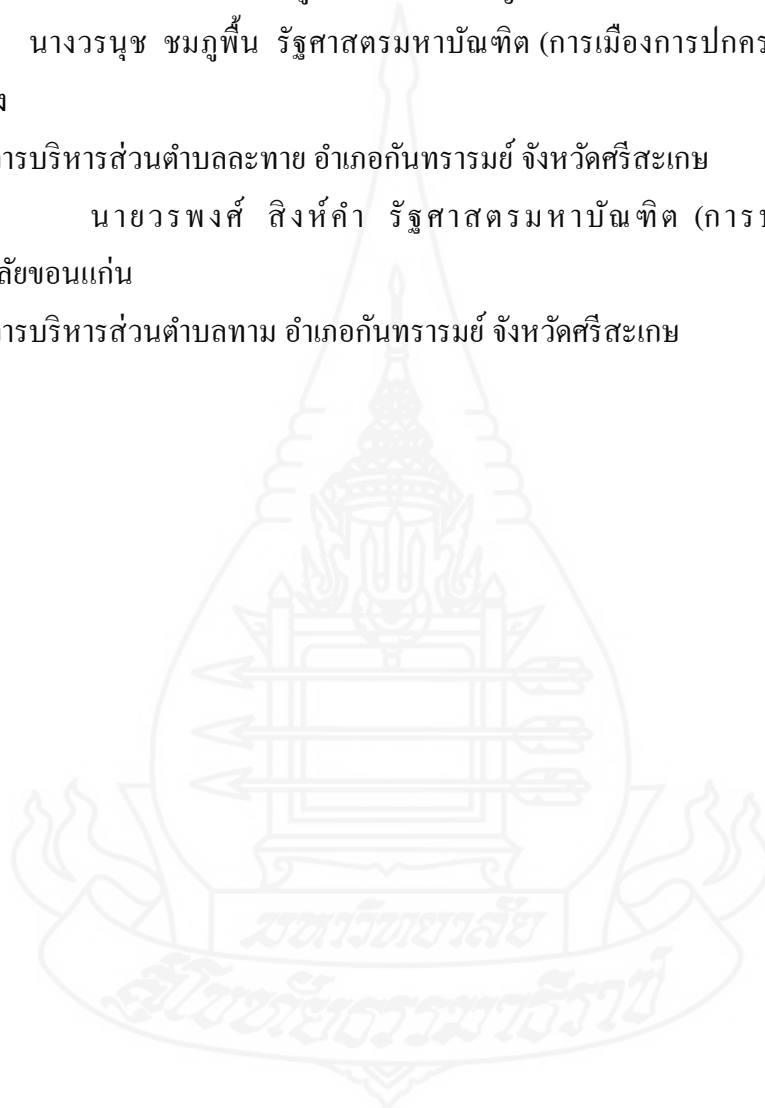

ภาคผนวก ก

รายชื่อประวัติและผลงานของผู้ทรงคุณวุฒิ/ ผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญ

1. นางจินดาภรณ์ สิงห์คำ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การปกครองท้องถิ่น)
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองสูงเหนือ อำเภอบางบาล จังหวัดศรีสะเกษ
2. นางวรรณุช ชมภูพิน รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การเมืองการปกครอง) มหาวิทยาลัย
รามคำแหง
ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลทะนอย อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ
3. นายวรพงษ์ สิงห์คำ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การปกครองท้องถิ่น)
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลทาม อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ

ประวัติและผลงานของผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญ

ข้อมูลส่วนตัว

ชื่อ/นามสกุล นางจินดาภรณ์ สิงห์คำ

สถานที่ทำงาน

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองสูงเหนือ อำเภอบึงฉลือ จังหวัดศรีสะเกษ

วุฒิการศึกษา

รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การปกครองท้องถิ่น) มหาวิทยาลัยขอนแก่น

เคยดำรงตำแหน่ง

พ.ศ.2540 – พ.ศ.2552	ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลละทาย อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ
พ.ศ.2552 – พ.ศ. 2554	ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ
พ.ศ.2554 – ปัจจุบัน	ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองสูงเหนือ อำเภอบึงฉลือ จังหวัดศรีสะเกษ

ประวัติและผลงานของผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญ

ข้อมูลส่วนตัว

ชื่อ/นามสกุล นางวรรณช ชมภูพิน

สถานที่ทำงาน

องค์การบริหารส่วนตำบลละทาย อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ

วุฒิการศึกษา

รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การเมืองการปกครอง) มหาวิทยาลัยรามคำแหง

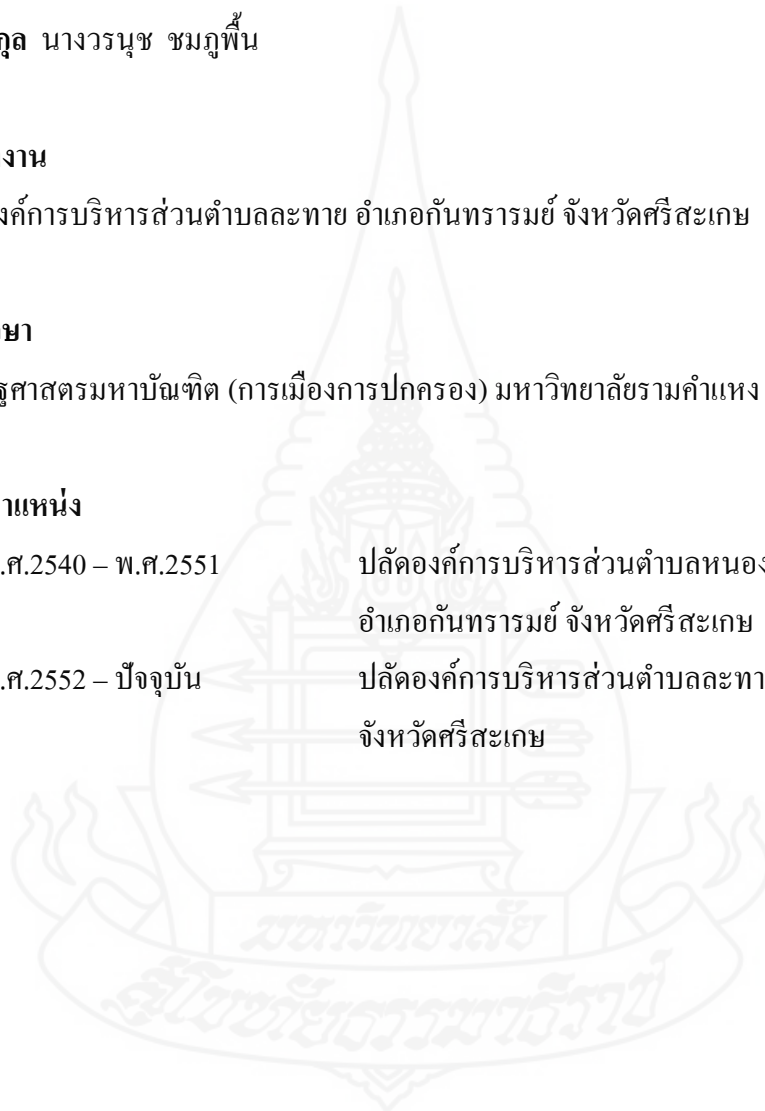
เคยดำรงตำแหน่ง

พ.ศ.2540 – พ.ศ.2551

ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว
อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ

พ.ศ.2552 – ปัจจุบัน

ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลละทาย อำเภอกันทรารมย์
จังหวัดศรีสะเกษ

ประวัติและผลงานของผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญ

ข้อมูลส่วนตัว

ชื่อ/นามสกุล นายวรพงศ์ สิงห์คำ

สถานที่ทำงาน

องค์การบริหารส่วนตำบลตาม อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ

วุฒิการศึกษา

รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การปกครองท้องถิ่น) มหาวิทยาลัยขอนแก่น

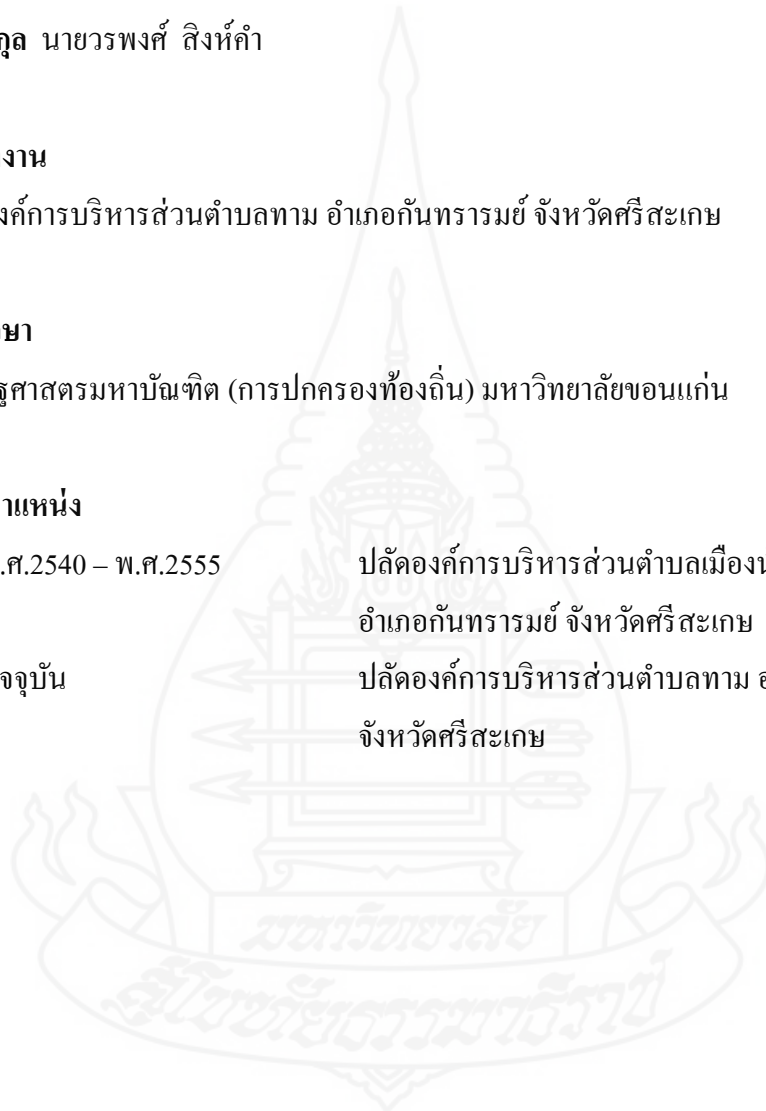
เคยดำรงตำแหน่ง

พ.ศ.2540 – พ.ศ.2555

ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองนัย
อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ

ปัจจุบัน

ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลตาม อำเภอกันทรารมย์
จังหวัดศรีสะเกษ

ภาคผนวก ข

ผลการวิเคราะห์ความเที่ยงของเครื่องมือ

Descriptives

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
เพศ	369	1	2	1.54	.499
อายุ	369	1	6	3.62	1.457
การศึกษา	369	1	6	2.20	1.226
อาชีพ	369	1	5	1.91	1.215
ประเภทผู้ตอบแบบสอบถาม	369	1	9	4.76	2.607
A1	369	1	5	3.70	.839
A2	369	1	5	3.72	.827
A3	369	1	5	3.58	.804
A4	369	1	5	3.60	.789
A5	369	1	5	3.73	.719
B1	369	1	5	3.48	.857
B2	369	1	5	3.66	.754
B3	369	1	5	3.57	.756
B4	369	1	5	3.50	.770
B5	369	1	5	3.42	.790
C1	369	1	5	3.79	.786
C2	369	1	5	3.53	.824
C3	369	1	5	3.73	.747
C4	369	1	5	3.62	.796
C5	369	1	5	3.99	.744
D1	369	1	5	3.98	.783
D2	369	1	5	3.77	.686
D3	369	1	5	3.76	.727
D4	369	1	5	3.87	.710
D5	369	1	5	3.71	.870
Valid N (listwise)	369				

พนักงาน อบต.เมืองน้อย จำนวน 10 คน

Reliability**Case Processing Summary**

		N	%
Cases	Valid	10	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	10	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.798	25

Scale Statistics

Mean	Variance	Std. Deviation	N of Items
90.30	88.233	9.393	25

ประชาชนในพื้นที่ อบต.เมืองน้อย จำนวน 10 คน

Reliability

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	10	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	10	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.761	25

Scale Statistics

Mean	Variance	Std. Deviation	N of Items
87.50	94.944	9.744	25

ตารางค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ชุด ข แบบสอบถาม ประชาชนตำบลละทาย

ข้อที่	n1	n2	n3	รวม
1	1	1	1	3
2	1	1	1	3
3	1	1	1	3
4	1	1	0	2
5	1	1	1	3
6	1	1	1	3
7	1	1	1	3
8	1	1	1	3
9	1	1	1	3
10	1	1	-1	1
11	1	1	1	3
12	1	1	1	3
13	1	1	1	3
14	0	1	1	2
15	0	1	0	1
16	1	1	1	3
17	1	1	1	3
18	1	1	1	3
19	-1	1	1	1
20	1	1	1	3

ตารางหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ชุด ข แบบสอบถาม ประชาชนตำบลละทาย(ต่อ)

ข้อที่	n1	n2	n3	รวม
รวม	16	20	16	52
ค่าเฉลี่ย	0.8	1	0.8	2.6
ค่า IOC				0.87

ตารางแสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยรวม

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ชุด ข แบบสอบถาม ประชาชนตำบลละทาย	0.87
ค่า IOC	0.87

ภาคผนวก ค

แบบสอบถาม

เลขที่แบบสอบถาม

□ □ □

-1-

**แบบสอบถามความพึงพอใจของประชาชนเกี่ยวกับการดำเนินงานของ
องค์การบริหารส่วนตำบลทะตอ อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ**

แบบสอบถาม เรื่อง "การประเมินผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล
ทะตอ อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ" ได้จัดทำขึ้นเพื่อสำรวจความพึงพอใจของประชาชน ที่มี
ต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลทะตอ

คำตอบของทุกท่าน ทางผู้ศึกษาจะนำไปใช้เป็นข้อมูลทางวิชาการในการศึกษาวิจัย
เท่านั้น เพื่อเป็นแนวทางแก่องค์การบริหารส่วนตำบลทะตอ ในการปรับปรุงและพัฒนาการ
ดำเนินงานให้ดียิ่งขึ้น ผู้ศึกษาจึงขอความอนุเคราะห์ให้ท่านตอบแบบสอบถามในช่องคำตอบที่ตรง
ตามความคิดเห็นของท่านที่สุด

คำอธิบายในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้
ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม
ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานด้านประชาชนผู้รับบริการขององค์การบริหารส่วนตำบล
ทะตอ
2. ในการตอบแบบสอบถามนั้น เมื่อได้อ่านคำถามแล้ว ให้ท่านทำเครื่องหมาย ลงใน
 หรือในช่องคำตอบซึ่งเป็นคำตอบที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง

1. เพศ

หญิง

ชาย

2. อายุ

18-20 ปี

21-30 ปี

31-40 ปี

41-50 ปี

51-60 ปี

61 ปีขึ้นไป

3. การศึกษา

ประถมศึกษา

มัธยมต้นหรือเทียบเท่า

มัธยมปลายหรือเทียบเท่า

ปริญญาตรี

สูงกว่าปริญญาตรี

อื่นๆ

(ระบุ).....

4. อาชีพ

เกษตรกรรม

รับจ้างทั่วไป

ธุรกิจส่วนตัว

ข้าราชการ

อื่นๆ (ระบุ).....

5. ประเภทของผู้ตอบแบบสอบถาม

ประชาชน หมู่ที่ 1

ประชาชน หมู่ที่ 2

ประชาชน หมู่ที่ 3

ประชาชน หมู่ที่ 4

ประชาชน หมู่ที่ 5

ประชาชน หมู่ที่ 6

ประชาชน หมู่ที่ 7

ประชาชน หมู่ที่ 8

ประชาชน หมู่ที่ 9

ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลละทาย ในกรอบแนวคิด
ด้านประชาชนผู้รับบริการ

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ลงในช่องว่างด้านขวามือแต่ละข้อที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลละทาย	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	น้อย	น้อยมาก
ด้านการให้บริการ					
1. การให้บริการแก่ประชาชนเป็นไปอย่างรวดเร็วและเสร็จสิ้นตามระยะเวลาที่กำหนด					
2. อบต. มีการให้บริการตามลำดับก่อน-หลัง เช่น มาก่อนต้องได้รับการบริการก่อน					
3. อบต. มีเครื่องมือ เครื่องใช้สำหรับให้บริการประชาชน ที่สามารถใช้งานได้อย่างรวดเร็วและทันสมัย					
4. ประชาชนผู้รับบริการได้รับการตรงตามความต้องการ					
5. อบต. มีความพร้อมด้านเอกสาร/ แบบฟอร์มในการขอรับบริการ					
ด้านการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรม					
6. อบต. เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมเป็นกรรมการจัดซื้อจัดจ้างในนามตัวแทนชุมชน					
7. อบต. จัดให้มีประชุมประชาคม เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น และนำปัญหาความต้องการหรือข้อเสนอแนะมาบรรจุไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น					

ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ละทาย	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	น้อย	น้อยมาก
8. อบต. นำความคิดเห็นของประชาชนมาประกอบการกำหนดแผนการพัฒนาของ อบต.					
9. อบต. มีการประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้ประชาชนเข้าร่วมสังเกตการณ์ในการประชุมสภา อบต. ทุกครั้ง					
10. อบต. เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำกับดูแล/ ผลักดันให้ อบต. ดำเนินการตามแผนพัฒนาท้องถิ่น					
ด้านสถานที่					
11. อบต. มีสถานที่สำหรับพักรอและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อบริการประชาชนอย่างเพียงพอและเหมาะสม					
12. อบต. มีจุดประชาสัมพันธ์และเจ้าหน้าที่ประจำ เพื่อให้บริการแก่ประชาชน รวมทั้งมีบริการล่วงหน้า พักเที่ยง หรือวันหยุดราชการ					
13. อบต. มีป้ายบอกทางและแผนผังกำหนดผู้รับผิดชอบแต่ละขั้นตอนที่ชัดเจน และติดประกาศ ณ อาคารสำนักงาน ให้ประชาชนมองเห็นชัดเจน					
14. การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในสถานที่ให้บริการ เช่น สถานที่จอดรถ					
15. ความสะอาดสวยงามของอาคารสถานที่					
ด้านบุคลากรและภาพรวมของ อบต.					
16. เจ้าหน้าที่พูดจาสุภาพ อธิบายคดี แต่งกายสุภาพ การวางตัวเรียบร้อย					

ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานขององค์การบริหาร ส่วนตำบล ละทาย	ดีมาก	ดี	ปาน กลาง	น้อย	น้อย มาก
17. เจ้าหน้าที่ให้บริการด้วยความเต็มใจ รวดเร็ว และ เอาใจใส่					
18. เจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำ ตอบข้อซักถามได้อย่าง ชัดเจน ถูกต้องน่าเชื่อถือ					
19. เจ้าหน้าที่มีเพียงพอสำหรับให้บริการประชาชน					
20. ท่านพึงพอใจในภาพรวมของการดำเนินงานของ อบต.ในระดับใด					

หัวข้อการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน	คะแนนที่ได้
<p>การจัดให้มีช่องทางประจำสำหรับเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและผลงานของ อบต.</p>	<p>1) มีบอร์ดประชาสัมพันธ์ของ อบต.ตามชุมชน/หมู่บ้าน</p> <p>2) จัดส่งสื่อสิ่งพิมพ์ วารสารประชาสัมพันธ์จดหมายข่าว แผ่นพับ เผยแพร่หน่วยงานต่างๆ/ หมู่บ้าน/ชุมชน</p> <p>3) เผยแพร่รายงานประจำปีซึ่งแสดงรายรับรายจ่าย และผลการดำเนินงานประจำปี</p> <p>4) หอกระจายข่าว/ เสียงตามสาย/ วิทยุชุมชน/ วิทยุกระจายเสียง</p> <p>5) การจัดหน่วยประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่/ การโฆษณาผ่านรถกระจายเสียง</p> <p>6) การจัดแถลงข่าว/ การจัดนิทรรศการ</p> <p>7) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น เว็บไซต์ เป็นต้น</p> <p>8) อื่น ๆ ระบุ.....</p> <p><u>เกณฑ์การให้คะแนน</u></p> <p>☐ มีการดำเนินการ 6-7 ข้อ</p> <p>☐ มีการดำเนินการ 4-5 ข้อ</p> <p>☐ มีการดำเนินการ 2-3 ข้อ</p> <p>☐ มีการดำเนินการ 1 ข้อ</p>	<p>5</p> <p>3</p> <p>1</p> <p>0</p>	

หัวข้อการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน	คะแนนที่ได้
การจัดวางระบบควบคุมภายใน	<p>การติดตามประเมินผลการควบคุมภายใน</p> <p>☐ มีการประเมินผลการควบคุมภายในและรายงานตามระยะเวลาที่กำหนดภายใน 90 วัน ตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และครบ 5 องค์ประกอบ ในระดับหน่วยงานย่อย (สำนัก/กอง) และในระดับองค์กร</p> <p>☐ มีการประเมินผลการควบคุมภายในและรายงานตามระยะเวลาที่กำหนดภายใน 90 ☐ วัน ตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน แต่ไม่ครบ 5 องค์ประกอบ ในระดับหน่วยงานย่อย (สำนัก/กอง) และในระดับองค์กร</p> <p>☐ มีการประเมินผลการควบคุมภายใน ตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ครบ 5 องค์ประกอบ ในระดับหน่วยงานย่อย (สำนัก/กอง) และในระดับองค์กร แต่รายงานเกินระยะเวลาที่กำหนดภายใน 90 วัน</p> <p>☐ ไม่มีการติดตามประเมินผลการควบคุมภายใน</p>	<p>5</p> <p>3</p> <p>1</p> <p>0</p>	
การจัดช่องทางและปรากฏหลักฐานการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน	<p>☐ รับฟังความคิดเห็นผ่านทางเว็บไซต์ของ อบต. และจัดประชุมประชาคม/เวทีชาวบ้าน</p> <p>☐ รับฟังความคิดเห็นผ่านทางเว็บไซต์ของ อบต.</p> <p>☐ จัดประชุมประชาคม/เวทีชาวบ้าน</p> <p>☐ ไม่มีการดำเนินการรับฟังความคิดเห็นผ่านทางเว็บไซต์ของ อบต. และจัดประชุมประชาคม/ เวทีชาวบ้าน</p>	<p>5</p> <p>3</p> <p>1</p> <p>0</p>	

หัวข้อการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน	คะแนนที่ได้
การบริหารงบประมาณ	<p>อบต. มีการบริหารงบประมาณ ดังนี้</p> <p>1) จัดทำข้อบัญญัติ/ เทศบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายประจำปี ให้สามารถใช้ได้ทันในวันที่ 1 ตุลาคม</p> <p>2) ส่งสำเนาประกาศงบประมาณรายจ่ายให้ผู้กำกับดูแล ภายใน 15 วัน นับตั้งแต่วันที่ประกาศ</p> <p>3) จัดทำรายงานข้อมูลรายรับ-รายจ่าย งบประมาณรายจ่ายประจำปี</p> <p>4) ในปีงบประมาณที่ผ่านมาไม่มีข้อทักท้วงเรื่องการตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีจากสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินหรือจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น หรือจากผู้ตรวจกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น หรือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p> <p><u>เกณฑ์การให้คะแนน</u></p> <p>☐ ดำเนินการครบ 4 ข้อ</p> <p>☐ ดำเนินการรวม 3 ข้อ</p> <p>☐ ดำเนินการรวม 2 ข้อ</p> <p>☐ ดำเนินการน้อยกว่า 1 ข้อ</p>	<p>5</p> <p>3</p> <p>1</p> <p>0</p>	
การรายงานฐานะการเงินการคลัง	<p>อบต. จัดทำงบแสดงฐานะการเงินและรายงานการเงินต่างๆ ส่งให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ภายใน.....วัน นับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ</p> <p>☐ ภายในวันที่ 31 ต.ค. 2553</p> <p>☐ ภายในวันที่ 30 พ.ย. 2553</p> <p>☐ ภายในวันที่ 30 ธ.ค. 2553</p> <p>☐ เกินกว่าวันที่ 30 ธ.ค. 2553</p>	<p>5</p> <p>3</p> <p>1</p> <p>0</p>	

1.2. การบริหารงานเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของ อบต.

หัวข้อการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน	คะแนนที่ได้
การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น	<p>อบต. ได้ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น</p> <p>1) มีการจัดประชุมประชาคม หรือส่งเสริมกระบวนการแผนชุมชนเพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอจากชุมชน/ หมู่บ้าน</p> <p>2) มีการนำปัญหาความต้องการ/ ข้อเสนอแนะจากการประชุมประชาคมและแผนชุมชนมาวิเคราะห์และจัดลำดับความสำคัญ</p> <p>3) มีโครงการ/ กิจกรรมจากการประชุมประชาคมและแผนชุมชนมาบรรจุไว้ในแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2552-2554) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ของโครงการ/ กิจกรรมในแผนพัฒนาสามปี</p> <p><u>เกณฑ์การให้คะแนน</u></p> <p>☐ ดำเนินการครบทั้ง 3 รายการข้างต้น</p> <p>☐ ดำเนินการเพียง 2 รายการข้างต้น</p> <p>☐ ดำเนินการเพียง 1 รายการข้างต้น</p> <p>☐ ไม่มีการดำเนินการตามรายการข้างต้น</p>	<p>5</p> <p>3</p> <p>1</p> <p>0</p>	
การจัดทำข้อตกลงในการปฏิบัติราชการ	<p>อบต. ดำเนินการจัดทำข้อตกลงในการปฏิบัติราชการระหว่างส่วนราชการกับผู้บริหารท้องถิ่น</p> <p>☐ มีการจัดทำข้อตกลงทุกส่วนราชการในสังกัด อบต. และมีการปฏิบัติตามข้อตกลง</p> <p>☐ มีการจัดทำข้อตกลงไม่ครบทุกส่วนราชการและมีการปฏิบัติตามข้อตกลง</p> <p>☐ มีการจัดทำข้อตกลงไม่ครบทุกส่วนราชการและไม่มีการปฏิบัติตามข้อตกลงหรือมีแต่ไม่ครบทุกส่วนราชการ</p> <p>☐ ไม่มีการจัดทำข้อตกลง</p>	<p>5</p> <p>3</p> <p>1</p> <p>0</p>	

หัวข้อการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน	คะแนนที่ได้
การบูรณาการ การปฏิบัติงาน ร่วมกับหน่วยงานอื่น	<p>อบต.มีโครงการซึ่งได้บูรณาการการปฏิบัติงาน ร่วมกับ หน่วยงานอื่นในรอบปีที่ผ่านมา (ยกเว้นโครงการที่หน่วยงานของรัฐจัดสรรให้ อบต. ดำเนินการ และโครงการที่ อบต. อุดหนุน ให้หน่วยงานอื่น โดย อบต. ไม่ได้มีส่วนร่วมในการดำเนินการ)</p> <p>☐ จำนวน 5 โครงการ ขึ้นไป</p> <p>☐ จำนวน 4 โครงการ</p> <p>☐ จำนวน 3 โครงการ</p> <p>☐ จำนวน 2 โครงการ ลงมา</p>	<p>5</p> <p>3</p> <p>1</p> <p>0</p>	
การส่งเสริม พัฒนาความรู้ ความสามารถ ให้แก่ข้าราชการ หรือพนักงาน ส่วนท้องถิ่น	<p>อบต. ส่งเสริมพัฒนาความรู้ ความสามารถ ให้แก่ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น</p> <p>1) อบต. จัดฝึกอบรมเอง หรือส่งบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรม และจัดทำเอกสารสรุปผลการอบรม</p> <p>2) จัดให้มีการถ่ายทอดหรือเวทีแลกเปลี่ยน ความรู้ระหว่างบุคลากร</p> <p>3) จัดทำเอกสารเผยแพร่ให้แก่บุคลากรเป็นประจำ</p> <p>4) มีการตั้งงบประมาณสนับสนุนให้บุคลากร ไปศึกษาต่อ</p> <p><u>เกณฑ์การให้คะแนน</u></p> <p>☐ ดำเนินการครบทุกข้อ</p> <p>☐ ดำเนินการรวม 3 ข้อ</p> <p>☐ ดำเนินการรวม 2 ข้อ</p> <p>☐ ดำเนินการน้อยกว่า 2 ข้อ</p>	<p>5</p> <p>3</p> <p>1</p> <p>0</p>	

1.3.การบริหารภารกิจอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจ

หัวข้อการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน	คะแนนที่ได้
การบริหารพัสดุ	<p>การบริหารพัสดุ อปต. ดำเนินการ ดังต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) จัดทำรายงานขออนุมัติจัดซื้อจัดจ้างต่อผู้มีอำนาจสั่งซื้อสั่งจ้าง 2) แต่งตั้งผู้แทนชุมชนหรือประชาคมเข้าร่วมเป็นกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง โดยวิธีสอบราคา ประกวดราคา และวิธีพิเศษ 3) มีการส่งประกาศและเอกสารการสอบราคา ประกวดราคา ไปเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่ระเบียบกำหนด 4) จัดทำป้ายประชาสัมพันธ์งานก่อสร้างในพื้นที่ 5) จัดทำสรุปผลการจัดซื้อจัดจ้างทุกเดือนเพื่อเป็นกรณีสำหรับการตรวจสอบของประชาชน กรรมการจัดซื้อจัดจ้าง โดยวิธีสอบราคา ประกวดราคาและวิธีพิเศษ 6) จัดทำทะเบียนคุมครุภัณฑ์ <p><u>เกณฑ์การให้คะแนน</u></p> <p>☐ ดำเนินการรวม 5-6 ข้อ</p> <p>☐ ดำเนินการรวม 3-4 ข้อ</p> <p>☐ ดำเนินการรวม 2 ข้อ</p> <p>☐ ดำเนินการรวมน้อยกว่า 2 ข้อ</p>	<p>5</p> <p>3</p> <p>1</p> <p>0</p>	
การจัดทำแผนปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้าง	<p>มีการจัดทำแผนปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้าง</p> <p>☐ มีแผนและจัดซื้อจัดจ้างตามที่ปรากฏในแผน</p> <p>☐ มีแผนแต่ไม่ดำเนินการตามแผน</p> <p>☐ มีแผนแต่จัดทำแผนไม่ถูกต้อง</p> <p>☐ ไม่มีแผน</p>	<p>5</p> <p>3</p> <p>1</p> <p>0</p>	

1.4. การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน

หัวข้อการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน	คะแนนที่ได้
การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน	<p>อบต. ดำเนินการลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน ดังนี้</p> <p>1) มีการมอบอำนาจตัดสินใจ</p> <p>2) มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศหรือโทรคมนาคม</p> <p><u>เกณฑ์การให้คะแนน</u></p> <p>☐ มีการมอบอำนาจตัดสินใจ และมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศหรือโทรคมนาคม</p> <p>☐ มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศหรือโทรคมนาคม</p> <p>☐ มีการมอบอำนาจ</p> <p>☐ ไม่มีการดำเนินการตามข้อ 1) และ 2)</p>	<p>5</p> <p>3</p> <p>1</p> <p>0</p>	
อำนาจในการตัดสินใจ	<p>อบต. มอบอำนาจในการตัดสินใจอย่างไร</p> <p>☐ การมอบอำนาจทำเป็นหนังสือ/ คำสั่ง ระบุชื่อผู้รับมอบอำนาจชัดเจน และแจ้งเวียนให้ข้าราชการ/ พนักงานส่วนท้องถิ่น รวมทั้งประชาชนทราบ</p> <p>☐ การมอบอำนาจทำเป็นหนังสือ/ คำสั่ง ระบุชื่อผู้รับมอบอำนาจชัดเจน และแจ้งเวียนให้ข้าราชการ/ พนักงานส่วนท้องถิ่นทราบ</p> <p>☐ การมอบอำนาจทำเป็นหนังสือ/ คำสั่ง ระบุชื่อผู้รับไว้อย่างชัดเจน</p> <p>☐ ไม่มีการมอบอำนาจ</p>	<p>5</p> <p>3</p> <p>1</p> <p>0</p>	

1.5 การอำนวยความสะดวกและการตอบสนองความต้องการของประชาชน

หัวข้อการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน	คะแนนที่ได้
การจัดทำแผนภูมิขั้นตอน และระยะเวลาการดำเนินการ	<p>อบต. มีการจัดทำแผนภูมิ ขั้นตอน และระยะเวลาการดำเนินการ รวมทั้งรายละเอียดอื่นๆ ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบ</p> <p>☐ มีการจัดทำแผนภูมิขั้นตอนและกำหนดระยะเวลา และประกาศ ณ จุดบริการทุกจุด ที่ประชาชนมองเห็นชัดเจน รวมทั้งประชาสัมพันธ์ให้ทราบโดยวิธีอื่นๆ</p> <p>☐ มีการจัดทำแผนภูมิขั้นตอนและกำหนดระยะเวลา และประกาศ ณ จุดบริการที่ประชาชนมองเห็นชัดเจน</p> <p>☐ มีการจัดทำแผนภูมิขั้นตอนและกำหนดระยะเวลา</p> <p>☐ ไม่มีการจัดทำแผนภูมิขั้นตอนและกำหนดระยะเวลา</p>	5 3 1 0	
การกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จของงานบริการสาธารณะ	<p>การกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จของงานบริการสาธารณะของแต่ละงาน และประกาศให้ประชาชนทราบ</p> <p>☐ มีการกำหนดระยะเวลา และประกาศให้ประชาชนทราบครบทุกกระบวนการ รวมทั้งเพิ่มกระบวนการบริการอื่นมากกว่า 2 กระบวนการ และประกาศให้ประชาชนทราบ</p> <p>☐ มีการกำหนดระยะเวลา และประกาศให้ประชาชนทราบครบทุกกระบวนการ รวมทั้งเพิ่มกระบวนการบริการอื่น 1-2 กระบวนการ และประกาศให้ประชาชนทราบ</p> <p>☐ มีการกำหนดระยะเวลาของงานบริการครบทุกกระบวนการ และประกาศให้ประชาชนทราบ</p>	5 3 1	

หัวข้อการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน	คะแนนที่ได้
	☐ มีการกำหนดระยะเวลาของงานบริการไม่ครบทุกกระบวนการงาน	0	
การจัดบริการเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน สะดวกแก่ประชาชน	การจัดบริการเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน ณ สำนักงาน 1) จัดเก้าอี้รองรับบริการประชาชนอย่างเพียงพอ 2) มีป้ายบอกทาง/ แผนผังกำหนดผู้รับผิดชอบแต่ละขั้นตอนที่ชัดเจน 3) มีแบบคำร้องพร้อมตัวอย่างต่างๆ 4) มีจุดประชาสัมพันธ์และมีเจ้าหน้าที่ประจำ 5) มีบริการล่วงหน้า พักเที่ยง หรือวันหยุดราชการ 6) จัดให้มีช่องทางพิเศษสำหรับผู้พิการคนชรา <u>เกณฑ์การให้คะแนน</u> ☐ ดำเนินการครบทุกข้อ ☐ ดำเนินการรวม 4 ข้อ ☐ ดำเนินการรวม 3 ข้อ ☐ ดำเนินการรวมน้อยกว่า 3 ข้อ	5 3 1 0	

หัวข้อการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน	คะแนนที่ได้
กระบวนการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อน	<p>กระบวนการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน การรับเรื่อง การรับเรื่องราวร้องทุกข์ ร้องเรียน รับข้อเสนอแนะ สอบถาม หรือเสนอความคิดเห็นจากประชาชน</p> <p>1) จัดทำบัญชีรับเรื่องราวร้องทุกข์ ร้องเรียนฯ</p> <p>2) ดำเนินการแก้ไขปัญหา หรือแจ้งผลความคืบหน้าให้ประชาชนทราบ ภายใน 15 วัน</p> <p><u>เกณฑ์การให้คะแนน</u></p> <p>☐ จัดทำบัญชีรับเรื่องราวร้องทุกข์ ร้องเรียนฯ และดำเนินการแก้ไขปัญหา หรือแจ้งผลความคืบหน้าให้ประชาชนทราบ ภายใน 15 วัน</p> <p>☐ จัดทำบัญชีรับเรื่องราวร้องทุกข์ ร้องเรียนฯ</p> <p>☐ ดำเนินการแก้ไขปัญหา หรือแจ้งผลความคืบหน้าให้ประชาชนทราบ ภายใน 15 วัน</p> <p>☐ ไม่มีการดำเนินการตามข้อ 1) และ 2)</p>	<p>5</p> <p>3</p> <p>1</p> <p>0</p>	

2. ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาองค์กร

หัวข้อการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน	คะแนนที่ได้
การประกาศใช้แผนอัตรากำลัง 3 ปี	<p>ตรวจสอบการประกาศใช้แผนอัตรากำลัง ดังนี้</p> <p>☐ ประกาศใช้แผนอัตรากำลังภายใน 1 ตุลาคม และในรอบปีที่ผ่านมา ไม่มีการขอปรับปรุงแผนอัตรากำลัง</p> <p>☐ ประกาศใช้แผนอัตรากำลังภายใน 1 ตุลาคม และในรอบปีที่ผ่านมา มีการขอปรับปรุงแผนอัตรากำลัง 1 ครั้ง</p> <p>☐ ประกาศใช้แผนอัตรากำลังภายใน 1 ตุลาคม และในรอบปีที่ผ่านมา มีการขอปรับปรุงแผนอัตรากำลัง 2-3 ครั้ง</p> <p>☐ ประกาศใช้แผนอัตรากำลังเกิน 1 ตุลาคม และหรือในรอบปีที่ผ่านมา มีการขอปรับปรุงแผนอัตรากำลังเกินกว่า 3 ครั้ง</p>	<p>5</p> <p>3</p> <p>1</p> <p>0</p>	
การจัดทำทะเบียนประวัติ	<p>ข้อมูลข้าราชการ พนักงานจ้าง และลูกจ้าง</p> <p>☐ มีการจัดทำทะเบียนประวัติ ข้าราชการ พนักงานจ้าง ลูกจ้าง ถูกต้องเป็นปัจจุบัน และมีข้อมูลในระบบคอมพิวเตอร์ และสามารถประมวลผลได้</p> <p>☐ มีการจัดทำทะเบียนประวัติ ข้าราชการ พนักงานจ้าง ลูกจ้าง ถูกต้องเป็นปัจจุบัน และมีข้อมูลในระบบคอมพิวเตอร์ แต่ไม่สามารถประมวลผลได้</p> <p>☐ มีการจัดทำทะเบียนประวัติ ข้าราชการ พนักงานจ้าง ลูกจ้าง ถูกต้องเป็นปัจจุบัน</p> <p>☐ ไม่มีการจัดทำทะเบียนประวัติ หรือมีแต่ไม่ครบทุกประเภท และไม่ปัจจุบัน</p>	<p>5</p> <p>3</p> <p>1</p> <p>0</p>	

หัวข้อการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน	คะแนนที่ได้
การเลื่อนขึ้นเงินเดือน	<p>การประเมินประสิทธิภาพประสิทธิผลการปฏิบัติงานของบุคลากรประกอบการเลื่อนขึ้นเงินเดือน</p> <p>☐ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ มีการประชุม และใช้ระบบเปิด ทั้งนี้ มีการประเมินประสิทธิภาพประสิทธิผลเป็นหลักในการประเมินทั้ง 2 ครั้ง โดยผู้บังคับบัญชาและผู้บริหารท้องถิ่นลงนามในแบบครบถ้วน</p> <p>☐ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการและมีการประชุม</p> <p>☐ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการแต่ไม่มีการประชุม</p> <p>☐ ไม่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ</p>	<p>5</p> <p>3</p> <p>1</p> <p>0</p>	
การดำเนินการตามแผนการพัฒนาบุคลากร	<p>การดำเนินการตามแผนพัฒนาบุคลากร</p> <p>☐ มีการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาบุคลากร แผนพัฒนาบุคลากร กำหนดตัวชี้วัดที่ใช้ในการติดตามการประเมินผลการปฏิบัติราชการตามยุทธศาสตร์การประชุมคณะกรรมการและปฏิบัติตามแผน</p> <p>☐ มีการจัดทำแผน และการประชุมคณะกรรมการและปฏิบัติตามแผน</p> <p>☐ มีการจัดทำแผน</p> <p>☐ ไม่มีการจัดทำแผน</p>	<p>5</p> <p>3</p> <p>1</p> <p>0</p>	

หัวข้อการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน	คะแนนที่ได้
การพัฒนาบุคลากร	<p>การพัฒนาบุคลากรทุกสายงานของ อบต.</p> <p>☐ ข้าราชการ/ พนักงานส่วนท้องถิ่น ได้รับการฝึกอบรมความรู้ในสายงานเฉลี่ยเกินกว่าร้อยละ 90 ขึ้นไป</p> <p>☐ ข้าราชการ/ พนักงานส่วนท้องถิ่น ได้รับการฝึกอบรมความรู้ในสายงานเฉลี่ยตั้งแต่ร้อยละ 81 แต่ไม่เกินร้อยละ 90</p> <p>☐ ข้าราชการ/ พนักงานส่วนท้องถิ่น ได้รับการฝึกอบรมความรู้ในสายงานเฉลี่ยตั้งแต่ร้อยละ 71 แต่ไม่เกินร้อยละ 80</p> <p>☐ ข้าราชการ/ พนักงานส่วนท้องถิ่น ได้รับการฝึกอบรมความรู้ในสายงานเฉลี่ยน้อยกว่าร้อยละ 71 ลงมา</p>	<p>5</p> <p>3</p> <p>1</p> <p>0</p>	
การฝึกอบรม	<p>การประเมินผลการฝึกอบรม</p> <p>☐ มีการประเมินผลการปฏิบัติงานทั้งก่อนและเสร็จสิ้นการฝึกอบรมตลอดจนติดตามผลที่เกิดขึ้นภายหลังการฝึกอบรม</p> <p>☐ มีการประเมินผลการปฏิบัติงานทั้งก่อนและเสร็จสิ้นการฝึกอบรม</p> <p>☐ มีการประเมินผลการปฏิบัติงานก่อนหรือภายหลังเสร็จสิ้นการฝึกอบรมอย่างใดอย่างหนึ่ง</p> <p>☐ ไม่มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้เข้ารับการฝึกอบรม</p>	<p>5</p> <p>3</p> <p>1</p> <p>0</p>	

หัวข้อการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน	คะแนนที่ได้
การดำเนินกิจกรรมด้านมาตรฐานคุณธรรมจริยธรรม	<p>การดำเนินกิจกรรมด้านมาตรฐานคุณธรรมจริยธรรม</p> <p>☐ มีการจัดกิจกรรมเสริมสร้างมาตรฐานคุณธรรมจริยธรรมและติดตามประเมินผลโดยมีการสรุปผล เพื่อปรับปรุงแก้ไขมาตรฐานคุณธรรมจริยธรรมและข้อเสนอแนะให้ผู้บริหารท้องถิ่นทราบ ตลอดจนมีการนำผลการสรุปผลนั้นไปดำเนินการจัดทำมาตรฐานคุณธรรมจริยธรรมขึ้นใหม่</p> <p>☐ มีการจัดกิจกรรมเสริมสร้างมาตรฐานคุณธรรมจริยธรรมและติดตามประเมินผลโดยมีการสรุปผล เพื่อปรับปรุงแก้ไขมาตรฐานคุณธรรมจริยธรรมและข้อเสนอแนะให้ผู้บริหารท้องถิ่นทราบ</p> <p>☐ มีการจัดกิจกรรมเสริมสร้างมาตรฐานคุณธรรมจริยธรรม แต่ไม่มีการติดตามประเมินผล หรือสรุปผลให้ผู้บริหารท้องถิ่นทราบ</p> <p>☐ ไม่มีการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ข้าราชการและลูกจ้าง/ พนักงานจ้าง</p>	<p>5</p> <p>3</p> <p>1</p> <p>0</p>	

หัวข้อการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน	คะแนนที่ได้
<p>การสร้างส่วนราชการเป็นองค์กรเรียนรู้</p>	<p>การสร้างองค์กรเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้</p> <p>1) มีการส่งเสริมการเรียนรู้ในระบบหรือนอกระบบให้แก่บุคลากร</p> <p>2) มีการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของข้าราชการ/ พนักงานส่วนท้องถิ่นภายในองค์กร เช่น สรุปข้อมูลข่าวสาร จัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน เป็นต้น</p> <p>3) มีการศึกษาวิจัยระบบการบริหารงานขององค์กร เพื่อรับทราบปัญหาหรือเพื่อพัฒนาการบริหารงาน</p> <p>4) มีการจัดทำโครงการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สร้างความผูกพันในองค์กร และสร้างแรงจูงใจให้ข้าราชการทำงานได้ตามระเบียบ</p> <p>5) มีการสรุปผลการประเมินผลการดำเนินการตามโครงการเรียนรู้โดยระบุข้อเสนอแนะการปรับปรุงหรือการพัฒนาเพื่อการเรียนรู้ขององค์กร</p> <p><u>เกณฑ์การให้คะแนน</u></p> <p>☐ ดำเนินกิจกรรม 5 กิจกรรม ขึ้นไป</p> <p>☐ ดำเนินกิจกรรม 3-4 กิจกรรม</p> <p>☐ ดำเนินกิจกรรม 1-2 กิจกรรม</p> <p>☐ ไม่มีการดำเนินกิจกรรม</p>	<p>5</p> <p>3</p> <p>1</p> <p>0</p>	

เลขที่แบบสัมภาษณ์

□ □ □

**แบบสัมภาษณ์ เรื่อง การประเมินผลการดำเนินงานของ
องค์การบริหารส่วนตำบลละทาย อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ
สำหรับสัมภาษณ์คณะผู้บริหารและพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล**

แบบสัมภาษณ์ เรื่อง "การประเมินผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลละทาย อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ" ได้จัดทำขึ้นเพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบการศึกษาวิจัย ในประเด็นของความคิดเห็นที่ท่านมีต่อปัญหาของการดำเนินงาน และข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาของหน่วยงานที่ท่านปฏิบัติงาน

ข้อมูลทั้งหมดเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาวิจัย ซึ่งไม่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของท่าน ขอท่านได้โปรดตอบคำถามที่ตรงตามความคิดเห็นของท่าน

คำอธิบายในการตอบแบบสัมภาษณ์

1. แบบสัมภาษณ์ชุดนี้มีทั้งหมด 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับปัญหาของการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลละทาย

ตอนที่ 2 คำถามในเรื่องข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาของการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลละทาย

**แบบสัมภาษณ์การประเมินผลการดำเนินงานของ
องค์การบริหารส่วนตำบลละทาย อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ**

ตอนที่ 1 ปัญหาของการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลละทาย

ก. ท่านคิดว่าปัญหาในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลละทาย ในด้านต่อไปนี้
มีอะไรบ้าง

1. ปัญหาด้านการเงิน ขององค์การบริหารส่วนตำบลละทาย

.....
.....
.....

2. ปัญหาด้านกระบวนการภายในองค์การ

.....
.....
.....

3. ปัญหาด้านประชาชนผู้รับบริการ

.....
.....
.....

4. ปัญหาด้านการเรียนรู้ และการพัฒนาองค์การ

.....
.....
.....

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา

ข. ท่านมีความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาทั้ง 4 ด้าน ดังกล่าวเป็นเช่นไร

1. ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาด้านการเงิน

.....
.....
.....

2. ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาด้านกระบวนการภายในองค์กร

.....
.....
.....

3. ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาด้านประชาชนผู้รับบริการ

.....
.....
.....

4. ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาด้านการเรียนรู้และการพัฒนาองค์กร

.....
.....
.....

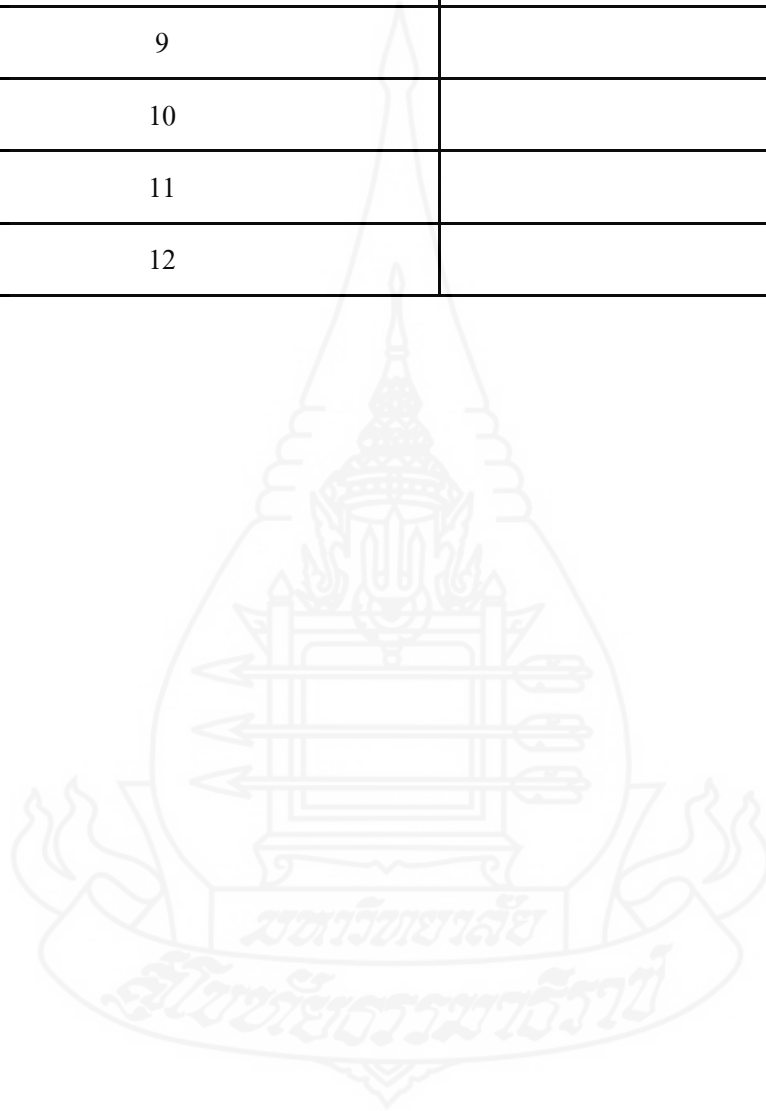
**แบบสอบถามการวัดความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เรื่อง "การประเมินผลการดำเนินงานของ
องค์การบริหารส่วนตำบลละทาย อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ" ในกรอบแนวคิดด้าน
ประชาชนผู้รับบริการ**

คำชี้แจง ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาถึงสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย และความถูกต้องของ
เนื้อหา ภาษา และโครงสร้าง แล้วลงความเห็นในแบบตรวจสอบรายการแต่ละประเด็นคำถาม โดย
ใช้เกณฑ์ดังนี้

+1	=	คำถามนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยหรือนิยามศัพท์
0	=	ไม่แน่ใจว่าคำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยหรือนิยามศัพท์
-1	=	คำถามนั้นไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยหรือนิยามศัพท์

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	
ข้อที่	เกณฑ์คะแนนที่ได้
1	
2	
3	
4	
5	
ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจเกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลละทาย ในกรอบแนวคิดด้านประชาชนผู้รับบริการ	
ข้อที่	เกณฑ์คะแนนที่ได้
1	
2	
3	
4	

5	
6	
7	
8	
9	
10	
11	
12	

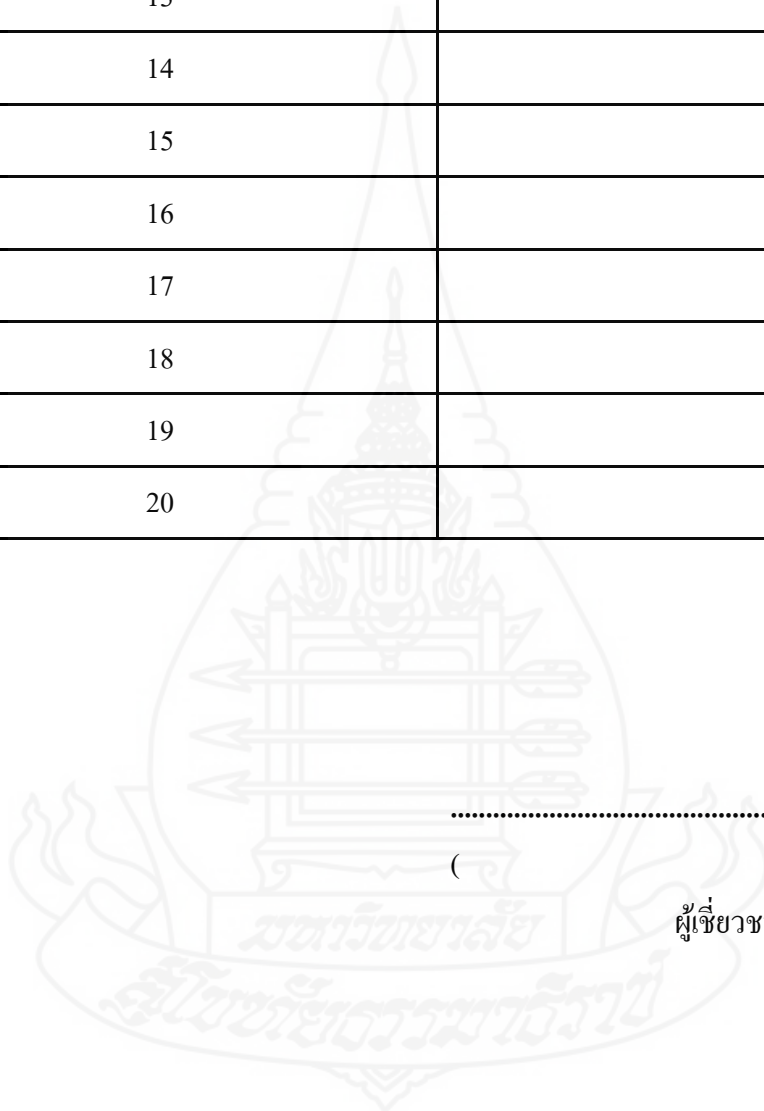
แบบสอบถามรายการค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เรื่อง "การประเมินผลการดำเนินงานของ
องค์การบริหารส่วนตำบลละทาย อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ" ในกรอบแนวคิดด้าน
ประชาชนผู้รับบริการ

13	
14	
15	
16	
17	
18	
19	
20	

.....(ลงชื่อ)

()

ผู้เชี่ยวชาญ

ประวัติและผลงานของผู้ทรงคุณวุฒิ/ ผู้เชี่ยวชาญ

ข้อมูลส่วนตัว

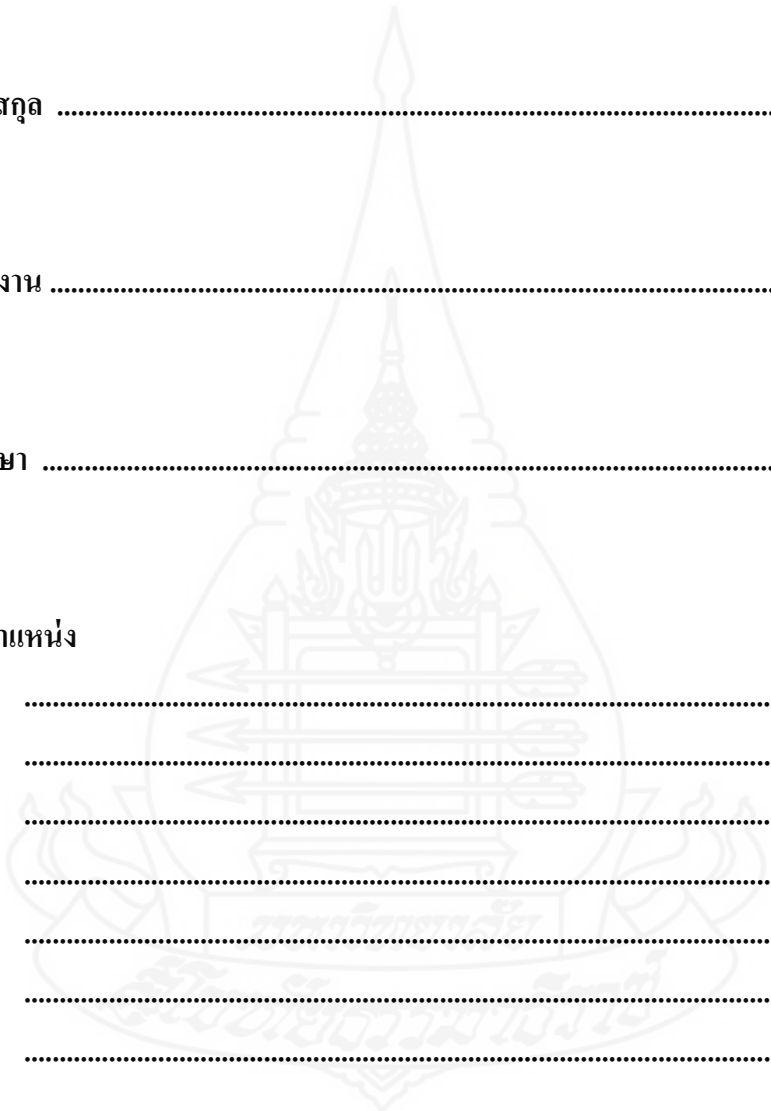
ชื่อ – นามสกุล

สถานที่ทำงาน

วุฒิการศึกษา

เคยดำรงตำแหน่ง

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

คำอธิบายประกอบแบบสัมภาษณ์การประเมินผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

ท้าย

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับปัญหาของการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ทายให้ท่านตอบคำถามว่าปัญหาในการดำเนินงานภายใน อบต.ละทาย ใน 4 ด้าน มีปัญหาอะไรบ้าง ซึ่งอาจแยกเป็นข้อๆ เพื่อให้เกิดความชัดเจน

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาของการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลละทาย จากปัญหาที่ท่านตอบในตอนต้นที่ 1 ท่านมีแนวทางในการแก้ไขปัญหาอย่างไร

ด้านการเงิน หมายถึง ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานด้านการเงิน เช่น องค์กรมีงบประมาณมากเพียงพอ การใช้จ่ายงบประมาณอย่างประหยัด และคุ้มค่า มีศักยภาพสูงในการหารายได้ หรือแหล่งรายได้ มีการควบคุมตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณอย่างเพียงพอ และเปิดโอกาสให้ประชาชนหรือหน่วยงานภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบงบประมาณขององค์กร

ด้านกระบวนการภายใน หมายถึง ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานด้านภายในองค์กร เช่น การวางแผนและนำแผนไปปฏิบัติอย่างเคร่งครัด มีการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง มีการควบคุมกำกับดูแลการบริหารจัดการภายในอย่างเข้มงวด มีการประสานงานทั้งภายในและภายนอก และมีการประเมินผลงานเป็นประจำ

ด้านประชาชนผู้รับบริการ หมายถึง ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานด้านภายนอกองค์กร เช่น ข้อมูลข่าวสาร หรือข้อเท็จจริงจากประชาชน รวมทั้งการให้บริการแก่ประชาชนในด้านต่างๆ ของ อบต.

ด้านการเรียนรู้และการพัฒนา หมายถึง ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานด้านการเรียนรู้และการเจริญเติบโต เช่น ความสามารถในการพัฒนาองค์กร บุคลากรมีความรู้ความสามารถ มีการพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา การจัดการองค์การให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ การส่งบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรม การแลกเปลี่ยนความรู้ภายในองค์กร

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางจิรติกานต์ แสงทอง
วัน เดือน ปีเกิด	15 กันยายน 2524
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี
ประวัติการศึกษา	- ปริญญาตรี บัญชีบัณฑิต วิทยาลัยโปลีเทคนิคภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พ.ศ. 2547
สถานที่ทำงาน	องค์การบริหารส่วนตำบลละทาย หมู่ที่ 2 ตำบลละทาย อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ
ตำแหน่ง	เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป

